

2

THE NEXT STEP IN
LANGUAGE LEARNING

COLLOQUIAL
Dutch

Gerda Bodegom and Bruce Donaldson

Contents

Introduction	vii
Acknowledgements	xi
Abbreviations	xii
Unit 1 Nederlandse tradities	1
Dutch traditions	
Unit 2 Steden	18
Cities	
Unit 3 Reizen, verkeer en weer	33
Travelling, traffic and the weather	
Unit 4 Werk	49
Work	
Unit 5 Huis en gezin	66
Home and family	
Unit 6 Eten en gezondheid	81
Food and health	
Unit 7 Het bedrijfsleven	95
Business	
Unit 8 De media	111
The media	
Unit 9 Vrije tijd	126
Leisure	
Unit 10 Politiek en maatschappij	140
Politics and society	
Unit 11 Sport en recreatie	153
Sports and recreation	
Unit 12 Cultuur	166
Culture	

Grammar summary	182
Key to exercises	187
Grammar index	204
Topic index	207

Introduction

In the years since *Colloquial Dutch* first appeared it has clambered its way to the top of the charts, so to speak, to become one of the best selling courses in the extensive Colloquial series. Although all the essentials of Dutch are covered in that book, it, like all language textbooks, takes learners just so far and then leaves them to fend for themselves from there on in, although they are still far from proficient in the language. Finding a book that satisfies the needs of the beginner in any foreign language is not usually difficult – *Colloquial Dutch* has plenty of competition at that level – but finding a sequel pitched at the teach-yourself student is something there has always been a dearth of, even for the ‘big’ languages like French, German, Spanish and Italian. The prime intention of *Colloquial Dutch 2* is to plug that gap in the market.

Although the contents of *Colloquial Dutch* have been kept in mind in writing *Colloquial Dutch 2* so as to ensure that the present work complements that work, this book has nevertheless been written in such a way that it stands alone. There will inevitably be users who have acquired their knowledge of Dutch from some other source and who now wish to extend that knowledge. For this reason, as well as because constant revision is always necessary in language learning, this book offers brief recaps of many of the grammatical issues dealt with in *Colloquial Dutch* before proceeding to elaborate on those concepts in a way which was not appropriate in a text pitched at beginners. There are however many grammatical issues which cannot be dealt with in the same degree of detail in a book such as this as is the case in Bruce Donaldson’s *Dutch: a comprehensive grammar* (Routledge, 1997). Readers are advised to consult that reference work for further information on the grammatical issues dealt with here if they feel the need to know more. The learner is also advised to acquire a bilingual dictionary to use with this book – the *New Routledge Dutch Dictionary* is recommended for use at this level, but there are several others on the market. The vocabulary lists that follow the reading texts and dialogues only contain idiomatic expressions and concepts peculiar to that specific context; for general vocabulary not known to the reader, s/he will need to look this up in a dictionary.

Remember that if you cannot find a given compound word in your dictionary, e.g. *de vergunningaanvraag*, split it up into its constituent parts and look them up, e.g. *de vergunning* (permit, permission) and *de aanvraag* (application) = application for a permit or permission to do s.t.

Each unit of this book contains several reading texts as well as authentic dialogues, the latter abounding in common colloquial expressions which are often heard but seldom if ever seen in writing. There are also several self-correcting exercises in each unit; you'll find the answers in the back of the book. And finally each unit concludes with a brief *Did you know?* section pointing out noteworthy facts about the Netherlands, as well as a short list of proverbs and one of idiomatic expressions. Websites relevant to the topics dealt with in any given chapter, along with supplementary exercises, will be found at www.routledge.com/colloquials/dutch.

And finally a word about spelling. *De nieuwe spelling* was introduced in Holland and Belgium on 1 August 1996. Since then all government and educational institutions have been obliged to use it. The degree to which individuals use it or not is a matter of personal choice, but you, the foreign learner of the language, are advised to adhere to it. You will of course be regularly confronted with texts that predate the spelling reform, but the differences are minimal. Nevertheless, you should be aware of where the main differences lie.

Dutch, unlike English, has an official spelling list called *Woordenlijst Nederlandse Taal*, published by Sdu/Standaard (1995). It, like its predecessor, which appeared in 1954 after the last spelling reform in 1947, is green and is referred to by everybody as *het Groene Boekje*.

So what has changed since 1954? The old edition allowed two spellings for many words of foreign origin, e.g. *consequent* and *konsekwent* (consistent), *apotheek* and *apoteek* (chemist's), *cultuur* and *kultuur* (culture). This was allowed largely to permit a compromise between what Holland and Flanders desired. It was decided that allowing options was not appreciated by the general populace, although the old spelling always had a preference for one form over the other, and this was called *de voorkeurspelling* (preferred spelling); generally speaking that was the form closer to the language from which the word had been borrowed (thus the first option in the above examples). The new spelling now only recognises the old *voorkeurspelling*, with 39 minor exceptions that you do not generally need to worry about.

By far the most important change you need to take note of is the use of *-e-* or *-en-* in the middle of compound nouns where the first

part of the compound has a plural in **-en**. The difficulty lay/lies in the fact that in standard Dutch the **-n** in the ending **-en** is not usually pronounced, even in the middle of a compound word. Thus under the old spelling the second syllables of **pannekoek** (< **pan** + **koek** = pan cake) and **kippenhok** (< **kip** + **hok** = chicken pen) were pronounced the same, but when putting pen to paper you needed to know that the former was written with **-e-**, as it referred to only one pan, but the latter was written with **-en-** as it housed more than one chicken (compare **kippepoot** < **kip** + **poot** = chicken leg, possessed by one chicken). There was great confusion on this point among the general populace and thus the new spelling now advocates that **-en-** be written in nearly all cases (i.e. **pannekoek**, **kippenhok**, **kippenpoot**), although people continue to pronounce the words as they always have, i.e. generally without the **-n-**. The rule still has a few exceptions but they are so few as to hardly require consideration here (e.g. **zonnebril** < **zon** + **bril** = sunglasses, **manestraal** < **maan** + **straal** = moonbeam, **Koninginnedag** < **Koningin** + **dag** = Queen's Birthday).

There has been a change in the use of the diæresis (i.e. the two dots on a vowel), called **het trema** in Dutch. Compound words, i.e. those composed of otherwise two independent words like **zeeëgel** (sea urchin), **zoëven** (just now) and **naäpen** (to imitate), previously used the diæresis to show that the vowel bearing it forms part of a different syllable from the vowel that precedes it, but this has now been replaced by a hyphen (**het koppelteken**), i.e. **zee-egel**, **zo-even**, **na-äpen**. The only exception is that the diæresis has been retained in the compound numerals in which **tweeën-** and **drieën-** occur, e.g. **tweeëntwintig** (22) and **drieëndertig** (33). The diæresis does however continue to be used in non-compounds to separate syllables that might be otherwise misread, e.g. **België** (Belgium), **beëindigen** (to finish), **financiële** (< **financieel**, financial).

A hyphen is now used in compound geographic names which were previously written as one word, e.g. **Noord-Hollands**, **West-Vlaams**, **Zuid-Afrikaans**.

The authors

Gerda Bodegom has been teaching Dutch and English in the USA, Iceland and the Netherlands since 1973. For some years she worked for Cito (the Dutch National Institute for Educational Measurement), preparing tests in English for various levels of secondary schools. She is the author of two reading comprehension books for learners of English as a foreign language, and since 1979 has co-authored books

(updated each year) designed to help students prepare for the national standardised reading comprehension tests in English. She can be contacted at gerda.bodegom@planet.nl.

Bruce Donaldson lectured in Dutch and German in the Department of German and Swedish Studies at the University of Melbourne in Australia from 1973 to 2004 during which time he wrote a number of books on Dutch, Afrikaans and German. Recently retired, he is now a Principal Fellow in his former department. He can be contacted at bcr@unimelb.edu.au.

The authors invite users of this book to email them with any constructive criticism for the improvement of future editions.

Acknowledgements

Much of the information in the reading texts and the dialogues was derived from *NRC/Handelsblad*, *Volkskrant*, *Telegraaf*, *Utrechts Nieuwsblad*, *Stadsblad*, *Straatnieuws*, *Metro*, *NCRV-gids*, *Holland Horizon*, *Buitenleven*, *Eigen Huis*, *Zwerven tussen Dom en werven* and the internet.

The authors are grateful to the following publications for permission to reproduce copyright material: *NRC/Handelsblad*, *Buitenleven*, *Straatnieuws* (Utrecht), *Het Stadsblad* (Utrecht).

The source of most of the proverbs given at the end of each unit was *Spreekwoorden in vier talen*, H. L. Cox i.a., Van Dale Lexicografie, Utrecht and Antwerp, 1989.

The authors are also grateful to Edward Cook, who kindly provided some of the photos for this book.

Every effort has been made to trace and acknowledge ownership of copyright. The publishers will be glad to make suitable arrangements with any copyright holders whom it has not been possible to contact.

Abbreviations

adj.	adjective	lit.	literally
coll.	colloquial	pl.	plural
fig.	figurative	sing.	singular
intr.	intransitive	s.o.	someone
l.	line	s.t.	something

In examples such as the following, A: means first speaker and B: means second speaker:

A: Doe de deur alsjeblieft op slot.	B: Hij is al op slot.
A: Please lock the door.	B: It is already locked.

1 Nederlandse tradities

In this unit you will learn about:

- ▶ three important Dutch holidays – Sinterklaas, Koninginnedag and Carnaval
- ▶ the gender of nouns
- ▶ asking for and giving directions
- ▶ personal pronouns (summary of forms, unemphatic forms)
- ▶ independent possessive pronouns
- ▶ basic tenses of the verb (summary)
- ▶ Dutch surnames

Text 1

Wie was Sinterklaas?

Volgens de overlevering is Sint Nicolaas geboren in het jaar 270 in Turkije, in een dorp vlak bij de stad Myra. Hij was de enige zoon van rijke, gelovige christenen. Zijn ouders stierven toen hij nog jong was. Zij lieten hem veel geld na en de jonge Nicolaas gebruikte dat goed – hij gaf heel veel aan arme mensen. Nicolaas werd priester in de Katholieke kerk en later bisschop van Myra. Dat verklaart waarom Sint Nicolaas, of Sinterklaas, ook nu nog bisschopskleren draagt: een lange rode mantel, een mijter op zijn hoofd en in zijn hand een gouden staf.

Bisschop Nicolaas stierf op 6 december 342 en werd heilig verklaard. Omdat het vroeger de gewoonte was om feest te vieren op de avond vóór een belangrijke dag, wordt het Sinterklaasfeest op de avond van 5 december gevierd, de avond vóór de sterfdag, en heiligverklaring, van Sint Nicolaas.

Er zijn veel verhalen over de goede werken van Sint Nicolaas. Eén van die verhalen gaat over een arme koopman met drie dochters. De meisjes konden niet trouwen, omdat hun vader geen bruidsschat kon betalen. 's Nachts toen iedereen sliep, ging Sint Nicolaas langs de kamers van de meisjes en gooide bij elk een zakje met goudstukken door het raam. Nu hadden alle drie de dochters een bruidsschat.

Volgens het verhaal kwam het zakje met geld elke keer precies in een schoen van de meisjes terecht. Daarom zetten we met Sinterklaas onze schoen; daar zit dan de volgende ochtend een cadeautje in.

Waarom de helpers van Sinterklaas, de Zwarte Pieten, zwart zijn, weten we niet precies. Het kan zijn dat hun gezicht zwart is geworden, omdat ze in zoveel vieze, zwarte schoorstenen moesten klimmen om de cadeautjes af te leveren.

Note: **Voor** can mean either 'for' or 'before' (time) or 'in front of' (place); to distinguish the first meaning from the last two where there is a possibility of ambiguity, the last two take these accents, as in the second paragraph of the above text. In a similar fashion **een** can mean 'a/an' or 'one' and takes accents in the latter case, but usually only where it is ambiguous or is emphasised, as in the third paragraph above; in this case there is only one accent (i.e. not **één**) because of the capital letter. These accents are otherwise generally used in Dutch to indicate emphasis where in English we might use bold script or underline a word.

Vocabulary ♦

Sinterklaas	the Dutch version of Santa Claus
de overlevering	(oral) tradition
nalaten	to leave (s.t. to s.o. on your death)
heilig verklaren	to canonise
de heiligverklaring	canonisation
de Zwarte Piet	Black Peter (one of Sinterklaas' attendants)
terechtkomen	to end up, land
je schoen zetten	to leave your shoe out (where we put a stocking out)

Exercise 1

Reread Text 1 and choose the right answers to the questions below.

- Waar is Sinterklaas in het jaar 270 geboren?
 - in een dorp in Turkije
 - in een stad in Turkije
- Had hij broers en/of zussen?
 - ja
 - nee
- Zijn ouders waren
 - arm
 - rijk
- Omdat Sint Nicolaas een katholieke bisschop was, draagt hij altijd een
 - rode mantel
 - witte mantel
- Wanneer wordt het Sinterklaasfeest gevierd?
 - op de avond van 5 december
 - op de avond van 6 december
- Waarom heet Nicolaas Sint Nicolaas?
 - Omdat hij door de Rooms-katholieke kerk heilig verklaard is.
 - Omdat hij een bisschop in de katholieke kerk was.
- Wat willen de vele verhalen over Sint Nicolaas laten zien?
 - Dat hij graag beroemd wilde zijn.
 - Dat hij veel mensen hielp.
- Waarom zetten kinderen begin december 's avonds hun schoen?
 - Om de volgende ochtend een cadeautje te krijgen.
 - Om Sinterklaas een cadeautje te geven.

- 9 Dat de helpers van Sinterklaas door vieze schoorstenen moeten klimmen, is misschien de reden waarom
- zij altijd zwarte kleren dragen.
 - zij zwart zijn.

Language point 1 ♦

The gender of nouns

When you learn a Dutch noun for the first time, you learn it with its definite article (e.g. **de koelkast** – ‘the refrigerator’, **het plafond** – ‘the ceiling’). It is this article that tells you whether a noun is common gender or neuter, which some people for the sake of simplicity call **de-nouns** and **het-nouns**. It is imperative you learn the article with every new noun because it not only affects which word you use for ‘the’, but also ‘this’ (**deze** or **dit**), ‘that’ (**die** or **dat**) as well as being of relevance to whether an adjective standing in front of the noun takes an -e ending or not, e.g. **een witte koelkast**, **een wit plafond**). Generally speaking, knowing whether a noun is a **de-** or **het-**noun is unfortunately a matter of rote learning.

Exercise 2

These sentences all contain indicators of the gender of the nouns although **de** and **het** are not mentioned. Derive the gender of the nouns in parentheses from the context.

- Example: **Ik heb een oude fiets.** (fiets)
 (Answer: **de** fiets because of **oude**)
- Wij eten nooit rood vlees. (vlees)
 - Ik heb een nieuwe jas gekocht. (jas)
 - Dit boek vond zij niet interessant. (boek)
 - Heb je die film al gezien? (film)
 - Hij gaat een andere baan zoeken. (baan)
 - Deze sleutel past niet in het slot. (sleutel)
 - Dat excuus accepteer ik niet (excuus)
 - Doe die deur dicht! (deur)
 - Welk potlood is van jou? (potlood)
 - Welke pen is van haar? (pen)
 - We hebben veel tulpen in onze tuin. (tuin)
 - Ons huis is nieuw. (huis)

Dialogue 1 (Informal)

Marco is on his way to the Jacobi Church in St. Jacob's Street, but he's lost. He phones his friend Tom to ask for directions.

- MARCO Hé Tom, met Marco.
 TOM Ha, Marco! Hoe is het?
 MARCO Niet zo best! Ik ben de weg kwijt. Ik moet naar de Jacobikerk in de Sint Jacobsstraat, maar ik kan die hele straat niet vinden! Ik sta nu op de hoek van de Professor van de Geestlaan en de Antoniusdreef. Weet jij hoe ik van hier naar de Jacobikerk kom?
 TOM Ja, natuurlijk, joh! Dat is heel makkelijk. Je moet even de Professor van de Geestlaan uitrijden richting centrum. Aan het eind sla je linksaf. Dan neem je de eerste straat rechts; dat is de Sint Jacobsstraat. Rij nog ongeveer honderd meter recht door en dan heb je aan de linkerkant de Jacobikerk.
 MARCO Hartstikke bedankt, hè. Doei!
 TOM Hoi!

Vocabulary ♦

- hé, ha** hi, hello
met Marco It's Marco/Marco speaking
kwijt zijn to have lost/mislaid (e.g. **ik ben mijn sleutels kwijt** – 'I've mislaid my keys')
de dreef avenue (only in street names)
joh (lit. < **jongen**) more or less the same as 'man' (e.g. 'No, man')
uitrijden to drive to the end of
linksaf slaan to turn left
hartstikke normally means 'very' (e.g. **hartstikke duur** – very expensive) but here **hartstikke bedankt** means 'thanks a lot'
hè usually = **niet waar**, but here it means 'eh'
doei, hoi coll. variants of **dáág** (bye)

Language point 2 ♦

Personal pronouns

The subject and object personal pronouns on the chart opposite are the Dutch equivalents of English I/me, you/you, he/him, it/it, she/her, we/us, you/you, they/them. They are of course not new to you but the footnotes probably are as well as most of the following comments.

Unemphatic forms of the personal pronouns

Most of the pronouns have unemphatic forms. We too use unemphatic forms of our pronouns in English but the difference is that we do not write them. We say, for example, depending on where we live in the English-speaking world, something approximating 'Ya better go', 'We saw *em* in town', 'Where's *ee* live?' In Dutch you say:

'k (= ik) Heb een fiets.	I have a bicycle.
Je (= jij) kunt beter gaan.	You'd better go.
Waar woont-ie (= hij)?	Where does he live?
Waar woont ze (= zij)?	Where does she live?
We (= wij) hebben ze (= hen) in de stad gezien.	We saw them in town.
Waar wonen ze (= zij)?	Where do they live?

Je, we and ze can even be written that way in Dutch, but 'k and -ie are normally only said, seldom written. On the chart the unemphatic forms that are only spoken but not written are given in brackets; those forms not in brackets can be written as well as said. You will notice that je is short for jij, jou, jouw and jullie (subject and object), but is no more ambiguous in practice than is 'ya' in English, e.g. 'Where dya live?' (subject), 'I saw ya' (object, sing. and pl.), 'Where's ya brother live?' (possessive, sing. and pl.).

The unemphatic subject form je meaning jullie can only be used when a previous clause or sentence has indicated that this je stands for jullie and not for jij. In this case a singular verb is used even though je is standing in for jullie, e.g.

Jullie kunnen morgenavond komen als je zin hebt.

You can come tomorrow night if you feel like it.

It is very common in spoken Dutch to begin a sentence with **jullie** to indicate that one means you-plural, and then to continue the conversation with je + singular verb; more than one **jullie** in a sentence sounds clumsy.

Personal pronouns

	Subject emphatic	unemphatic	Object emphatic	unemphatic	Possessive emphatic	unemphatic	Independent possessive
<i>Singular</i>							
1.	ik ¹	(<i>'k</i>)	mij	me	mijn	(m'n)	de/het mijne, die/dat van mij
2.	jij	je	jou	je	jouw	je	de/het jouwe, die/dat van jou
	u		u		uw		de/het uwe, die/dat van u
3.	hij ²	(<i>ie</i>) ³	hem ²	(<i>'m</i>)	zijn	(z'n)	de/het zijne, die/dat van hem
	zij ^{2,4}	ze	haar ^{2,4}	(<i>'r, d'r</i>)	haar	(d'r)	de/het hare, die/dat van haar
	het ^{2,5}	(<i>'t</i>)	het ²	(<i>'t</i>)	zijn	(z'n)	de/het zijne, -
<i>Plural</i>							
1.	wij	we	ons		ons/onze		de/het onze, die/dat van ons
2.	jullie	je	jullie	je	jullie	je	-, die/dat van jullie
	u		u		uw		de/het uwe, die/dat van u
3.	zij ⁵	ze	hen/hun ⁶	ze (people)	hun		de/het hunne, die/dat van hen
			die	ze (things and people)			

1 An extra emphatic form **ikke** also exists in the spoken language only, e.g. **A: Jij hebt mijn fiets gestolen, niet waar? B: Wat, ikke?** - A: 'You stole my bike, didn't you?' B: 'Who, me?'

2 Neuter words referring to male or female beings (e.g. **het jongetje, het meisje, het wijf**) are replaced by masculine or feminine pronouns, e.g. **Het jongetje is ziek geworden maar hij wordt zeker beter** - 'The little boy is sick but he's sure to get better.'

3 This unemphatic form mainly occurs when the pronoun follows the verbal form and the **-t** ending of the verb forms a glide to the **ie**, and if it is ever written, it is hyphenated to its verb, e.g. **Wat doet-ie?** - 'What's he doing?', **Morgen komt-ie terug** - 'He's returning tomorrow.' This unemphatic form can occur in other positions too if the preceding word ends in **-t**, commonly **dat** or **wat**, e.g. **Weet je dat-ie ziek is?** - 'Did you know he is sick?'

4 Whether **haar** is pronounced unemphatically as **'r** or **d'r** depends on its phonetic environment, e.g. **Ik heb 'r in de stad gezien** - 'I saw her in town', **Ik hou d'r in de gaten** (i.e. after a vowel) 'I'm keeping an eye on her'. But the unemphatic form of **haar** as a possessive is always **d'r**. Common in speech but rare in writing is the form **ze** for unemphatic **haar** meaning 'her'. Usually the context will indicate whether **ze** means 'her' or 'them'.

5 **Het** can also be used to translate English 'they' (see p. 77).

6 In colloquial Dutch **hun** also occurs as a subject pronoun meaning 'they' but it can only refer to people. This practice, which is becoming very common these days, is better avoided as many still regard it as substandard, and it is certainly never written, e.g. **Hun liggen in bed** - 'They are lying in bed.'

Exercise 3

Rewrite these sentences, replacing the unemphatic form of the pronoun by the emphatic form.

Example: Is ze thuis? – Is zij thuis?

- 1 Kennen jullie haar broer? Weet je wat voor werk-ie doet?
- 2 Hebben ze echt een caravan gekocht?
- 3 Je moet de eerste straat linksaf gaan.
- 4 'k Begrijp niet wat ze bedoelt.
- 5 Zie je je auto niet? Ik zie 'm daar op de hoek staan.
- 6 Hebben jullie je rommel opgeruimd?
- 7 't Is koud buiten.
- 8 Woont-ie in Rotterdam?

Text 2

Koninginnedag

Op 30 april is het 'koninginnedag' en viert Nederland de verjaardag van koningin Beatrix. De afgelopen jaar of vijftien wordt dat al vanaf de avond ervoor ('koninginnenach[t]') overal in het land gevierd met zogenaamde 'vrijmarkten', waar iedereen die dat wil oude en nieuwe spullen kan kopen en verkopen. Enkele journalisten geven daarover hun mening:

Nederlandse journalist:

Wie het Nederlandse volk wil kennen, moet op koninginnedag naar Amsterdam gaan. Alles wat aan gekte in het land losbreekt, vindt daar in het kwadraat plaats. Het moet voor buitenlanders onbegrijpelijk zijn te zien dat één dag per jaar het ene deel van Nederland zijn rommelzolder leeghaalt en het andere deel die rotzooi weer mee naar huis sleept. Koopjesjagen op deze dag moet wel een diepgevoerd verlangen zijn in de Nederlandse ziel. Op internet zijn zelfs sites te vinden met tips voor aspirant-verkopers en waarschuwingen aan kopers.

Duitse journalist:

Het is een beetje uit de hand gelopen en te massaal geworden. Amsterdam is eigenlijk te klein voor een dergelijke grootschalige manifestatie. De stad verandert in een puinhoop.

Franse journalist:

De 'vrijmarkt' is een zeer Nederlands fenomeen. Het is typerend voor de Nederlanders om geen gelegenheid onbenut te laten om handel te drijven. Koninginnedag is het feest van het consumen-tisme geworden.

Engelse journalist:

Koninginnedag is één van de betere evenementen in Nederland. Vooral de avond tevoren is het heerlijk om door de stad te fietsen. Er hangt dan al een lekker sfeertje. Het is de spanning van 'morgen gaat het gebeuren'. De combinatie feest en handel is uniek. Het is een dag waarop ouders massaal hun kinderen laten oefenen in handeldrijven. Nederlandse kinderen kunnen goed handelen; zelfs op tien eurocent dingen ze nog af!

Source: *NRC/Handelsblad*, April 2001.

Notes: Queen Beatrix' real birthday is on 31 January; 30 April was Queen Juliana's birthday as well as the day on which she abdicated and her daughter became queen.

The definite article is omitted in Dutch before **internet**, but it is in fact a neuter noun (see the second paragraph in the text above).

Vocabulary ♦

de afgelopen jaar of vijftien	the past 15 years or so
de vrijmarkt	market without rules or limitations
de spullen	things, bits and pieces (always pl.)
de gekte	madness (< gek = mad)
in het kwadraat	very much so
de rotzooi	junk (coll.)
het koopje	bargain
geworteld	rooted
de aspirant	s.o. who aspires/hopes to do s.t.
uit de hand lopen	to get out of hand

een dergelijke	such a
de puinhoop	pile of rubble (lit.), a shambles (fig.)
onbenut	unutilised
handel drijven	to do business
het consumentisme	consumerism
handelen	to bargain, do business/a deal
afdingen	to bargain, haggle (over price)

Exercise 4

Match the remark with the journalist who could have made it, judging from Text 2.

1 De Franse journalist	a 'Het is één grote chaos in Amsterdam op koninginnedag.'
2 De Duitse journalist	b 'De Nederlanders kopen echt alles als het erg goedkoop is.'
3 De Engelse journalist	c 'Ik vind dat koninginnedag te materialistisch is geworden.'
4 De Nederlandse journalist:	d 'Op koninginnedag leren de Nederlandse kinderen hoe ze moeten kopen en verkopen.'

Language point 3 ♦

Independent possessive pronouns

The possessive adjectives, i.e. **mijn, jouw, zijn**, etc., are used exactly as are 'my, your, his' etc. in English, but the use of independent possessives requires some explanation.

Look at the following sentences:

A: **Mijn kat is weggelopen.**

B: **Die van mij ook/De mijne ook.**

A: **Mijn potlood is stomp.**

B: **Dat van mij ook/Het mijne ook.**

A: **Mijn kinderen zijn ziek.**

B: **Die van mij ook/De mijne ook.**

A: My cat has run off.

B: Mine (has) too.

A: My pencil is blunt.

B: Mine (is) too.

A: My kids are sick.

B: Mine (are) too.

Here you can see how the independent possessive works. Whether you use **die/dat** or **de/het** depends on the gender and number of the noun you are referring to, which is not mentioned but understood, i.e. **kat** is common gender whereas **potlood** is neuter and **kinderen** is of course plural. The **die/dat van mij** forms and the **de/het mijne** forms are used in both speech and writing, but the latter are more common in the written language, e.g. **De mijne ook** – ‘Mine too’ (i.e. cat), **Het mijne ook** – ‘Mine too’ (i.e. pencil), **De mijne ook** – ‘Mine too’ (i.e. children).

It is not possible to use this second construction with **jullie**.

Exercise 5

Insert the **die/dat van** form of the possessive.

Example: **Zij heeft een grote flat maar (his) is groter.**
Zij heeft een grote flat maar die van hem is groter.

- 1 Ik heb een nieuwe fiets. Is (yours – jij form) ook nieuw?
- 2 Zijn kinderen hebben de griep. (hers) ook.
- 3 Mijn auto is een bescheiden Peugeotje, maar (his) is een Mercedes.
- 4 Jullie tuin is prachtig, maar (theirs) is ook niet lelijk.
- 5 Ik heb wel ons eigen gras gemaaid, maar niet (yours – jullie form).
- 6 Haar Nederlands is uitstekend, maar (yours – u form) is ook niet slecht.

Exercise 6

Insert both the **de/het mijne** forms of the possessive.

Example: **Zij heeft een grote flat maar (his) is groter.**
Zij heeft een grote flat maar de zijne is groter.

- 1 Hun kinderen zijn ouder dan (ours).
- 2 Haar hondje is al oud. (His) is nog maar drie maanden.
- 3 Jouw mes is bot. (Mine) ook.
- 4 Mijn glas is al leeg. En (yours – u form)?
- 5 We hebben zijn foto's bekeken, maar (hers) nog niet.
- 6 Ik zal mijn eigen kamer opruimen, maar (yours – jij form) niet.

Dialogue 2 (Formal)

Mrs Van den Bos gets a telephone call from a telemarketer, Mr De Jong, who tries to get her to subscribe to a discount telecom company.

- MW. VAN DEN BOS U spreekt met mevrouw Van den Bos.
 DHR. DE JONG Goedemorgen mevrouw Van den Bos. U spreekt met Kees de Jong van Fono6. Ik wou u iets vragen. Hoeveel heeft u de afgelopen maand betaald aan telefoonkosten?
- MW. VAN DEN BOS Dat zou ik niet weten. Dat heb ik niet precies uitgerekend.
- DHR. DE JONG Heeft u van Fono6 gehoord?
- MW. VAN DEN BOS Ja, daar heb ik wel eens een tv-reclame van gezien, maar ik ben niet geïnteresseerd in uw . . .
- DHR. DE JONG Maar mevrouw Van den Bos. Het is allemaal zo gemakkelijk. Wij regelen alles voor u. U hoeft zelf niets te doen.
- MW. VAN DEN BOS Maar meneer, ik heb u al gezegd dat . . .
- DHR. DE JONG Mevrouw Van den Bos, u heeft toch wel begrepen dat u heel veel geld uitspaart als u via Fono6 belt? Mag ik uw naam en adres noteren?
- MW. VAN DEN BOS Meneer, het spijt me voor u, maar een half uur geleden heeft uw concurrent, Tele4 gebeld, en ik heb me net daar aangemeld.
- DHR. DE JONG Oh, dat is nou jammer. Dan wens ik u een prettige dag verder en ik dank u voor uw tijd.
- MW. VAN DEN BOS Graag gedaan! Dag, meneer.

Vocabulary ♦

u spreekt met . . .	this is . . . speaking
ik wou u iets vragen	I would like to ask you s.t.
het spijt me maar . . .	I am sorry but . . .
ik wens u een prettige dag verder	have a nice day (formal)
graag gedaan	don't mention it, you're welcome

Language point 4 ♦

Basic tenses of the verb

By far the most complicated and extensive aspect of Dutch you need to get on top of is the verbal system. Let's start by taking a look at an overview of the various tenses of the verb. **Werken** is a regular verb and takes **hebben** in the perfect tenses, while **vallen** is an irregular verb and takes **zijn** in the perfect tenses, but remember that some regular verbs can take **zijn** too and many irregular verbs take **hebben**.

	werken – to work	vallen – to fall
present	hij werkt	hij valt
imperfect	hij werkte	hij viel
perfect	hij heeft gewerkt	hij is gevallen
pluperfect	hij had gewerkt	hij was gevallen
future	hij zal werken	hij zal vallen
conditional	hij zou werken	hij zou vallen
future perfect	hij zal gewerkt hebben	hij zal gevallen zijn
conditional perfect	hij zou gewerkt hebben or hij had gewerkt	hij zou gevallen zijn or hij was gevallen

The same tenses for 'to work' in English are as follows:

present	he works, he is working, he does work
imperfect	he worked, he was working, he did work
perfect	he has worked, he has been working
pluperfect	he had worked, he had been working
future	he will work, he will be working
conditional	he would work, he would be working
future perfect	he will have worked, he will have been working
conditional perfect	he would have worked, he would have been working

Note that because of the progressive or continuous aspect in English, depending on context, all these tenses have variants in English where Dutch has only the one form for each tense – Dutch is much simpler than English in this very important respect.

Exercise 7

Use the verbs **kopen** and **lezen** (both transitive) in the present tense in all the sentences in the left-hand column and the verbs **komen**, **gaan** and **stoppen** (all intransitive) in all the sentences in the right-hand column. Then do them in the imperfect.

kopen/lezen

- 1 Ik _____ een krant.
- 2 Jij _____ een krant.
- 3 _____ je een krant?
- 4 U _____ een krant.
- 5 Zij (singular) _____ een krant.
- 6 Hij _____ een krant.
- 7 Wij _____ een krant.
- 8 Jullie _____ een krant.
- 9 U (plural) _____ een krant.
- 10 Zij (plural) _____ een krant.

komen/gaan/stoppen

- Ik _____ om 6 uur.
- Jij _____ om 6 uur.
- _____ je om 6 uur?
- U _____ om 6 uur.
- Zij (singular) om 6 uur.
- Hij _____ om 6 uur.
- Wij _____ om 6 uur.
- Jullie _____ om 6 uur.
- U (plural) _____ om 6 uur.
- Zij (plural) _____ om 6 uur.

Exercise 8

Put the following sentences first into the imperfect and then into the perfect tense.

Example: **Mijn dochter bakt koekjes.**

Mijn dochter bakte koekjes/Mijn dochter heeft koekjes gebakken.

- 1 Ik luister naar het nieuws.
- 2 Jan wacht een half uur.
- 3 We lachen om dat verhaal.
- 4 Mijn ouders werken hard.
- 5 Haar vriend geeft haar een bos bloemen.
- 6 Ik ben erg ziek.
- 7 U begrijpt mij niet.
- 8 Jullie komen te laat.
- 9 Zoek je je jas?
- 10 Het mes valt op de vloer.

Text 3

Carnaval, een feest met een lange historie

Waar carnaval vandaan komt, is niet helemaal duidelijk. Wat wel bekend is, is dat de oude Grieken vroeger al een drie dagen durend lentefeest vierden waarbij de God van de Wijn geëerd werd. Eén van de hoogtepunten van dit feest was een enorme parade waarbij de 'Wijngod' zich liet vervoeren op een schip dat 'Carrus Navalis' heette. Toch waren het niet de Grieken, maar de Romeinen die het carnaval naar Europa brachten. Zuidoost-Nederland maakte in de eerste eeuwen van onze jaartelling deel uit van het enorme Roomse rijk en toen Rome op het hoogtepunt van zijn macht was, zorgde het ervoor dat ook de cultuur naar de verste uithoeken werd uitgedragen. Carnaval maakte deel uit van die cultuur en zo is het dus gekomen dat carnaval in ons land voornamelijk beneden de grote rivieren, in het traditioneel katholieke deel van het land, wordt gevierd.

Note: The expression **beneden de grote rivieren** ('below the great rivers') is synonymous with **ten zuiden van de grote rivieren** ('south of the great rivers'). The rivers being referred to are the Lek and the Waal, both arms of the Rhine (**de Rijn**), and the Meuse (**de Maas**). They form an important historical, linguistic, religious and social divide in the present-day kingdom of the Netherlands.

Vocabulary ♦

durend	lasting
eren	to honour
onze jaartelling	the Christian era (i.e. AD)
deel uitmaken van	to be part of
zorgen voor	to ensure

Idioms

- 1 **Het geld groeit me niet op de rug.**
Money doesn't grow on trees/I'm not made of money.

- 2 **Dit is echt je van het.**
This really is the bee's knees.
- 3 **Het is met haar hollen of stilstaan.**
It's always all or nothing with her.
- 4 **Het is te mooi om waar te zijn.**
It's too good to be true.
- 5 **Door met Jaap te trouwen, is ze met haar neus in de boter gevallen.**
By marrying Jaap, she fell on her bum in the butter.

Proverbs

Match the following proverbs to their English equivalents.

- 1 Bezint eer gij begint.
 - 2 Als de wijn is in de man, is de wijsheid in de kan.
 - 3 Al draagt een aap een gouden ring, het is en blijft een lelijk ding.
 - 4 Eerste gewin is kattengespin.
 - 5 Waar een wil is, is een weg.
- a When the wine is in, the wit is out.
 - b Where there's a will, there's a way.
 - c Win at first and lose at last.
 - d Look before you leap.
 - e An ape's an ape, a varlet's a varlet, though they be clad in silk and scarlet.

Did you know?

Dutch surnames consisting of **van**, **de**, **der** and **den** date back to the origins of surnames and were descriptive of the people to which they were first applied, e.g. **Van der Molen** (someone who lived in a mill), **Van der Linden** (someone who lived in a grove of linden trees), **De Wit** (the white-headed one), **De Groot** (the tall one), etc. Note that if the given name or initial precedes such surnames, these little words are not capitalised, but if they are omitted, as above, the first of them must have a capital letter, e.g. **mevrouw Ellie de Groot**, **meneer T. van Staden**, **mevrouw Van de Lisdonk**. Note that if you are looking up such a name in a telephone book, for example, it will be given as follows: **Groot, E. de, Lisdonk, M. van de.**

2 Steden

In this unit you will learn about:

- ▶ some common and useful exclamations
 - ▶ stating preferences
 - ▶ two cities: Utrecht and Ghent
 - ▶ expressions derived from forms of the comparative and superlative
 - ▶ more on adjectival endings
 - ▶ the twelve provinces and the Randstad
-

Dialogue 1

Kaspar and Eddy, two students in Rotterdam, are planning their Saturday night out.

- KASPAR Heb je zin om vanavond wat te gaan stappen?
- EDDY Ja, prima idee.
- KASPAR Zal ik vanavond bij jou langskomen?
- EDDY Ja, goed. Kom dan om een uur of tien. Zullen we eerst naar de kroeg gaan hier bij mij op de hoek?
- KASPAR Hè, nee. Daar heb ik niet zo'n zin in. Die zit altijd al stampvol om die tijd. Ik ga liever naar Joops Café.
- EDDY Overdrijf niet zo! Zo vol zit die kroeg niet! Maar mij best, dan gaan we gewoon naar Joops Café. En laten we dan daarna naar de disco gaan, naar De Groene Haai.
- KASPAR De Groene Haai? Jasses, nee! Ik vind Luna-tic veel leuker!
- EDDY Nee, joh. Daar zitten alleen maar zweterige oude heren met stropdassen en blonde dames met décolletés! Dan kunnen we beter maar naar de nachtfilm gaan.
- KASPAR Eigenlijk heb ik helemaal geen zin om uit te gaan! Ik blijf gewoon het liefst thuis! Lekker voor de buis!
- EDDY Tjonge-jonge . . .

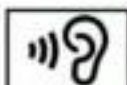
Vocabulary ♦

gaan stappen	to go out for a drink, go out for the night
het décolleté	low neckline (i.e. a dress)
de nachtfilm	midnight performance
geen zin hebben	to not feel like
de buis	the box, tube (colloquial for TV)

Common exclamations

hè, nee	oh, no!
mij best	that's okay by me, that's fine
jasses	crikey, blimey
nee, joh	not on your life; you must be kidding
tjonge-jonge	boy oh boy

Exercise 1

Listen again to Dialogue 1 and underline the eight expressions in the following dialogue that are different from the above text.

- KASPAR Heb je zin om vanavond naar de stad te gaan?
- EDDY Ja, prima idee.
- KASPAR Zal ik jou vanavond komen ophalen?
- EDDY Ja, goed. Kom dan om een uur of tien. Zullen we eerst naar de kroeg gaan hier bij mij op de hoek?
- KASPAR Hè, nee. Dat lijkt me niks. Die zit altijd al stampvol om die tijd. Ik ga liever naar Joops Café.
- EDDY Doe niet zo gek! Zo vol zit die kroeg niet! Maar mij best, dan gaan we toch naar Joops Café. En laten we dan daarna naar de disco gaan, naar De Groene Haai.
- KASPAR De Groene Haai? Getverderrie, nee! Ik vind Luna-tic veel leuker!
- EDDY Nee, joh. Daar zitten alleen maar zweterige oude heren in nette pakken en blonde dames met décolletés! Dan kunnen we beter maar naar de nachtfilm gaan.
- KASPAR Eigenlijk heb ik helemaal geen zin om uit te gaan! Ik blijf gewoon het liefst thuis! Lekker tv kijken!
- EDDY Tjonge-jonge . . .

Language point 1 ♦

Stating preferences

If you prefer one thing to another you can express this in Dutch by a verb such as *de voorkeur geven aan*, *leuker vinden*, *liever hebben*, *liever doen*, e.g.

De minister-president geeft de voorkeur aan juli voor de komende verkiezing.
The prime minister prefers July for the forthcoming election.

Ik vind Luna-tic veel leuker.
I much prefer Luna-tic.

Wat heb je liever, Frans of Duits?
What do you prefer, French or German?

Ik blijf liever thuis.
I prefer staying/to stay at home.

Ik ga liever naar Joops Café.
I prefer to go to Joops Café/I'd rather go to Joops Café.

When you want to express that you prefer 'doing/to do' something, you do that action *liever* (lit. 'rather'). *Liever* is in fact the comparative of *graag*, e.g.

Ik lees graag romans maar ik lees liever korte verhalen.
I like reading novels, but I prefer reading short stories.

The superlative is *het liefst*, as used by Kaspar at the end of the above dialogue:

Ik blijf gewoon het liefst thuis.
Most of all I simply want to stay at home.

Note: when you prefer one thing to another you can use *verkiezen boven*, e.g.

Hij verkiest juli boven juni.
He prefers July to June.

See also the conditional in Unit 6 for more on preference stating.

Exercise 2

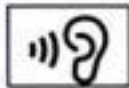
Complete the following sentences, expressing by means of **liever/het liefst** that that is what you prefer to do/want to do most of all.

Example: **Ik ga graag naar een concert, maar ik ga liever/het liefst naar de bioscoop.**

I like going to a concert but I prefer going to the movies/most of all I like going to the movies.

- 1 Ik eet rijst, maar ik (aardappels) _____
- 2 Ik lees de kranten, maar ik (romans) _____
- 3 Ik drink koffie, maar ik (thee) _____
- 4 Ik spreek Frans, maar ik (Spaans) _____
- 5 Ik ga naar de film, maar ik (thuis blijven) _____

Text 1

De stad Utrecht

Utrecht is de hoofdstad van de provincie Utrecht. Het aantal inwoners is ongeveer 275.000. In het rijtje van grote steden in Nederland staat Utrecht op de vierde plaats na Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.

De stad heeft een lange en rijke geschiedenis. Opgravingen hebben aangetoond dat op de plaats van het Domplein een Romeins fort was dat ongeveer in het jaar 48 gebouwd was. Dit lag bij een oversteekplaats (in het Latijn: Traiectum) door de rivier de Rijn. In de omgeving ontstond een handelsnederzetting, die later de naam Utrecht kreeg (uut = beneden; trecht = oversteekplaats). Omstreeks 1130 werden er muren rondom de stad gebouwd. De oude stad binnen de muren werd in de lengte doorsneden door twee grachten. In de middeleeuwen was Utrecht een belangrijke schakel in het handelsverkeer over het water.

Op het winderige Domplein staat Utrechts trots en oriëntatiepunt: de 112 meter hoge gotische Domtoren, de hoogste kerktoren van Nederland, die gebouwd is tussen 1321 en 1382. De Domkerk ertegenover is het restant van de gotische Domkerk waaraan met

tussenpozen is gebouwd van 1254 tot 1517. In 1674 verwoestte een orkaan het middenstuk.

Utrecht heeft veel oude kerken. De meeste zijn in hun middeleeuwse vorm bewaard gebleven. Jaarlijks is een deel van de binnenstadskerken geopend in het kader van 'Kerken Kijken in Utrecht'. Gedurende één dag kan het publiek gratis deze kerken bezichtigen.

Vocabulary ♦

in het rijtje van

in de lengte doorsneden

het Domplein

met tussenpozen

bewaard blijven

in het kader van

in the list of

transected lengthwise

Cathedral Square

intermittently

to be preserved

in the context of, as part of

Utrecht Domtower

Exercise 3

Are the following statements true (**Waar**) or false (**Niet waar**)?

- 1 Utrecht is zowel een stad als een provincie.
- 2 Utrecht is een miljoenenstad.
- 3 Omstreeks het jaar 48 waren de Romeinen in Nederland.
- 4 In de twaalfde eeuw kreeg Utrecht stadsmuren.
- 5 Utrecht was nooit een belangrijke handelsstad.
- 6 De Domtoren is de hoogste kerktoren van Nederland.
- 7 De Domkerk is nog de enige middeleeuwse kerk in Utrecht.
- 8 De kerken in Utrecht zijn het hele jaar door open voor het publiek.

Language point 2 ♦

Handy expressions incorporating forms of the comparative and superlative of adjectives and adverbs

You are already acquainted with the comparative and superlative of adjectives and adverbs but here are some very useful expressions derived from them.

hoe langer hoe duurder	dearer and dearer (substitute any adj.)
steeds/almaar/alsmaar/ al duurder	dearer and dearer (substitute any adj.)
op z'n vroegst	at the earliest
op z'n minst, tenminste	at least
hoogstens, minstens	at the most, at the very least
de/het allergrootste	the biggest of all
hoe groter des te beter	the bigger (substitute any adj.) the better (
hoe groter hoe beter	the bigger (substitute any adj.) the better
ten strengste verboden	strictly forbidden
hoogst brutaal	extremely cheeky
uiterst verstandig	exceedingly sensible
Beste Jan	Dear Jan (at start of a letter to a friend)
Mij best.	That's fine by me.
Ik vind dat best.	That's fine by me.
Hij is een beste vent.	He's a great guy/bloke.

achterstevoren	back to front
binnenstebuiten	inside out
ondersteboven	upside down
de/het bovenste	the top one, uppermost one
de onderste/benedenste	the bottom one, lowermost one
de/het achterste	the back one
de/het voorste	the front one
de/het binnenste	the innermost
de/het buitenste	the outermost

Note the following two synonymous expressions that require different word order:

Hoe meer hij eet, des te dikker wordt hij.

Hoe meer hij eet, hoe dikker hij wordt.

The more he eats the fatter he gets.

Exercise 4

Fill in the correct words choosing from: **achterstevoren, best, binnenste, des te, hoe, hoogstens, steeds, ten.**

- 1 Hoe meer ik ervan eet, _____ lekkerder ik het vind.
- 2 Hoe meer ik het doe, _____ makkelijker vind ik het.
- 3 Ik vind het _____ als je al om 6 uur komt.
- 4 Moeten die knoopjes aan de achterkant, of heb je je trui _____ aan?
- 5 Roken is hie _____ strengste verboden.
- 6 Er kunnen _____ zes mensen in deze tent slapen.
- 7 Benzine wordt _____ duurder.
- 8 Het _____ van de appel was helemaal rot.

Text 2

De stad Gent

Historisch

Het centrum van Gent is schilderachtig mooi en ligt rond drie aaneengeschakelde pleinen die meteen ook de meeste bezienswaardigheden (hoofdzakelijk kerken en kathedralen) bij elkaar brengen. Aan de Graslei en de Korenlei, langs de rivier de

Leie (op zomeravonden tevens de belangrijkste 'hangplek' voor Gentse jongeren), liggen schitterende middeleeuwse gildenhuisen. Het straatbeeld van Gent kenmerkt zich verder door schattige kleine trammetjes en vooral heel veel terrassen en cafés.

Musea

Het aardigste is het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (SMAK) in het Citadelpark, even ten zuiden van het centrum (nabij het treinstation Gent St.-Pieter). Het museum heeft wisselende moderne-kunsttentoonstellingen, naast de vaste collectie Cobra, Pop Art, Minimal Art en Conceptuele Kunst. Een verplicht nummer is verder 'De Aanbidding van het Lam Gods', een beroemd schilderij van Jan van Eyck uit 1432. Het werk hangt in de Sint-Bataafskathedraal.

Eten en drinken

Gentenaren gaan bij voorkeur zondag rond het middaguur uitgebreid tafelen. Je valt beslist niet op als je 's ochtends om een uur of elf je eerste trappist bestelt. Wie pils wil, bestelt overigens een pintje, geen biertje zoals in Nederland. Naast de gebruikelijke Maes en Jupiler pintjes is overal een ruim scala aan Belgische speciaal-bieren verkrijgbaar. Een café op de Vrijdagmarkt schenkt zelfs circa 250 soorten bier.

Vervoer

Het centraal station (Gent St.-Pieters) ligt een behoorlijk eind buiten het centrum. De meeste tramlijnen rijden maar twee keer per uur. Binnen het centrum is alles op loopafstand. Het SMAK en de studentenuitgaansbuurt liggen buiten het centrum. Elke eerste zaterdag van de maand is het openbaar vervoer in Gent gratis.

Source: '48 uur in Gent' by Jochen van Borschot in *NRC/Handelsblad*, June 2002

Vocabulary ♦

aaneengeschakeld	interconnected
de Gras-, Korenlei	names of streets (lei = avenue in Flanders)
de hangplek	a place where people hang out
een verplicht nummer	a must
de Gentenaar	inhabitant of Ghent

tafelen	to have dinner
opvallen	to be conspicuous
een behoorlijk eind	quite some distance

Exercise 5

Look at Text 2 again, then answer the following questions in Dutch.

- 1 Wat voor soort gebouwen zijn de belangrijkste bezienswaardigheden in Gent?
- 2 Wat voor kunst kun je in SMAK zien?
- 3 Waarom moet je beslist een bezoek brengen aan de St.-Bataafskathedraal?
- 4 Welke drank krijg je als je een pintje bestelt?
- 5 Waarom is het een goed idee om op de eerste zaterdag van de maand naar Gent te gaan?

Language point 3 ♦

More on adjectival endings

Do you remember the rule for when an adjective standing in front of a noun requires an -e ending and when it does not? The basic rule is that it does not take an -e when it stands in front of a singular neuter noun that is indefinite (i.e. when it is preceded by **een**, **geen**, **welk**, **elk/ieder** or nothing) and in all other cases it does take the ending. But there are a few exceptions to this rule which you will be unaware of. Did you notice the following three phrases in the reading text about Ghent: **het Stedelijk Museum**, **het centraal station** and **het openbaar vervoer**? According to the above rule you would have expected **stedelijk**, **centraal** and **openbaar** to take an ending, so why don't they? Well, there is a long list of nouns, particularly neuter nouns, which, even when preceded by the singular definite article, do not require that the preceding adjective be inflected as you would expect according to the rule above. The adjective and the noun are regarded as a sort of compound in such cases. Here are some common examples:

het academisch ziekenhuis	the academic hospital
het menselijk lichaam	the human body
het noordelijk halfrond	the northern hemisphere
het dagelijks leven	daily life

het stoffelijk overschot	the mortal remains
het koninklijk gezin	the royal family
het zelfrijzend bakmeel	the self-raising flour
het zelfstandig naamwoord	the noun

Note, however, that when such expressions are pluralised, the adjective is inflected:

(de) stedelijke museums	(the) municipal museums
(de) centrale stations	(the) main stations
(de) zelfstandige naamwoorden	(the) nouns

Watch out for these exceptions. You need to learn them one by one as you encounter them as there is no hard and fast rule you can learn.

But the matter does not end there. It is not uncommon for adjectives preceding nouns referring to human beings (particularly masculine beings indicating a profession or function) to be left uninflected after articles. As with the neuter nouns, you are advised only to copy those you have heard or read and otherwise to apply the ending, e.g.

de waarnemend burgemeester	the acting mayor
een bekwaam musicus	a competent musician
een vroom man	a pious man
een beroemd schrijfster	a famous writer (fem.)
Huizinga is een bekend Nederlands historicus	Huizinga is a famous Dutch historian

Exercise 6

Fill in the right form of the adjective, i.e. with or without -e.

Example:
groot

Churchill, die vaak met een _____ sigaar in zijn mond op foto's staat afgebeeld, was een _____ staatsman.

Churchill, die vaak met een grote sigaar in zijn mond op foto's staat afgebeeld, was een groot staatsman.

- openbaar De _____ bibliotheek is gemakkelijk te bereiken met het _____ vervoer.
- koninklijk De _____ gasten arriveerden al vroeg op het _____ Paleis.

- 3 stoffelijk In het huis vond de politie het _____ overschot van een man en de _____ resten van drie honden.
- 4 dagelijks Voor sommige mensen is de _____ sleur om hun _____ brood te verdienen te veel.
- 5 bekend Veel _____ Nederlanders konden niet de naam van een _____ schrijver uit de 19e eeuw noemen.

Dialogue 2

Marja and Yasmin are reminiscing about their outing to Amsterdam earlier today.

- MARJA Weet je wat ik nou zo leuk vind aan Amsterdam?
- YASMIN Nee, wat dan?
- MARJA Nou, je kunt zomaar gratis en voor niks een theatervoorstelling in de open lucht zien.
- YASMIN Bedoel je in het Amsterdamse Bos? Ja, dat is echt fantastisch! Maar het is niet helemaal voor niks, hoor; je mag wel een kleine bijdrage geven als je dat wilt. Na afloop van de voorstelling gaan ze wel altijd met de pet rond.
- MARJA Ja, maar toch! . . . En dan die boekwinkels waar je gewoon lekker in de boeken kan gaan zitten lezen!
- YASMIN Ja. En ik ben ook gek op de exposities. Ik wip vaak even binnen bij de Openbare Bibliotheek. Daar exposeert altijd wel een interessante kunstenaar of kunstenaar.
- MARJA Eigenlijk is Amsterdam één groot museum, maar dat zie je niet altijd op ooghoogte. Als je boven de winketalages kijkt, zie je vaak nog de resten van de oorspronkelijke gevel.
- YASMIN Ja, dat is echt heel bijzonder. Goh joh, we moeten maar gauw weer eens een dagje Amsterdam doen. Wat dacht je van zaterdag over drie weken?

Vocabulary ♦

leuk vinden aan	to like about
zomaar	just like that
gratis en voor niks	for free (coll.)

na afloop van	after
met de pet rondgaan	to collect money by passing a cap around
ja, maar toch!	yes, but still
gek zijn op	to be fond of
binnenwippen	to look/duck in
echt heel bijzonder	really quite exceptional
goh, joh	golly; gee
een dagje Amsterdam doen	to spend a day in Amsterdam

Text 3

Een feestje voor de buurt

Ze zijn weer helemaal terug: buurt-, straat- en dorpsfeesten. Vooral in nieuwbouwwijken. Door een leuke barbecue met ballonnetjes en kinderspelen groeten buren elkaar weer, terwijl ze elkaar voordien niet zagen staan.

In klein dorp of grote stad, in volksbuurt of villawijk, steeds meer bewoners slaan de handen ineen om een feest(je) te organiseren. Bijna alle buurtgenoten gaan erheen en een jaar lang zeggen ze elkaar op straat weer goedendag. Het heeft te maken met de individualisering van de samenleving, schaalvergroting en globalisering. Buurtbewoners willen elkaar niet alleen groeten, ze willen elkaar kennen, ze willen weten wie ze groeten. Vroeger ging dat vanzelf – daar was geen feest voor nodig. De mensen waren vaker buiten, op zondag en op zomeravonden zaten ze in de voortuin en werden praatjes gemaakt. De vrouwen gingen bij elkaar op de koffie. Maar de vrouwen zijn uit werken gegaan, iedereen heeft het druk en voor een half uurtje kletsen in de voortuin is geen tijd. Doordat de spontane gelegenheden zijn verdwenen, moet het versterken van de onderlinge band worden georganiseerd. En dat gebeurt op steeds grotere schaal. Neem Amersfoort. In 1999 kreeg de gemeente 120 vergunningaanvragen binnen voor een buurt-, wijk- of straatfeest. Vorig jaar waren het er 130, en voor dit jaar al 150.

Vocabulary ♦

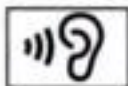
de nieuwbouwwijk	new housing estate
voordien	before then, prior to that
de volksbuurt	working-class neighbourhood
de villawijk	area with expensive, detached houses
de handen ineen slaan	to work together
de buurtgenoot	fellow resident of the neighbourhood
de schaalvergroting	increase in scale
erheen (= ernaartoe) gaan	to go there
vanzelf gaan	to happen automatically, be a matter of course
een praatje maken	to have a chat
bij iemand op de koffie gaan	to have morning/afternoon tea at s.o.'s place
uit werken gaan	to work outside the home
de onderlinge band versterken	to strengthen the ties
binnenkrijgen	to receive

Exercise 7

Find in Text 3 the synonyms of the following words/phrases; they are given to you in the order in which they occur in the text.

1 met name	4 automatisch
2 daarvóór	5 verstevigen
3 elkaar groeten	6 ontvangen

Idioms

1 Dat is flauwe kul.	That is nonsense/a load of rot.
2 Het is niet alles rozengeur en maneschijn.	It is not all peaches and plums.
3 Dat gaat boven mijn pet.	That's gone over my head.
4 Wat een puinhoop!	What a shambles!
5 Ik heb nog iets in petto voor je.	I still have a surprise for you/ s.t. up my sleeve for you.

Proverbs

Match the following proverbs to their English equivalents.

- 1 Een goed begin is het halve werk.
 - 2 Al doende leert men.
 - 3 Jong geleerd is oud gedaan.
 - 4 Wie in een glazen huis woont, moet niet met stenen gooien.
 - 5 Oost west, thuis best.
- a Once learnt, never forgotten.
 - b Practice makes perfect.
 - c Those who live in glass houses should not throw stones.
 - d Home sweet home.
 - e A good beginning is the job half done.

Did you know?

The Netherlands consists of twelve provinces called in Dutch: Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht, Zeeland, Noord-Brabant, Limburg, Gelderland, Overijssel, Drenthe, Groningen, Friesland and Flevoland.

The urban conglomeration in the west of the Netherlands that spans the provinces of North and South Holland as well as Utrecht, is called **de Randstad** (lit. 'fringe city') and the inhabitants of the area are referred to as **Randstedelingen**.

Rotterdam is not only the largest and most important port in the EU, but it is also the largest port in the world. This is rather unexpected given that the Netherlands is such a small country, but international trade has been the mainstay of its economy for centuries. These days its port also serves the European hinterland.

The main port for ferries plying to and from Britain is called Hoek van Holland which is erroneously rendered in English by Hook of Holland when **hoek** is of course the Dutch word for 'corner' because it is a corner of the province of South Holland that juts out into the North Sea.

3 Reizen, verkeer en weer

In this unit you will learn about:

- ▶ bicycles
- ▶ more on the definite article
- ▶ the imperative
- ▶ getting a parking fine
- ▶ **er** as a dummy subject
- ▶ discussing the weather
- ▶ comparative of adjectives
- ▶ getting breakdown assistance

Text 1

De fiets staat niet stil

In Nederland rijden zo'n 16 miljoen fietsen rond. Dat is bijna één fiets op 1
elke inwoner. Nederland is dan ook de onbetwiste wereldkampioen
fietsdichtheid. Sterker nog; we kunnen er niet genoeg van krijgen. Ook
fietsdichtheid. Sterker nog; we kunnen er niet genoeg van krijgen. Ook
vorig jaar werden er weer zo'n 1,35 miljoen fietsen gekocht.

Volgens fabrikanten en fietshandel is die blijvend hoge vraag naar fietsen 5
een gevolg van de steeds verdergaande innovatie van het product fiets.
Door de grote aandacht voor design, rijcomfort en veiligheid is de fiets
anno 2005 niet meer te vergelijken met een fiets van 10 jaar geleden. Daar
komt nog bij dat we de fiets de afgelopen jaren voor heel andere zaken
zijn gaan gebruiken dan alleen maar het ritje naar school, werk of het 10
winkelcentrum. Fietsen is vrijetijdsbesteding geworden. En dat stelt weer
heel andere eisen aan de fiets. De fabrikanten hebben er goed op
ingespeeld. Naast de 'standaardfiets', hebben de sport- en toerfietsen, de
mountainbike en de all-terrain-bike flink terrein gewonnen. Ruim de
helft van alle in 2004 verkochte fietsen valt in de categorie sport- en 15
toerfietsen. De consument kiest er tegenwoordig ook voor om meerdere

fietsen in zijn schuurtje te zetten: voor elke vorm van fietsgebruik een andere fiets!

Ook de fiets begint dus een lifestyle-product te worden. Daarom besteden de fietsfabrikanten steeds meer aandacht aan een fraaie vormgeving, 20 waarbij nieuwe snufjes zo mooi mogelijk gestyled en geïntegreerd worden in de fiets. Ook wat vorm betreft komt er steeds meer onderscheid, zoals meer ronde, organische vormen in de frames en in onderdelen als kettingkast en trappers. Tal van kleine innovaties en toevoegingen van praktische accessoires maken de fietsen fraaier en comfortabeler dan ooit. 25

Source: *Het Stadsblad*, Utrecht, 2003

Vocabulary ♦

de fietsdichtheid	bike density
de vraag naar	demand for
steeds verdergaand	increasing
daar komt nog bij dat	moreover, besides
de vrijetijdsbesteding	leisure activity, recreation
eisen stellen aan	to make demands on
inspelen op	to prepare for
de vormgeving	design, styling
nieuwe snufjes	the latest things
de kettingkast	gearcase

Exercise 1

Look at Text 1 again, then answer the following questions in Dutch.

- 1 Hoe is de verhouding fietsen-inwoners in Nederland? Is dat veel of weinig?
- 2 Waarnaar verwijst 'die blijvend hoge vraag' in regel 5?
- 3 Waarom is 'de fiets anno 2005' (regel 7–8) niet meer te vergelijken met de fiets van 10 jaar geleden?
- 4 Wat wordt er bedoeld met 'Fietsen is vrijetijdsbesteding geworden' (regel 11)?
- 5 Hoe hebben de fabrikanten op de veranderde functie van fietsen gereageerd volgens regel 12–14?
- 6 Hoe proberen de fabrikanten fietsen te verfraaien, volgens regel 19–25?

Language point 1 ♦

More on the definite article

The definite article is used on occasions in Dutch where it is omitted in English. It commonly occurs with abstract nouns like **de mens** – 'mankind', **de natuur** – 'nature', **de geschiedenis** – 'history', **de liefde** – 'love', **de hemel** – 'heaven', e.g.

De liefde is iets wonderbaarlijks.

Love is a curious thing.

De mens heeft niets van de geschiedenis geleerd.

Man has learnt nothing from history.

Zo is het leven.

Such is life.

There are well-known examples of such abstract nouns that are used together with the definite article, such as those given above, but many others may occur on a one-off basis, e.g.

De industrialisatie heeft bijgedragen tot de vervuiling.

Industrialisation has contributed to pollution.

The definite article is also used in the following situations where it is not used in English:

1 with seasons:

Ze gaat elk jaar in de zomer naar Griekenland.
She goes to Greece in summer every year.

De winter nadert.
Winter is approaching.

2 with meals:

Hij is onmiddellijk na het ontbijt vertrokken.
He left immediately after breakfast.

We hebben het tijdens het avondeten besproken.
We discussed it during dinner.

3 with the names of streets, parks and squares:

Zij woont in de Gildstraat.
She lives in Gildstraat.

Ik fiets elke avond door het Vondelpark.
I cycle through Vondel Park every night.

Ik kwam hem op het Waterlooplein tegen.
I bumped into him on Waterloo Square.

4 with the names of religions:

Marokkanen zijn aanhangers van de Islam.
Moroccans are followers of Islam.

In addition there are many very common idioms that include the article where it is omitted in English. No rules can be given; you must simply learn them as you meet them, e.g.

in/naar de stad	in/to town
in de kerk	in church
in de gevangenis	in jail
aan de universiteit	at university
in de praktijk	in practice
in het Nederlands	in Dutch
met de auto/trein	by car/train
met/op de fiets	by bike
met de hand	by hand

Text 2

Hoe behoud ik mijn fiets?

Kleine criminaliteit heet het, maar het is de pest voor je humeur als je fiets 1
 voor de zoveelste keer gejat wordt! En wie krijgen er dan altijd weer de
 schuld? De junken natuurlijk. Zeker, er zijn verslaafden en daklozen die
 op deze wijze een centje bijverdienen. Maar er lopen ook goed-
 verdienende professionals in de fietsendiefstallerij rond. En die kijken niet 5
 op een fietsje meer of minder. Een voormalige fietsendief wilde wel het
 een en ander over het vak vertellen. Voor wie zuinig is op zijn dure
 spullen: onthoud zijn tips!

Hoe voorkom je dat je fiets gestolen wordt?

- Gebruik een stevig slot. Een goed slot is gemaakt van massief staal. 10
- Slangsloten en gevlochten kabels zijn gemakkelijk door te knippen met een kniptang.
- Hangsloten breekt een dief zo open, een beetje wringen en pats!
- Maak je fiets ergens aan vast. Dan kan de dief hem niet verplaatsen naar een plek waar hij rustig kan werken. 15
- Plaats de ketting om het frame en het voorwiel. Nooit alleen het voorwiel vastmaken.
- Een fiets met een apart kleurtje verkoopt niet goed op straat. Dus: wees eens creatief met verf.
- Zet je fiets in een stalling. 20

Source: *Straatnieuws*, March 2002

Note: See Language point 1 in Unit 7 for more on words like **de junken** and see Language point 3 in Unit 10 for an explanation of **ergens aan**.

Vocabulary ♦

het is de pest voor iets

it ruins s.t.

jatten

to nick, pinch, steal (coll.)

de junk

junkie

de schuld krijgen

to be blamed

zeker

for sure, certainly

de verslaafde

addict

de dakloze	homeless person
een centje bijverdienen	to make some extra money
Ze kijken niet op een (fietsje) meer of minder.	One (bike) more or less doesn't make any difference to them.
het een en ander	something
het vak	trade
zuinig zijn op	to be careful with, look after, cherish
ongehard	untempered
het slangslot	cable lock
de gevlochten kabel	entwined cable
doorknippen	to cut through
ergens aan vastmaken	to attach to something
de stalling	parking garage for bikes

Exercise 2

Complete the sentences choosing from the following words: **fietsendief, dieven, steelt, stelen, gestolen**.

- Volgens regel 1–2 is het niet goed voor je humeur, als je fiets _____ wordt.
- Weliswaar krijgen de junken altijd de schuld maar vaak _____ professionele dieven de fietsen.
- Het woord 'die' in regel 5 verwijst naar de professionele _____.
- De tips in regel 10–20 worden gegeven door een ex-_____.
- Als je je fiets in een fietsenstalling stalt, is er weinig kans dat iemand je fiets _____.

Language point 2 ♦

The imperative

The imperative of a verb, or order form, is usually formed in Dutch merely by using the stem, as in English, e.g.

Praat/rij alsjeblieft langzamer!
Please talk/drive more slowly.

Gooi dat weg!
Throw that away.

The simple stem can sound a little harsh and it is often softened by the use of the adverbs **maar, eens** or **even** (or a combination) which

add the connotation of 'would you mind' or 'please', but **alsjeblieft/alstublicht** can also be used in combination with imperatives, with or without **eens** and/or **even**. In natural speech **eens** is nearly always pronounced 's, e.g.

Geef me je boek eens!

Give me your book.

Doe het raam maar dicht!

Shut the window, please.

Wacht maar even!

Just wait a moment.

Lees dat maar eens even voor, alsjeblieft.

Please read that out.

There is a very polite sounding form which you need to recognise but will seldom ever need to use. It is formed by inverting the **u**-form of a verb, e.g.

Gaat u zitten (= ga zitten)!

Sit down.

Rijdt u niet zo hard (= rij niet zo hard)!

Don't drive so fast.

There is also an optional **jullie**-form, e.g.

Rijden jullie eens wat langzamer!

Drive a bit more slowly.

Sometimes **jij**, **u** or **jullie** is added for emphasis (compare 'You sit there'), e.g.

Ga jij maar daar zitten!

Sit there/You sit there.

As you can see, exclamation marks are commonly used after imperatives, which helps make it clear in the case of the **u**- and **jullie**-forms that they are not questions.

Note the following common colloquial imperatives employing the particle **ze**, which has no meaning outside of such imperatives:

Werk ze! Work hard.

Slaap ze! Sleep well.

Eet ze! Bon appétit.

It is also possible to use the infinitive as an imperative, but this definitely has the connotation of a command, not a request, e.g.

Niet roken! Don't smoke/no smoking.
Niet doen! Don't do that.
Doorlopen! Keep walking.

Lines 16–17 in Text 2 contain an example of this:

Nooit alleen het voorwiel vastmaken.
 Never lock just the front wheel.

But this could just as easily have been expressed as

Maak nooit alleen het voorwiel vast!

Exercise 3

There are six examples of the stem of the verb being used as an imperative in Text 2. Write down the verbs together with their line number.

Dialogue 1

When Pieter returns to his parked car he sees a parking inspector putting a ticket under the windscreen wiper.

PIETER	Dag meneer! Waar bent u mee bezig?
PARKING GUARD	Goedemiddag meneer. U krijgt een parkeerbon. De tijd op uw parkeerkaartje is verlopen.
PIETER	Maar meneer, dat kan niet. Het is toch nog maar vijf voor half drie? En het kaartje is tot half 3 geldig!
PARKING GUARD	Het spijt me voor u meneer. Maar het is nu al kwart over drie. U bent 45 minuten te laat!
PIETER	Dat geloof ik niet. Kijkt u maar op mijn horloge.
PARKING GUARD	Meneer, op uw horloge is het nog maar kwart over twee. Maar ik denk dat uw horloge kapot is. Kijkt u maar naar de torenklok: kwart over drie!
PIETER	Verdorie! Mijn horloge staat stil! Ziet u wel? Ik wist echt niet dat het al zo laat was. Maar eh, u kunt de bon toch wel verscheuren?

PARKING GUARD	Nee, meneer, u hebt pech gehad. Regels zijn regels. U moet er maar voor zorgen dat u een goed horloge hebt!
PIETER	Nou, dat vind ik echt flauw van u, hoor. U ziet toch zelf dat ik er niks aan kon doen.
PARKING GUARD	Meneer, hier is uw bon. Nog een prettige dag verder!

Vocabulary ♦

verdorje	crikey, gee whizz
stilstaan	to stop (= 'has stopped' of a watch)
ziet u wel?	you see?
pech hebben	to be unlucky, to have bad luck
flauw van u	not very nice of you
niks	coll. variant of niets (not usually written)
ik kon er niks aan doen	I couldn't help it/do anything about it

Language point 3 ♦

'Er' as a dummy subject

Look at the following statements:

Er komt regen.	There is rain on the way. Rain is on the way.
Er steekt een storm op.	There is a storm brewing. A storm is brewing.
Er vallen buien.	There are showers falling. Showers are falling.
Er wordt koude lucht aangevoerd.	There is cold air moving in. Cold air is moving in.

As you can see, this use of **er** corresponds to English 'there'; the alternative translations show the true subjects, i.e. rain, a storm, showers and cold air standing in front of the verb where the subject normally belongs. You can only use **er** in this way when the subject is indefinite, but this applies to this use of 'there' in English too. The two languages differ here in that both translations are permissible in English whereas natural sounding Dutch usually insists on using **er**;

Regen komt is not possible, whereas **Een storm steekt op** is possible but sounds rather elevated. This use of **er** in Dutch is much more common than the equivalent use of 'there' in English – the latter can often sound quite wrong in English and you are forced to use the real subject, not 'there' as a dummy subject, e.g.

Maandag steekt er een matige oostenwind op.

On Monday a moderate easterly wind will blow up.

Note that if the subject of a sentence is definite, it is not possible to use **er**, e.g.

Er spelen kinderen in de tuin.

There are children playing in the garden/Children are playing in the garden.

But:

De kinderen spelen in de tuin.

The children are playing in the garden.

See Language point 1 in Unit 8 for more on dummy subject **er** with the passive.

Exercise 4

Combine these words to form a sentence using **er** as a dummy subject.

Example: **een schilderij, hangen, aan de muur.**

Er hangt een schilderij aan de muur.

- 1 een man, staan, achter die boom
- 2 vijf mensen, zitten, in de kerk
- 3 een hond, lopen, door het park
- 4 een krant, liggen, op de vloer
- 5 erg veel, zijn, te doen

Exercise 5

Rewrite the answers to Exercise 4 in the perfect tense.

Example: **Er hangt een schilderij aan de muur.**

Er heeft een schilderij aan de muur gehangen.

Text 3

Een weerbericht

Zonnige perioden

Het eerste weekend van de meteorologische lente pakt heel behoorlijk uit. De zon zal geregeld schijnen en op de meeste plaatsen blijft het droog, bij niet al te veel wind. Die wind keert maandag opnieuw terug, maar ook dan blijft het nog droog. Pas vanaf woensdag raakt het bewolkter en stijgt de neerslagkans. De nachten worden dan wel wat minder koud en er treedt geen lichte vorst meer op.

Koele, heldere en tamelijk droge lucht is inmiddels over ons land uitgestroomd en in deze luchtsoort doet de zon goede zaken. In de loop van de dag ontstaan er wel wat stapelwolken. Alleen in het noordoosten van het land kunnen deze tot een maarts buitje uitgroeien. Daar gaat de wind ook aantrekken, om later in het oostelijk Waddengebied vrij krachtig en westelijk te worden. Elders is de wind matig.

Na een koude nacht met plaatselijk matige vorst, stijgt het kwik 's middags tot rond 7 graden. Komende nacht wordt het wat minder koud.

Zondag overdag is het rustig en droog met geregeld zonneschijn en temperaturen die tot de 7 graden oplopen. Maandag steekt er een matige oostenwind op, die het voor het gevoel kouder maakt. De dagen daarna wordt het bewolkter en iets milder en gaan er uiteindelijk buien vallen.

Vocabulary (weather forecast expressions) ♦

zonnige perioden/perioden met zon	sunny spells
heel behoorlijk uitpakken	to turn out quite nice
Het is/blijft droog.	It is/is staying dry.
Het raakt bewolkt.	It's going to get cloudy/overcast.

De neerslagkans stijgt.

Er treedt vorst op.

**Er wordt koele, droge lucht
aangevoerd.**

Er ontstaan stapelwolken.

Er valt een maarts buitje.

De wind gaat aantrekken.

De wind wordt vrij krachtig.

plaatselijk matige vorst

Het kwik stijgt tot 7 graden.

De temperaturen lopen op.

Er steekt een oostenwind op.

Er gaan buien vallen.

The chance of rain is increasing.

Frost will occur.

Cool, dry air is moving in.

Cumulus clouds will form.

We're having a spring (lit. 'March') shower.

The wind is going to strengthen.

The wind will be quite strong.

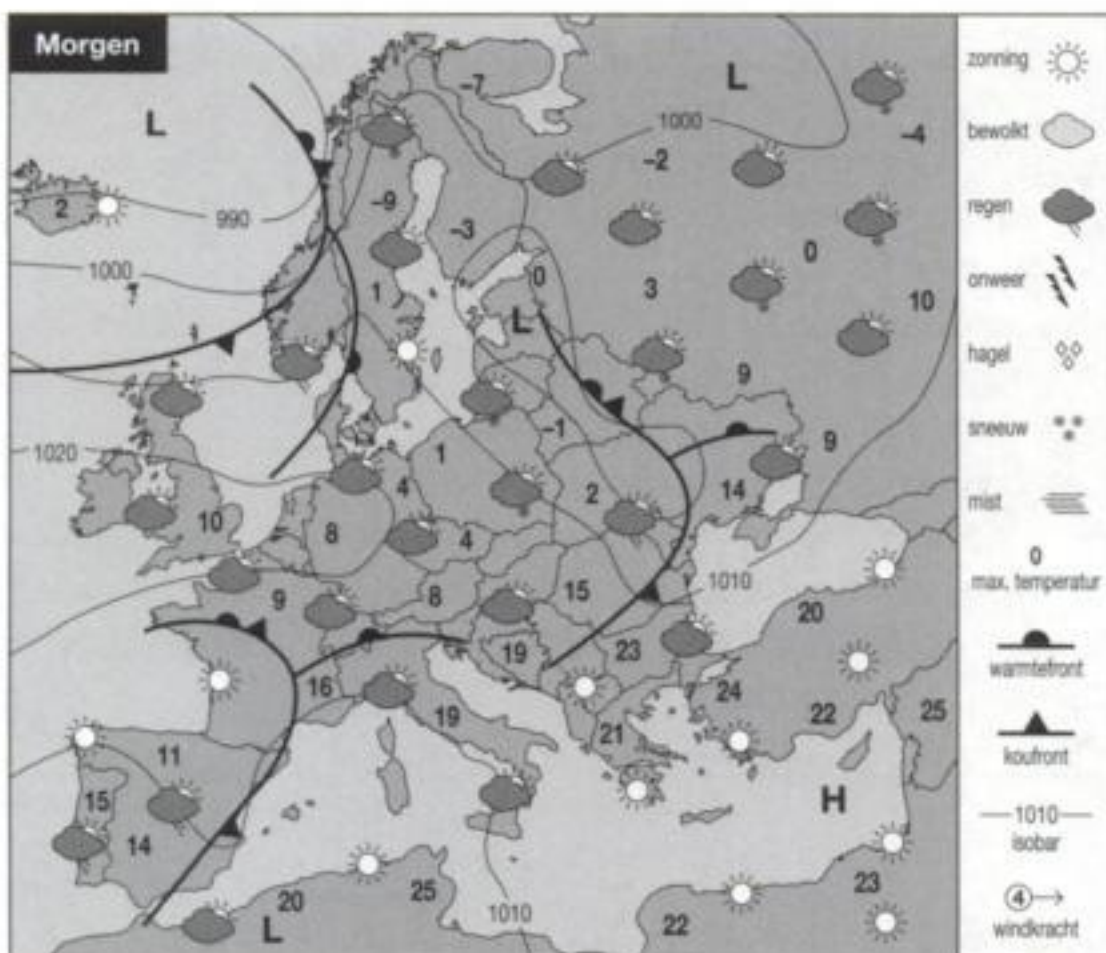
locally moderate frost

The temperature (lit. 'mercury') will rise to
7 degrees Celsius.

Temperatures will rise.

An easterly (wind) will spring up.

Showers are going to fall.

Exercise 6

Read Text 3 in order to answer the following questions. Choose the correct alternative of the two choices given in bold print.

- 1 Het wordt lekker/slecht weer in het eerste weekend van de lente.
- 2 Het gaat regenen/waaien op maandag.
- 3 Er is geen/grote kans op regen op donderdag.
- 4 Het kan vandaag in het noordoosten van het land even gaan regenen/sneeuwen.
- 5 Het wordt vanmiddag maximaal/minimaal 7 graden.
- 6 Zondag wordt een tamelijk regenachtige/zonnige dag.
- 7 De vooruitzichten voor volgende week zijn heel erg/niet zo goed.

Dialogue 2

Hans and Thomas are talking about an article in the newspaper.

HANS Heb je ook dat artikel over het broeikaseffect in de krant gelezen?

THOMAS Nee, ik heb vandaag nog geen krant gezien. Maar wat is ermee?

HANS Nou, er stond in dat steeds meer diersoorten bedreigd worden als gevolg van de stijgende temperatuur in het noordpoolgebied.

THOMAS Hebben er nu al diersoorten last van dan?

HANS Ja, blijkbaar wel. Er stond dat de laatste jaren de levensomstandigheden van veel dieren al drastisch zijn veranderd. Vooral in de kustgebieden in het noorden van Alaska. Daar is de temperatuur nu vier graden Celsius hoger dan in de vorige eeuw.

THOMAS Zo, da's niet mis!

HANS Nee, zeker niet. En als de temperatuur nog verder stijgt, zal het aantal rendieren afnemen, volgens het Wereldnatuurfonds. En ook ijsberen, poolvossen en veel trekvogels lopen gevaar.

THOMAS Ik hoop maar dat wij mensen er goed van afkomen.

HANS Nou, daar ziet het niet naar uit. Het broeikaseffect treft ook mensen. Als de permanent bevroren bodem van de Russische toendra's dooit, worden wegen onbegaanbaar en kunnen spoorrails en olie- en gasleidingen breken.

THOMAS Da's niet zo best. Nou, geef mij nog maar een pilsje . . .

Vocabulary ♦

het broeikaseffect	greenhouse effect
Wat is ermee?	What's the matter with it?
last hebben van	to be bothered by, suffer from
Da's niet mis.	That's quite a bit. (da's < dat is)
gevaar lopen	to be at risk
er goed van afkomen	to come through unscathed
Daar ziet het niet naar uit.	It doesn't look like it.
treffen	to hit, affect

Language point 4 ♦

Comparative of adjectives

The comparative of the adjective is, generally speaking, formed as in English, i.e. by adding *-er* to the adjective, e.g. **groot/groter** – ‘big/bigger’, **dik/dikker** – ‘fat/fatter’, **vies/viezer** – ‘dirty/dirtier’, etc. When an adjective is longer than two syllables in English, we use ‘more’ instead of the ending ‘-er’; no such rule applies in Dutch, e.g.

interessant/interessanter	interesting/more interesting
belangrijk/belangrijker	important/more important

This you should already be aware of, but what follows is most likely new to you.

Despite what was just stated, a comparative with **meer** is not unknown in Dutch but is not often compulsory and should thus be avoided if in doubt, e.g. **succesvoller** or **meer succesvol**, **typischer** or **meer typisch**. **Meer** is not uncommon with adjectives ending in **-isch**, and is often used before adjectives of nationality too, e.g. **meer Hollands** (‘more Dutch’, ‘Dutcher’). It is also usually used before past participles functioning as adjectives, e.g. **meer geïnteresseerd** – ‘more interested’, **meer gewend aan** – ‘more used to’, **meer opgewonden** – ‘more excited’. Sometime **-er** is possible in such cases, e.g. **geïnteresseerder**, **opgewondener**:

Een vervallener/meer vervallen huis dan dit hebben we nog nooit gezien.

We have never seen a more dilapidated house than this.

Die acties waren nog uitgebreider.

Those campaigns were even more extensive.

When a comparative consists of more than three syllables and stands in front of a noun in a position where it would normally require an -e ending, this -e is usually dropped, even in writing, to facilitate pronunciation, thus *een grotere jongen* – ‘a bigger boy’, but *een uitvoeriger(e) beschrijving* – ‘a more detailed description’.

Exercise 7

What is the comparative of the following adjectives? (Keep the spelling changes in mind.)

1 doof (deaf)	6 ver (far)
2 lui (lazy)	7 kaal (bald)
3 duur (expensive)	8 uitgeput (exhausted)
4 gedeprimeerd (depressed)	9 lekker (delicious)
5 goedkoop (cheap)	10 geïrriteerd (irritated)

Idioms

- Hij waait met alle winden mee.**
He swims with the tide (i.e. is fickle).
- Ik kreeg (van hem) de wind van voren.**
I got blasted (by him)/got it in the neck (from him).
- Het regent pijpenstelen.**
It's raining cats and dogs.
- Het vriest dat het kraakt.**
There's a heavy frost.
- Zij laptten onze waarschuwing aan hun laars.**
They took no notice at all of our warning.

Proverbs

Match the following proverbs to their English equivalents.

- Eén zwaluw maakt nog geen zomer.**
- 't Kan vriezen, 't kan dooien.**
- Voor niks gaat de zon op.**
- Stille waters hebben diepe gronden.**
- Dit is de druppel die de emmer doet overlopen.**

- a Still waters run deep.
- b Anything is possible; it can go either way.
- c Don't count your chickens before they're hatched.
- d There's no such thing as a free lunch.
- e This is the last straw.

Did you know?

The Dutch equivalent of the AA or the RAC, i.e. those motorists' organisations that come to your aid when you have car trouble, is **de ANWB** which is known simply by these letters as most people are no longer aware of what it stands for (**de Algemene Nederlandse Wielrijdersbond**). Another very common institution known to everybody simply by its initials is **de VVV** (**Vereniging voor Vreemdelingenverkeer**). This is the national tourist organisation of the Netherlands, so if you are after touristic information in Holland, the question to ask a passer-by is **Waar is het VVV-kantoor?**

4 Werk

In this unit you will learn about:

- ▶ working
 - ▶ applying for a job
 - ▶ a job interview
 - ▶ plurals of nouns
 - ▶ demonstratives
 - ▶ how to express 'one/one's'
 - ▶ Dutch postal codes
-

Text 1

WWW.ACACIA-TUINEN.NL

Erkend hovenier – ontwerp bureau

Wij zoeken gemotiveerde, enthousiaste

- ⊗ Vakbekwaam hovenier
- ⊗ Aankomend hovenier
- ⊗ Leerling hovenier
- ⊗ Vakbekwaam straatmaker
- ⊗ Leerling straatmaker

Functie-eisen:

- ervaring in aanleg en onderhoud
- verantwoordelijkheidsgevoel
- goede sociale vaardigheden
- zowel in staat zijn om zelfstandig als in teamverband te werken
- rijbewijs

Wij bieden:

- vast dienstverband
- afwisselend werk
- goede werksfeer
- goed salaris volgens CAO
- deeltijd mogelijk

Acacia Tuinen, Prof. Schoffelweg 52, 4804 GB Bloemendaal
Telefoon: 0255-040313 Email: acacia.tuinen@abc.nl

Vocabulary ♦

het ontwerp bureau	(landscape) design agency
de aankomend hovenier	horticulturist to be
de straatmaker	road/path mender
zowel ... als	both ... and
CAO = collectieve arbeidsovereenkomst	workplace agreement (a legal requirement)

Exercise 1

Find the opposites of these words that occur in the above text.

- 1 ongemotiveerd
- 2 ervaren
- 3 leerling hovenier
- 4 verwaarlozing
- 5 slechte
- 6 los
- 7 saai
- 8 voltijd

Text 2

Het sollicitatiegesprek

Tijdens het sollicitatiegesprek is het belangrijk dat u onthoudt waarom u daar zit, namelijk om te kijken of de functie en het bedrijf bij u passen.

Tips om goed voor de dag te komen:

- De eerste indruk telt driedubbel.
- Te laat komen is uit den boze, reserveer voor de zekerheid een veel te ruime reistijd.

- Kleed u formeel. Het is beter te netjes dan te 'casual', maar wel zo dat u zich er lekker bij voelt. Zorg voor een nette of geen tas.
- Ga niet te uitgebreid in op de eerste beleefdheidsvragen als: 'Kon u het vinden?'
- Geef een stevige, koele hand.
- Ga niet onderdanig glimlachen.
- Meestal komen er eerst een paar open vragen, waarmee u op uw gemak gesteld wordt.
- Zorg ervoor dat uw antwoorden een consistent geheel vormen.
- Oefenen door een rollenspel met een kritische vriend te doen, is beslist geen overbodige luxe.
- Ga niet in op vragen die niet relevant zijn.
- Als u werkelijk geïnteresseerd bent in die baan, dan heeft u vragen.
- Evalueer het gesprek met uzelf. Hierdoor vergroot u uw zelfkennis.

Vocabulary ♦

het sollicitatiegesprek job interview

(See Exercise 2 for idiomatic expressions used in Text 2.)

Exercise 2

Match the idioms from Text 2 with their meanings:

1 goed voor de dag komen	a to answer questions in detail
2 uit den boze zijn	b to make a good impression
3 voor de zekerheid	c to feel good
4 je ergens lekker bij voelen	d to put someone at ease
5 uitgebreid ingaan op vragen	e to be logical and consistent
6 een geheel vormen	f to be very useful indeed
7 iemand op zijn gemak stellen	g to be an absolute no-no
8 geen overbodige luxe zijn	h to be sure

Exercise 3

Find all the imperatives in Text 2. There are nine in all.

Example: reserveer

Dialogue 1

A conversation with Dineke van Voorst, who stopped working 7 years ago. Recently, at the age of 67, she took a job as a receptionist again.

INTERVIEWER

Hoe kwam u ertoe weer te gaan werken?

MW. VAN VOORST

Dat was eigenlijk gewoon toeval. Ik was het helemaal niet van plan. Maar een paar maanden geleden liep ik langs Uitzendbureau 65+ hier in de stad, en ja, ik ben heel impulsief, dus ik stapte meteen naar binnen. En vorige week kreeg ik een baan als receptioniste op een advocatenkantoor aangeboden.

INTERVIEWER

En u nam meteen de eerste de beste baan aan?

MW. VAN VOORST

Nou nee, dat deed ik niet, hoor! Het uitzendbureau had me al eerder opgebeld en me andere banen aangeboden, onder andere bij callcenters, maar daar hou ik niet van. Van mijn dertigste tot mijn zestigste heb ik als receptioniste bij een groot bedrijf gewerkt, dus dit leek me wel een geschikte baan.

INTERVIEWER

En hoe vindt u het om weer te werken?

MW. VAN VOORST

Nou, het is erg wennen, hoor! De afgelopen zeven jaar heb ik veel op mijn kleinkinderen gepast; dat was iets heel anders. De eerste dag bij mijn nieuwe werkgever vond ik wel erg lang! Ik begon om half 9 en ging om 5 uur naar huis.

INTERVIEWER	Werkt u fulltime?
Mw. VAN VOORST	Oh nee, zeg. Dat wil ik absoluut niet. Ik wil niet het gras voor de voeten van jongeren wegmaaien! Ik werk op oproepbasis, dat wil zeggen, alleen als ze me nodig hebben.
INTERVIEWER	Heeft u leuke collega's?
Mw. VAN VOORST	Ja, ik vind het erg gezellig op het kantoor. Iedereen is bijzonder vriendelijk. Ze begrijpen wel dat je niet altijd alles onmiddellijk begrijpt als je zo oud bent.
INTERVIEWER	Wat vonden uw kinderen er eigenlijk van dat u weer een baan had?
Mw. VAN VOORST	Oh, die vonden het hartstikke leuk voor me. Ze waren erg trots op me.
INTERVIEWER	Hoelang denkt u te blijven werken?
Mw. VAN VOORST	Ik heb geen idee. Ik doe dit werk voor mijn plezier. Als dat plezier eraf is of als het stressen wordt, dan stop ik ermee.

Vocabulary ♦

hoe kwam u ertoe te ...?	how come you ...?
van plan zijn	to intend
aangeboden krijgen	to be/get offered
de eerste de beste	the first to come along, just any
nou nee	well no
hoor!	you know!
onder andere	among others, inter alia
dit leek me (< lijken)	this seemed to me
het is erg wennen	it takes a lot of getting used to
heel iets anders	quite a different matter
nee zeg!	golly no/for heaven's sake, no
iemand het gras voor de voeten wegmaaien	to cut the ground from under someone's feet
op oproepbasis werken	to work as a casual (rung up when needed)
eraf zijn	to no longer be the case

Exercise 4

Are the following statements true (**Waar**) or false (**Niet Waar**)?

- 1 Dineke van Voorst werd secretaresse bij Uitzendbureau 65+.
- 2 Zij heeft veel ervaring als receptioniste.
- 3 Ze heeft meteen de eerste baan die ze kon krijgen genomen.
- 4 Ze heeft geen kleinkinderen.
- 5 Ze werkt niet graag met jonge mensen.
- 6 Ze is heel tevreden over haar nieuwe baan.
- 7 Haar kinderen willen liever niet dat ze werkt.
- 8 Mevrouw Van Voorst werkt omdat ze dat leuk vindt.

Language point 1 ♦

Pluralisation of nouns

The plural of nouns is formed by adding **-en**, **-s** or **-’s**.

1 Nouns that take ‘-en’

A. Most Dutch nouns add **-en** to form the plural, e.g.

- boek – boeken (books)
- hand – handen (hands)
- krant – kranten (newspapers)
- trui – truien (jerseys, sweaters)

This plural form can trigger a spelling change, e.g.

- de aap – apen (monkeys)
- de boom – bomen (trees)
- de muur – muren (walls)
- de teen – tenen (toes)
- de kat – katten (cats)
- de neef – neven (nephews/cousins)
- de golf – golven (waves)
- de werf – werven (wharves)
- de gans – ganzen (geese)
- het huis – huizen (houses)

B. There is a small group of very common nouns that have a short vowel in the singular but a long vowel in the plural, e.g.

Common gender (**de-woorden**):

- dag** – **dagen** (days)
- god** – **goden** (gods)
- hof** – **hoven** ([royal] courts)
- weg** – **wegen** (roads)
- Note also **stad** – **steden** (cities)

Neuter gender (**het-woorden**):

- blad** – **bladen** (magazines, papers)
- been** – **benen** (legs)
- glas** – **glazen** (glasses)
- graf** – **graven** (graves)
- slot** – **sloten** (locks)
- verbod** – **verboden** (prohibitions)
- Note also **lid** – **leden** (members)
- schip** – **schepen** (ships)

NB. There is a small group of common neuter nouns that adds **-eren** (compare Eng. ‘children’), e.g.

- been** – **beenderen** (bones)
- blad** – **bladeren** (leaves)
- ei** – **eieren** (eggs)
- goed** – **goederen** (goods, wares)
- kind** – **kinderen** (children)
- volk** – **volkeren** (nations, peoples)

Kleren (clothes) is a contracted form of **klederen** (an archaic plural form of **het klee**).

2 Nouns that take ‘-s’

A. Nouns ending in unstressed **-el**, **-em**, **-en**, **-er**, **-e**, **-ie** and diminutives ending in **-je**, e.g.

- de tafel** – **tafels** (tables)
- de secretaresse** – **secretaresses** (secretaries)
- de bezem** – **bezems** (brooms)

de religie – religies (religions)
 de deken – dekens (blankets)
 het koekje – koekjes (biscuits)
 de vader – vaders (fathers)
 het huisje – huisjes (houses)

Note **kindertjes** (kiddies) and **kleertjes** (clothes) which are both derived from the plural of the non-diminutive forms.

Despite the general validity of this rule, there are several exceptions to it, e.g.

het artikel – artikelen (articles)
 het middel – middelen (means)
 de christen – christenen (Christians)
 de reden – redenen (reasons)
 de maatregel – maatregelen (measures)
 het verschijnsel – verschijnselen (phenomena)

Note that nouns ending in stressed **-ie** add **-ën**, e.g.

de melodie – melodieën (tunes)
 de symfonie – symfonieën (symphonies)

B. Many loanwords (usually of English or French origin) that are still regarded as foreign words, e.g.

de club – clubs (clubs)
 het restaurant – restaurants (restaurants)
 de film – films (films)
 de telefoon – telefoons (telephones)
 het perron – perrons (platforms)
 het trottoir – trottoirs (footpaths)

C. A few native Dutch words denoting male beings, e.g.

de broer – broers (brothers)
 de maat – maats (mates)
 de bruidegom – bruidegoms (bridegrooms)
 de oom – ooms (uncles)
 de kok – koks (cooks)
 de zoon – zoons (sons)

Zoons also has a plural **zonen** which is often found in names of firms, e.g. **Van Goor en Zonen**.

D. Nouns ending in **-ier** take **-s** when referring to people and **-en** when referring to things, e.g.

de kruidenier – kruideniers (grocers)
 het formulier – formulieren (forms)
 de winkelier – winkeliers (shopkeepers)
 de scharnier – scharnieren (hinges)
 de portier – portiers (doormen)
 het portier – portieren (doors)

Exceptions: de officier – officieren (officers), de scholier – scholieren (schoolchildren).

3 Nouns that take ‘-s’

Nouns ending in **-a**, **-o**, **-u**, **-y** and **-i** (all of which are of foreign origin), e.g.

de firma – firma’s (firms)
 de baby – baby’s (babies)
 de auto – auto’s (cars)
 de ski – ski’s (skis)
 de paraplu – paraplu’s (umbrellas)

Exercise 5

Give the plural of the following nouns and their translation.

Example: ons huis: onze huizen (our houses)

1 het kantoor	7 onze poes
2 de regel	8 het schilderij
3 de taxi	9 het paard
4 mijn tante	10 een pan
5 de reden	11 dit ei
6 ons poesje	12 de baby

Text 3

Sollicitatiebrief

Acacia Tuinen
Prof. Schoffelweg 52
4804 GB Bloemendaal

Zutphen, 15-5-2004

Betreft: advertentie Algemeen Nieuwsblad 13-5-2004

Geachte mevrouw/meneer,

In het Algemeen Nieuwsblad van 13 mei jl. zag ik uw advertentie, waarin u een vakbekwaam hovenier vraagt. Ik wil graag in aanmerking komen voor deze functie.

Tijdens mijn studie heb ik stage gevolgd bij verschillende tuincentra en heb daar ervaring opgedaan met alle aspecten van het hoveniersvak. Ook heb ik in de schoolvakanties op een plantenkwekerij gewerkt en daar alle voorkomende werkzaamheden gedaan.

Sinds het behalen van mijn hoveniersdiploma in 2002, werk ik als parttime hovenier bij Tuinparadijs Bloemenpracht te Nieuwerkerk. Daarnaast doe ik ook veel aanleg en onderhoud van tuinen bij particulieren.

Graag zou ik in een vast en volledig dienstverband willen werken. Uw bedrijf lijkt me zeer geschikt. Ik meen dat ik voldoe aan de eisen die u stelt: ik heb verantwoordelijkheidsgevoel, goede sociale vaardigheden en ben in staat zowel zelfstandig als in teamverband te werken.

Ik hoop dat ik de kans krijg u van mijn kwaliteiten te overtuigen in een gesprek.

Met vriendelijke groet,

Jan van Gent
Bollenstraat 37
8765 BD Zutphen
Tel.: 06-98765466

Bijlage: curriculum vitae

Vocabulary ♦

Betref:	re: (lit. concerns)
jl. (< jongstleden)	inst. (i.e. this year)
in aanmerking komen voor	to be considered for
stage lopen bij	to do work experience at
ervaring opdoen	to gain experience
een diploma behalen	to acquire a diploma (or other qualification)
te Nieuwerkerk	in/at Nieuwerkerk (formal with place names)
aan de eisen voldoen	to satisfy the requirements
eisen stellen	to make demands
Bijlage:	Enclosed: (lit. enclosure)

Language point 2 ♦

Demonstratives

You have previously learnt that the demonstrative pronoun, i.e. 'this/these' and 'that/those,' varies according to the gender of the noun it precedes as well as whether that noun is singular or plural, just as the definite article, 'the', does in Dutch, e.g.

common gender:	deze	this	die	that
neuter gender:	dit	this	dat	that
plural (both genders):	deze	these	die	those

deze deur	this door	die deur	that man
dit huis	this house	dat huis	that house
deze deuren	these doors	die deuren	those doors
deze huizen	these houses	die huizen	those houses

Note:

de	het
deze common gender and plural	dit neuter singular
die	dat

Dutch has preserved in numerous standard expressions archaic case forms of **deze** and **die** (see Language point 1 in Unit 11), e.g.

(een) dezer dagen	one of these days (in the very near future)
op de 18de dezer	on the 18 th of this month (formal letter style)
dientengevolge	as a result of that

In high style the genitive form of **die**, **diens**, can replace the possessive adjective **zijn**, particularly to avoid possible ambiguity, e.g.

Piet ging met zijn vriend en diens zoon naar de kermis.
 Piet went to the fair with his friend and his son
 (i.e. the friend's son).

All the above belong to the realm of elevated language and merely need to be understood when encountered, not actively reproduced by the learner.

Exercise 6

Choose the correct Dutch demonstrative to translate the English one in brackets.

1 (this) foto	6 (that) vriend
2 (those) kinderen	7 (this) idee
3 (this) katje	8 (these) wortels
4 (these) kopjes	9 (those) wortels
5 (that) kopje	10 (those) gaatjes

Dialogue 2

Janneke Drop interviews Pieter Roos, manager of the Chamber of Commerce (de Kamer van Koophandel), about what it takes to start your own business and make a success of it.

Mw. DROP Wat adviseert u iemand die zijn of haar eigen zaak wil gaan beginnen?

Dhr. ROOS Nou, ik zou zeggen: bereid het goed voor. Of een bedrijf een succes wordt, is in grote mate afhankelijk van de voorbereiding.

Mw. DROP Wat bedoelt u precies met goede voorbereiding?

Dhr. ROOS Je moet een duidelijke omschrijving geven van het product of de dienst. Je moet een helder beeld hebben van je doelgroep en je afzetgebied, en je moet precies weten welke strategie het beste is om je doel te bereiken.

- Mw. DROP Kan iedereen zomaar een eigen bedrijf beginnen?
 Dhr. ROOS Nou, het is beter aan zoiets te beginnen als je al een paar jaar in hetzelfde vak in loondienst hebt gewerkt. Dan heb je een grotere kans van slagen.
- Mw. DROP Heb je er speciale karaktereigenschappen voor nodig?
 Dhr. ROOS Ja, je moet beslist een zakelijke instelling hebben. Anders lukt het niet. Iemand met een zakelijke instelling maakt duidelijke afspraken, legt dingen schriftelijk vast, en beseft steeds dat er geld verdiend moet worden.
- Mw. DROP Hoe moet je als beginnend ondernemer aan klanten komen?
 Dhr. ROOS Je moet je netwerk benutten. Mensen beschikken, vaak zonder het zelf te weten, over enorme netwerken. Het is belangrijk dat ondernemers dat beseffen en hun netwerk benutten. Ja, en wat natuurlijk ook heel erg belangrijk is, is dat je geloof hebt in je onderneming. Ondernemers met een passie voor hun werk beschikken vanzelf over doorzettingsvermogen en komen overtuigend over op anderen.

Vocabulary ♦

nou	well
voorbereiden	to prepare
in grote mate	to a large extent
de doelgroep	target group
het afzetgebied	market
zomaar	just like that
in loondienst werken	to work for s.o. else
de zakelijke instelling	a head for business
anders lukt het niet	otherwise it won't succeed
komen aan	to come by, acquire
vanzelf	automatically
op anderen overkomen	to be seen by others as

Language point 3 ♦

How to express 'one/one's'

The English pronoun 'one' has an exact equivalent in Dutch which is **men**, e.g.

In zulke landen moet men voorzichtig zijn.

In countries like that one must be careful.

Men zegt dat zulke landen niet veilig zijn.

One says that countries like that are not safe.

(Note that a passive often sounds better in English, e.g. It is said that . . .)

Like its English counterpart, **men** belongs more in formal speech and writing than in everyday language. In conversation it is commonly replaced by unstressed **je** or **ze**, where English too uses 'you' and 'they', e.g.

In zulke landen moet je voorzichtig zijn.

In countries like that you must be careful.

Ze beweren dat zulke landen niet veilig zijn.

They say countries like that aren't safe.

If **men** is replaced by **je** (never **jij**) note that this can also be used with this meaning when talking to people one otherwise says **u** to.

Men differs from English 'one', however, in that it can only serve as a subject pronoun; when the object is needed, **je** (i.e. unstressed **jou**) or **iemand** is used in colloquial style but in formal style a passive may be used, e.g.

Als een leraar je tussen de middag in een klaslokaal vindt, word je gestraft.

If a teacher finds one in a classroom at lunchtime one is punished.

The possessive 'one's' is rendered by **zijn** and the reflexive 'oneself' by **zich**, e.g.

Men moet zijn best doen en zich netjes gedragen.

One must do one's best and behave properly.

The pronoun **we** (never **wij**) is often used in an impersonal sense too, just as in English, e.g.

Hier hebben we het Paleis op de Dam.

Here we have the Palace on the Dam.

Exercise 7

Rephrase the following sentences using **men** and its appropriate forms.

- 1 Zo iets doe je niet als je beschaafd bent.
- 2 Je moet altijd je handen wassen als je naar de wc bent geweest.
- 3 Je kunt het je nauwelijks voorstellen.
- 4 Ze zeggen dat Japan vreselijk duur is.
- 5 Je vraagt je af of je zoiets serieus moet nemen.

Exercise 8

Reread Dialogue 2 and select the appropriate verbs to use with the expressions below. Choose from: **beginnen, geven, hebben, komen, maken, overkomen, vastleggen, worden**. Use each verb only once.

- 1 een zakelijke instelling _____
- 2 een omschrijving _____
- 3 een zaak _____
- 4 schriftelijk _____
- 5 afspraken _____
- 6 aan klanten _____
- 7 een succes _____
- 8 overtuigend _____

Exercise 9

Pieter Roos gave five pieces of advice when he was interviewed by Janneke Drop.

Complete them.

- 1 Zorg dat je het opzetten van je nieuwe bedrijf goed _____
- 2 Geef een duidelijke _____ van het product of de _____
- 3 _____ eerst een paar jaar in loondienst in hetzelfde _____
- 4 Je moet een _____ instelling hebben.
- 5 Maak gebruik van je _____

Idioms

- 1 **Het is mosterd na de maaltijd.**
That's shutting the stable-door after the horse has bolted.
- 2 **Hij kan naar zijn geld fluiten.**
He can go whistle for his money.
- 3 **Ik heb het op eigen houtje gedaan.**
I did it on my own/on my own initiative.
- 4 **Ze is met het verkeerde been uit bed gestapt.**
She got out of bed on the wrong side.
- 5 **Het loopt uit de hand.**
It's getting out of hand.

Proverbs

Match the following proverbs to their English equivalents.

- 1 **Wie goed doet, goed ontmoet.**
 - 2 **Rust roest.**
 - 3 **Als je van de duivel spreekt, (trap je hem op zijn staart).**
 - 4 **Ieder moet zijn eigen boontjes doppen.**
 - 5 **Wie betaalt, bepaalt.**
- a Talk of the devil (and he's sure to appear).
 - b He who pays the piper, calls the tune.
 - c Sloth, like rust, consumes faster than labour wears.
 - d Every tub must stand on its own bottom.
 - e Virtue is its own reward.

Did you know?

Dutch postal codes, which are always written in front of the name of the city, town or village, consist of four figures and two capital letters with a space between the numbers and the letters, e.g. 3564 EM Utrecht. This code refers to one side of the street in a given city block, leading to people being able to write their address on the back of an envelope in a sort of shorthand as follows: **K. Dijkstra, 5301 CN**. This would be sufficient for the postman (**de postbode**) to know that this person lives on the eastern side of Maasstraat in the town of Zaltbommel, and must thus live in one of a dozen houses or so.

Karina de Bruin
Oude Gracht 353
1948 EC DELFT

Mevrouw P. van der Douw
Rijksstraatweg 11
1025 LL GOES

5 Huis en gezin

In this unit you will learn about:

- ▶ Dutch housing
- ▶ **wat** as an exclamation
- ▶ word order: position of verbs
- ▶ family
- ▶ youth speak
- ▶ 'it' as a subject pronoun
- ▶ the size and population of the Netherlands

Text 1

Het typisch Nederlandse rijtjeshuis gaat zijn ondergang tegemoet

Het twintigste-eeuwse Nederlandse huis is het rijtjeshuis. Natuurlijk, de twintigste eeuw heeft ook galerijflats opgeleverd, en in buurten als Amsterdam-Zuid zijn veel oude, vertrouwde appartementenblokken met portieken gebouwd. Maar zeker na de Tweede Wereldoorlog, toen het overgrote deel van de Nederlandse woningen is gebouwd, werd het rijtjeshuis het meest voorkomende woningtype.

Rijtjeshuizen zijn geen typisch Nederlands verschijnsel. Ze komen ook veel in Engeland voor, en ook wel in Duitsland. Maar nergens zijn ze zo massaal gebouwd als in Nederland. Vermoedelijk had de gemiddelde Nederlander, net als nu, ook eerder in de twintigste eeuw een losstaand huis met een tuin eromheen als ideaal. Maar de soberheid van de wederopbouw en het bijbehorende karige loon deden hem inzien dat een villa niet was weggelegd voor hem. Het rijtjeshuis, met in ieder geval een tuintje achter en zo mogelijk ook voor, was het hoogst haalbare.

Het Nederlandse rijtjeshuis heeft een sterke formule: halletje met wc, keuken en woonkamer op de begane grond, twee of drie slaapkamers en een badkamer op de eerste verdieping en helemaal boven nog een zolder. In de loop der jaren ontstonden talloze variaties hierop, maar het basisidee is altijd hetzelfde gebleven. Ook de VINEX-wijken die nu overal in Nederland bij de grote steden worden gebouwd, bestaan grotendeels uit woningen die zijn afgeleid van het archetypische rijtjeshuis.

Geënqueteerde VINEX-wijkbewoners zijn tevreden over hun woning en belonen deze met het cijfer 7,5 (op een schaal van 1 tot 10). Maar onder architecten, bouwondernemers en politici neemt de onvrede over de VINEX-wijken grote vormen aan. Te duur en te krap, zo luidt samengevat hun oordeel over de VINEX-huizen.

Bouwondernemers vrezen dat de VINEX-wijken hierdoor over niet al te lange tijd bij de kopers uit de gratie raken, en sommige politici en architecten beweren zelfs dat deze wijken de getto's van morgen zijn.

Source: Bernard Hulsman in *NRC/Handelsblad*, December 1999.

Note: In Nederland zijn de afgelopen jaren vele duizenden nieuwbouwwoningen gebouwd op zogenaamde Vinex-locaties. Deze uitbreidingsgebieden aan de rand van steden heeft het ministerie van VROM (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu) in 1993 aangewezen in de **Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra**. Daarvan is VINEX de afkorting.

Vocabulary ♦

het rijtjeshuis	terrace(d) house, row house
opleveren	to produce
het portiek	(common) entrance hall
het overgrote deel	majority
eromheen	around it
in ieder geval	here: at the very least
zo mogelijk	if possible
de ruimtelijke ordening	urban/rural planning
de nota	(government) memorandum
niet weggelegd zijn voor	not to be meant for
grote vormen aannemen	to be considerable

Exercise 1

Are the following statements true (waar) or false (niet waar)?

- 1 Three types of houses are mentioned in paragraph 1.
- 2 Terrace houses are not a typically Dutch phenomenon.
- 3 Owning a terrace house was and is the ideal of the average Dutchman.
- 4 All terrace houses have gardens at the back.
- 5 The floor plan of the original terrace houses was abandoned long ago.
- 6 VINEX-houses are quite popular with their occupants.
- 7 Politicians strongly believe in the future of VINEX-housing.

Dialogue 1

An interview with Joke de Beer who has just moved from an old to a modern house with her husband and two children.

INTERVIEWER	Jullie zijn net van een oud pand naar een nieuwbouwhuis verhuisd. Hoe was jullie oude huis?	1
JOKE	Oh, ons vorige huis was zo'n ouderwets 19e-eeuws pand. Heel mooi, hoor, maar erg onpraktisch, en veel te groot. Eigenlijk gebruikten we maar twee van de drie verdiepingen.	5
INTERVIEWER	Dus jullie wilden nu eens iets heel anders?	
JOKE	Ja, ik wou een huis dat veel lichter en opener is en dat meer op mijn eigen wensen is toegesneden.	
INTERVIEWER	Het is inderdaad duidelijk dat deze woning heel anders dan anders is!	10
JOKE	Ja, hè? Waar normaal de woonkamer, de eetkamer en de keuken zijn, bevinden zich hier de badkamer en de slaapkamers.	
INTERVIEWER	Hadden jullie een speciale reden om dat zo in te delen?	15
JOKE	Natuurlijk. We hebben dat voor de kinderen gedaan. Voor de jongens is een kamer op de begane grond ideaal. Ze	

- zitten aan de achterkant, in kamers met openslaande deuren naar de tuin. Samen met de burens hebben we daar een miniatuurvoetbalveldje aangelegd. 20
- INTERVIEWER En hoe ziet het woongedeelte eruit?
- JOKE Nou, ik heb gekozen voor een eetkamer en een woonkamer die in open verbinding met elkaar staan. Zo gebruiken we de ruimte optimaal en maakt het geheel een veel lichtere indruk. En bovendien kan ik goed de kinderen in de gaten houden. 25
- INTERVIEWER Hebben jullie ook een open keuken erbij?
- JOKE Nee, de keukens hebben we dicht gehouden. Op deze manier hebben we meer bergruimte, en dat vonden we toch wel erg belangrijk. 30
- INTERVIEWER En het meubilair?
- JOKE De meubilering hebben we heel licht en spaarzaam gehouden, zonder tierlantijnen. En veel vaste interieurelementen zijn multifunctioneel. Kijk maar even naar deze traptrede! Die is tegelijkertijd ook een lade! 35
- INTERVIEWER Goh, wat apart!
- JOKE En zie je de balustrade van de trap? Die is tevens kast en boekenplank!
- INTERVIEWER Nou, zeg, waanzinnig origineel! Dit huis is wel een felicitatie waard! Dus, van harte gefeliciteerd! 40

Vocabulary ♦

nu eens	here: for a change
toegesneden op	geared/tailored to
indelen	to lay out
in de gaten houden	to keep an eye on
zonder tierlantijnen	without frills
wat apart!	how unusual
tevens	also, as well as
waanzinnig + adj.	extremely/terribly + adj. (coll.)

Oude panden

Language point 1 ♦

'Wat' as an exclamation

You will have noticed in Dialogue 1 the exclamation **Wat apart!** ('How unusual!'). **Wat** can be used like this with any adjective, e.g. **Wat duur!** ('How expensive!'), **Wat mooi!** ('How beautiful!'), etc. But

it can also be followed by **een** plus a noun, as is possible in English, to express a sentiment, e.g.

Wat een leuk huis!
What a nice house!

Curiously **wat een** can also be followed by a plural noun in such exclamations, e.g.

Wat een leuke huizen!
What lovely homes!

A similar construction followed by either a singular or plural noun is **wat voor een** meaning 'what sort/kind of', e.g.

Wat voor een auto hebben jullie?
What sort of a car do you have?

Wat voor (een) huizen worden er in IJsland gebouwd?
What kind of houses are built in Iceland?

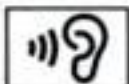
Note that the **een** is optional with a plural noun in this case.

Exercise 2

Look up the meanings of the following words that all have to do with housing:

1 het pand	10 de keuken
2 de zolder	11 de begane grond
3 het woongedeelte	12 de openslaande deuren
4 het meubilair	13 de ruimte
5 de woning	14 de bergruimte
6 de woonkamer	15 de meubilering
7 de eetkamer	16 de traptrede
8 de badkamer	17 de kast
9 de verdieping	18 de boekenplank

Exercise 3

Listen to the dialogue and choose the right word to complete the sentence.

- Joke woont nu in een **oud/modern** huis.
- Joke wou een **groter/lichter** huis.

- 3 De badkamer en slaapkamers zijn **beneden/boven**.
- 4 De tuin ligt aan de **achterkant/voorkant** van het huis.
- 5 Er is een **open/dichte** keuken.
- 6 Er staan **veel/weinig** meubels in huis.

Language point 2 ♦

Word order 1: position of verbs

Dutch word order differs in many respects from English word order but there are some very reliable rules to guide you. The first golden rule is that the finite verb in a statement (underlined here) must always be the second idea in the sentence, e.g.

Ik koop een fiets.

I am buying a bicycle.

Vandaag is mijn man ziek.

Today my husband is ill. (The verb is the third idea here.)

Any additional verb, which must be either an infinitive or a past participle, is placed at the end of the sentence, e.g.

Mijn vriend wil ook een fiets kopen. (kopen is an infinitive)

My friend wants to buy a bicycle too.

Vandaag heeft hij ook een fiets gekocht. (gekocht is a past participle)

He bought a bicycle today too.

To make a simple yes/no question, all you need to do is invert the subject and the finite verb so that the finite verb is the first word in the sentence, e.g.

Is je man ziek vandaag?

Is your husband ill today?

In a question introduced by interrogatives like the following, the finite verb stands immediately after those question words: **waar** ('where?'), **waarom** ('why?'), **wanneer** ('when?'), **wat** ('what?'), **welk** ('which?'), **wie** ('who?'), **hoe** ('how?'), e.g.

Waar heb je je fiets gekocht?

Where did you buy your bicycle?

Wanneer koop je een fiets?

When are you going to buy a bicycle?

Note, however, that in clauses introduced by these words that are indirect questions, i.e. answers to direct questions, the finite verb stands at the end, e.g.

Ik ben vergeten wanneer ik een afspraak bij de kapper heb.

I have forgotten when I have an appointment at the hairdresser's.

This same word order applies when a second clause is attached to a statement (i.e. a main clause) by means of a subordinating conjunction such as **als** ('if, when'), **dat** ('that'), **of** ('whether') **omdat** ('because'), **sinds** ('since'), **terwijl** ('while'), e.g.

De kinderen zijn erg laat thuisgekomen omdat de trams gistermiddag niet reden.

The kids got home very late because the trams weren't running yesterday afternoon.

If you start with the subordinate clause, inversion of subject and verb takes place in the main clause, e.g.

Omdat de trams gistermiddag niet reden, zijn de kinderen erg laat thuisgekomen.

Because the trams weren't running yesterday afternoon, the kids got home very late.

Let's return to the sentences we started with, i.e. **Mijn vriend wil ook een fiets kopen** and **Mijn vriend heeft ook een fiets gekocht**. When clauses that have two or more verbs in them, like these two sentences, are joined to another clause by means of a subordinating conjunction, their finite verbs, **wil** and **heeft** respectively, have to decide whether to stand before or after the verbs that are already there, i.e. **kopen** and **gekocht**. When the finite verb is a form of **zijn** or **hebben** in the perfect tense, like **heeft** in the second sentence, it can stand either before or after the past participle, e.g.

Zij vroeg of hij ook een fiets gekocht heeft/heeft gekocht.

She asked whether he also bought a bicycle.

But when the finite verb is a modal verb, like **wil** in the first sentence, it will most usually stand in front of the infinitive, e.g.

Wist je dat mijn vriend ook een fiets wil kopen?

Did you know that my friend also wants to buy a bicycle?

There is one notable exception in Dutch to verbs standing at the end of a clause, be they infinitives, past participles or finite verbs in subordinate clauses – such verbs can be placed before adverbial expressions

that start with a preposition, a prepositional phrase in other words. The following sentence was given above:

Ik ben vergeten wanneer ik een afspraak bij de kapper heb.

This could also be expressed as follows as **bij de kapper** is a prepositional phrase:

Ik ben vergeten wanneer ik een afspraak heb bij de kapper.

Compare also :

Ze heeft een fiets gekocht voor haar zus.

She bought a bike for her sister.

Exercise 4

Listen to and/or read Dialogue 1 again. Find examples in the text of inversion of subject and verb:

- 1 in a question (4 examples)
- 2 after an adverb, direct object or prepositional object (8 examples)
- 3 after a subordinate clause (1 example)
- 4 examples of end-position of the verb(s) in a subordinate clause (3 examples)

Exercise 5

Je doet zo'n oefening gewoonlijk niet voor je lol.

You usually don't do an exercise like that for fun.

Rewrite the above sentence, beginning with respectively:

- 1 Zo'n oefening (the direct object) _____
- 2 Gewoonlijk (an adverb) _____
- 3 Voor de/je lol (the prepositional object) _____

Exercise 6

Rewrite these sentences, beginning with the subordinate clause in bold.

- 1 Ik geloof niet **dat je zo'n oefening gewoonlijk voor je lol doet.**
- 2 Het is moeilijk te accepteren **dat we allemaal langer moeten gaan werken.**

- 3 We beloven dat we op tijd komen.
 4 Het is belachelijk dat ze zo'n dure auto gekocht hebben.

Dialogue 2

Anneke Burger and Elly van Dijk, two mothers of teenage kids, are having a chat over coffee.

- ANNEKE Heb je ook in de krant gelezen over dat onderzoek onder jongeren?
- ELLY Nee, wat stond er allemaal in over de jeugd? Zeker dat ze te veel tv kijken en al hun geld aan kleding uitgeven?
- ANNEKE Ja, hoe raad je het zo? De helft van de jongeren tussen twaalf en achttien heeft een eigen televisie op de kamer en kijkt dagelijks gemiddeld 3,5 uur tv.
- ELLY Nou, dat verbaast me niks! En ondertussen zitten ze zeker cola te drinken?
- ANNEKE Ja, cola is het populairste drankje. Hun favoriete eten is heel simpel: het hoogst scoren patat, pizza's en boterhammen met chocopasta.
- ELLY En betalen ze voor al die troep zelf?
- ANNEKE Ehm, dat denk ik wel, want ze hebben vreselijk veel geld om uit te geven. Ze krijgen natuurlijk zakgeld, maar een derde van de jongeren heeft een bijbaantje. En ze spreken ook hun eigen taal. Weet jij hoe ze iets wat leuk is, noemen?
- ELLY Ja, 'vet' of 'cool', toch?
- ANNEKE Ja, maar nog veel meer: leuk is ook 'strak', 'wreed', 'spice' en 'jojo'! En niet leuk is: 'cono', 'bout', 'gaar' of 'josef'.
- ELLY Je meent het!!!! Als moeder moet je gewoon een cursus jongerentaal gaan volgen om je eigen kind te verstaan . . .

Vocabulary ♦

Hoe raad je het zo?	How did you guess?
Dat verbaast me niks!	That doesn't surprise me at all!
de troep	junk, rubbish
Je meent het!	You're joking!/You're not serious!

Exercise 7

Are the following statements true (**waar**) or false (**niet waar**)?

- 1 Anneke vertelt haar vriendin wat ze in de krant heeft gelezen.
- 2 Alle jongeren tussen 12 en 18 hebben hun eigen tv.
- 3 Jongeren eten het liefst brood met kaas.
- 4 Veel scholieren werken in hun vrije tijd om wat geld te verdienen.
- 5 Teenagers begrijpen vaak hun ouders niet.

Language point 3 ♦

'It' as a subject pronoun

As you should already be aware, when a noun is replaced by 'it' in Dutch, 'it' may be either **hij** (or **hem** if it is the object of the sentence) or **het**, the choice depending on the gender of the noun being replaced; **hij** must be used if the noun is common gender, e.g.

A: Doe de deur alsjeblieft op slot.

A: Please lock the door.

B: Hij is al op slot.

B: It is already locked.

There is however a notable exception to the above rule. Although 'it' with reference to a preceding noun usually agrees in gender with that noun, only **het** is used when the verb that follows is one of the so-called link verbs (**zijn**, **worden**, **blijven**, **schijnen** and **lijken**) and what follows that verb is a noun or an adjective used as a noun. In this case **het** is considered the preliminary subject of the sentence rather than a pronoun referring to a noun, e.g.

Zie je die tafel? Het is een splinternieuwe tafel/Het is een splinternieuwe.

See that table? It is a brand-new table/It is a brand-new one.

With a neuter noun, where you would of course use **het** anyway, there is no problem except that the noun must be repeated, e.g.

En zie je dat glas? Het is een duur glas.

And see that glass? It is an expensive one.

But if what follows that verb contains simply an adjective, then **hij** or **het** must be used, depending on the gender of the noun to which the 'it' refers, e.g.

Zie je die tafel? Hij is splinternieuw.
See that table? It is brand new.

En zie je dat glas? Het was heel duur.
And see that glass? It was very expensive.

The above rule also applies with plural antecedents. English uses 'they' where Dutch uses *zij/ze* and *het*, e.g.

Wij hebben allebei een nieuwe auto.
We both have a new car.

Het zijn allebei blauwe auto's.
They are both blue cars.

Het zijn allebei blauwe.
They are both blue ones.

Zij zijn allebei blauw.
They are both blue.

In a similar way *dit* ('this/these') and particularly *dat* ('that/those') are used, e.g.

Deze/die boeken zijn erg dik. Dit/dat zijn erg dikke boeken.
These/those books are very thick. These/those are very thick books.

Compare:

Het/dit/dat zijn erg dikke boeken.
They/these/those are very thick books.

Zij zijn erg dik.
They are very thick.

Note that this rule also applies when the subject is a person, e.g.

Ik weet dat het een aardige man is.
I know he is a nice man.

Ik weet dat het een aardig mens is.
I know she is a nice woman/person.

Ik weet dat het vriendelijke mensen zijn.
I know they are nice people.

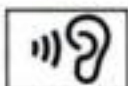
Note: while *de mens* means 'person' or 'mankind', *het mens* refers specifically to a woman.

Exercise 8

Use the appropriate Dutch forms for the English pronouns in brackets.

- 1 Waar heb je die prachtige stoel gekocht? (It) is van mijn oma geweest. (It) was haar favoriete stoel.
- 2 Dat is mijn handtas. (It) was erg goedkoop. (It) heeft maar 20 euro gekost. Ik heb (it) bij de Bijenkorf gekocht. (It) is de beste handtas die ik ooit gekocht heb.
- 3 (These) zijn mijn boeken. (They) zijn de boeken die jij aanbevolen hebt.
- 4 (This) is de krant van vandaag. (It) heet De Standaard. (It) is de beste krant van Vlaanderen.
- 5 Mijn buurman heeft een leuke oude dashond. (It) is de liefste hond die ik ooit gekend heb. Ik ken (it) goed en (it) houdt van mij. (It) is al erg oud maar (it) is niet de oudste dashond die ik gekend heb.
- 6 (These) zijn mijn burens. (They) zijn erg aardige mensen. (They) zijn arm maar gelukkig.
- 7 Ken je de films van Richard Burton? (They) zijn geweldige films. (They) zijn nog altijd erg populair.
- 8 Ken je zijn moeder? Ja, (she) is een erg aardige vrouw.
- 9 Ken je zijn ouders? (They) zijn bijzonder interessante mensen.

Text 2

Oma

(geschreven door een achtjarige)

Een oma is een mevrouw die zelf geen kinderen heeft. Ze houdt veel van kinderen van anderen. Een opa is een man-oma. Hij gaat met jongens wandelen en ze praten over vissen.

Oma's hoeven niets te doen, alleen er te zijn. Ze zijn zo oud dat ze niet hard kunnen rennen of wilde spelletjes doen. Je moet nooit tegen ze zeggen: 'Schiet op!'. Meestal zijn ze te dik, maar niet te dik om de schoenen van de kinderen vast te maken. Ze dragen een bril en raar ondergoed en kunnen hun tanden uit hun mond

nemen. Ze hoeven niet knap te zijn, ze moeten alleen antwoord kunnen geven op vragen zoals: waarom hebben honden een hekel aan katten, en zo.

Zij praten niet kinderachtig tegen je zoals alle andere mensen die op bezoek komen. Ze slaan geen stukken over als ze ons voorlezen en ze vinden het ook niet erg om telkens hetzelfde voor te moeten lezen. Iedereen zou een oma moeten hebben, vooral als je geen televisie hebt.

Want oma's zijn de enige grote mensen die tijd hebben. Het zijn de allerliefste mensen op de wereld!

Idioms

- 1 **Hij heeft een schat van een vrouw/kind.**
He has an adorable wife/child.
- 2 **Ze worden een dagje ouder.**
They're getting on (in years).
- 3 **Ik wil niet op zijn tenen trappen.**
I don't want to tread on his toes.
- 4 **Ze is erg gauw op haar teentjes getrapt.**
She is very touchy.
- 5 **We hebben alleen maar over koetjes en kalfjes gepraat.**
We only made small talk.

Proverbs

Match the following proverbs to their English equivalents.

- 1 Nieuwe bezems vegen schoon.
 - 2 Zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens.
 - 3 Een goede buur is beter dan een verre vriend.
 - 4 De muren hebben oren.
 - 5 Waar rook is, is vuur.
- a Walls have ears.
 - b There's no smoke without fire.
 - c A new broom sweeps clean.
 - d There's no place like home.
 - e We can live without our friends, but not without our neighbours.

Did you know?

The Netherlands is only 41,548 square kilometres in size (including inland waterways of circa 13,000 square kilometres). This compares with 7,827,620 square kilometres for the USA, excluding Alaska and Hawaii. The USA is 188 times larger. The UK is 244,100 square kilometres or nearly six times as big as the Netherlands.

The population of the Netherlands is 16.1 million (in 2002) with a population density of 461 persons per square km, rising to 1,080 persons per square km in the province of South Holland. The prediction is that the population will rise to 18 million by 2040 and will then begin to reduce.

The four biggest cities in Holland (1999 figures) are: Amsterdam (718,119), Rotterdam (592,745), The Hague (442,503) and Utrecht (234,254).

6 Eten en gezondheid

In this unit you will learn about:

- ▶ how tall the Dutch are
- ▶ the conditional
- ▶ health issues
- ▶ word formation
- ▶ the pluperfect and conditional perfect
- ▶ the ageing of the Dutch population

Text 1

De (r)evolutie van de lange mens

- 1 Nederlanders behoren tot de langste mensen ter wereld en worden nog steeds langer. Maar liefst dertien procent van alle Nederlandse mannen is langer dan 190 centimeter. De grootsten onder hen lopen tegen allerlei problemen aan. Letterlijk soms. De Klub Lange Mensen (KLM) komt op voor de belangen van de lange mens en viert dit jaar een revolutionaire verandering: vanaf 2005 wordt de voorgeschreven hoogte van deurposten en plafonds met twintig centimeter vergroot.
- 2 De KLM heeft momenteel 1600 leden; de langste man meet 2 meter 23 en de langste vrouw 2 meter 2. Deze groeiende groep past niet in een doorsneebed, heeft de grootste moeite kleding in de juiste maat te vinden en gaat overal gebukt onder te lage plafonds. Tijd voor aanpassingen dus, maar zo eenvoudig gaat dat niet. Economische belangen en verstrengelde normen gooien hier nogal eens roet in het eten. Neem de goedkoopste en dus kleinste huurauto. Iemand van twee meter kan hier niet van profiteren, omdat zijn knieën onherroepelijk het zicht op de

kilometerteller zullen verhinderen. Ook in de trein worstelt de lange mens heden ten dage met zijn lange lichaam en benen, zeker als het gehele compartiment gevuld is met passagiers. Dat zal volgens de KLM helaas niet snel veranderen, want als de Nederlandse Spoorwegen moeten kiezen tussen reiscomfort voor mensen van uitzonderlijke omvang of het bedrijfseconomische voordeel van zo veel mogelijk mensen in een trein, dan is de keus snel gemaakt.

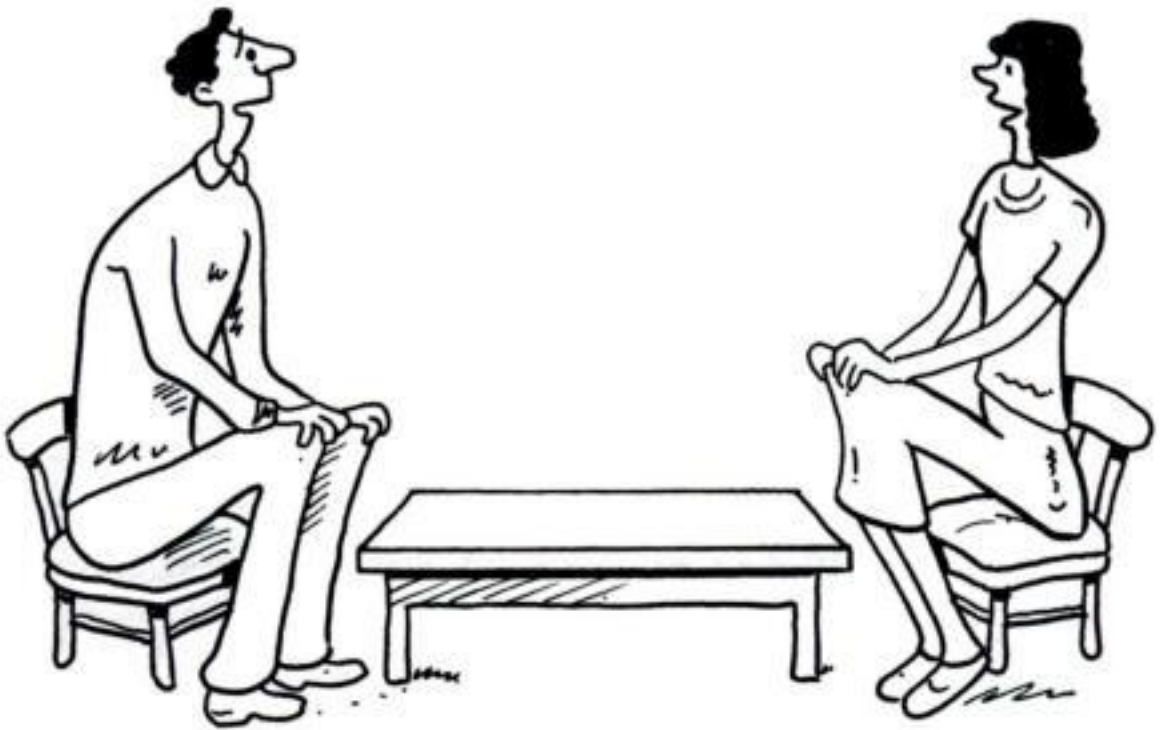
- 3 Ook de uit de kluiten gewassen schooljeugd zit er krapjes bij. Zou men het schoolmeubilair aanpassen, dan zouden de normen van het Ministerie van Onderwijs in het gedrang komen. Daarin wordt namelijk gesteld dat een klaslokaal van een bepaalde omvang een vast aantal meubels moet kunnen herbergen.
- 4 De verandering van de normen voor hoogten van plafonds en deurposten in nieuwbouw is een van de eerste aanpassingen waarbij rekening gehouden wordt met de steeds langer wordende Nederlander.

Source: *Holland Horizon*, March 2003

Note: **De KLM** otherwise stands for **de Koninklijke Luchtvaartmaatschappij** (Royal Dutch Airlines).

Vocabulary ♦

maar liefst	as many as
tegen problemen aanlopen	to encounter problems
opkomen voor de belangen van	to represent the interests of
gebukt gaan onder	(fig.) to be burdened by, (lit.) to walk around bent over (a play on words)
roet in het eten gooien	to put a spanner in the works (het roet = soot)
uit de kluiten gewassen	strapping, lanky
er krapjes bijzitten	to have little room to move
in het gedrang komen	to come under threat
rekening houden met	to take into account

Exercise 1

Beantwoord de volgende vragen (de alinea = paragraph).

Alinea 1

- 1 Wat is het percentage Nederlandse mannen dat langer is dan één meter negentig?
- 2 Wat is het doel van de Klub Lange Mensen?
- 3 Wat gaat er vanaf 2005 veranderen?

Alinea 2

- 4 Welke problemen hebben lange mensen volgens alinea 2?
- 5 Waarom kunnen deze problemen niet gemakkelijk opgelost worden?
- 6 Welke twee voorbeelden in deze alinea illustreren dat?

Alinea 3

- 7 Waarom kunnen er niet gewoon grotere tafels en stoelen in de klaslokalen gezet worden?

Alinea 4

- 8 Welke verandering is er nu doorgevoerd in nieuwbouw?

Language point 1 ♦

The conditional

The conditional is the tense formed from 'would + infinitive' and is called this as a condition is either stated or implied. 'Would' is the past of 'will' and thus **zou(den)**, the past of **zal/zullen**, is used in Dutch to express the conditional, e.g.

Ik zou het niet kopen (als ik het me niet kon/zou kunnen veroorloven).

I wouldn't buy it (if I couldn't afford it).

It is also possible to use the simple past (i.e. the imperfect), e.g.

Ik kocht het niet (als ik het me niet kon veroorloven).

Here **kocht** stands in for **zou kopen**, just as **kon** stands in for **zou kunnen**. These are regarded as stylistic variants.

Exercise 2

Complete the following sentences, expressing by means of **liever/het liefst**, i.e. expressing what you would prefer to do/want to do most of all at that particular moment, if you had a choice (but you don't have a choice).

Example: **Ik blijf thuis, maar ik zou liever/het liefst naar de bioscoop gaan.**

I'm staying home but I would rather go to the movies/
most of all I'd like to go to the movies.

Note: it is possible here to use either the conditional with **zou(den)** or the imperfect, as explained above. Thus the example given could also be expressed as follows:

Ik blijf thuis, maar ik ging liever/het liefst naar de bioscoop.

Give both forms.

- 1 Ik eet rijst, maar (aardappels) _____
- 2 Ik lees een roman, maar (tijdschrift) _____
- 3 Ik drink koffie, maar (thee) _____
- 4 Ik spreek Frans, maar (Spaans) _____
- 5 Ik ga naar de film, maar ik (thuisblijven) _____

Dialogue 1

Jaap and Henk are in a bar. They're discussing what they have just read in the newspaper.

- JAAP Dat wordt lekker kalkoen eten met Kerstmis, Henk! Moet je nou eens lezen wat er in de krant staat!
- HENK Wat dan? Worden ze goedkoper?
- JAAP Nee, dat niet. Maar het vlees van kalkoenen wordt veel lekkerder als die beesten naar rustgevende muziek luisteren! In Engeland gaan 300 kalkoenhouders hun dieren muziek voorzetten in de aanloop naar Kerstmis.
- HENK Wat gebeurt er dan als ze naar muziek luisteren? Gaan ze dan dansen of zo?
- JAAP Nee, de stress onder de kalkoenen vermindert dan, en als ze minder gestresst zijn, gaan ze meer eten, waardoor de kwaliteit van het vlees beter wordt.
- HENK Moeten ze naar kerstliedjes gaan luisteren?
- JAAP Wie weet. Er is nu een speciale CD samengesteld waarop tien kalmerende nummers staan met onder andere Gregoriaans gezang, galopperende paarden, boerderijgeluiden, het ruisen van de bomen in de wind en blijde kalkoenen.
- HENK Nou, je moet niet toevallig een dove kerstkalkoen op je bord krijgen . . .
- JAAP Nee, da's dan wel pech hebben!
- HENK Wat ben ik blij dat ik vegetariër ben!

Vocabulary ♦

**in de aanloop naar
of zo?**

Da's dan wel pech hebben!

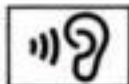
Wat ben ik blij dat . . .

in the run-up to
or something, or the like?

That is/would be bad luck!

How pleased I am that . . .

Exercise 3

Listen to the dialogue and answer the questions by choosing (a) or (b).

- 1 Waar krijgen kalkoenen muziek te horen in de periode vóór Kerst?
 - a in Engeland
 - b in Nederland
- 2 Wat voor muziek wordt de kalkoenen voorgezet?
 - a rockmuziek
 - b rustige muziek
- 3 Welke invloed heeft de muziek op kalkoenen?
 - a Ze eten meer en worden daardoor lekkerder.
 - b Ze eten minder en zijn daardoor minder vet.
- 4 Gaat Henk met Kerstmis kalkoen eten?
 - a Ja, want hij viert Kerstmis bij Engelse vrienden.
 - b Nee, want hij eet geen vlees.

Text 2

Piekeraars en tobbers kosten gezondheidszorg jaarlijks 65 miljoen euro

Piekeraars kosten de gezondheidszorg per jaar 65 miljoen euro. Acht op de tien huisartsen melden dat een bezoek van overmatig bezorgde patiënten aanzienlijk meer tijd kost dan gemiddeld en meestal kan de arts maar weinig aan het gepieker veranderen.

Uit een onderzoek in 2003 is gebleken dat piekeraars en tobbers een zware belasting voor de huisartsenpraktijk vormen. Het gaat om naar schatting 350 duizend mensen die piekeren over normale gebeurtenissen en vaak naar de dokter gaan. Ze hebben een grote kans door de artsen te worden beschouwd als een zeurpiet. Het gepieker resulteert vooral in arbeidsverzuim (65 procent) en een verminderde interesse in seks (58 procent).

Vocabulary ♦

de piekeraar	worrier
acht op de tien huisartsen	eight out of every ten family doctors (GPs)
piekeren	to worry
het gepieker	worry

tobben	to worry
de gezondheidszorg	health care system
een zware belasting vormen	to be a real burden
gaan om	to concern, to apply to
naar schatting	it is estimated
de zeurpiet	grumbler, moaner
het arbeidsverzuim	time off work

Language point 2 ♦

Word formation

It is impossible to give hard and fast rules for word formation in Dutch, i.e. for deriving other parts of speech from certain roots. As an example of the range of possibilities, look at the following array of nouns derived from verbs; all you can do is observe what the Dutch do here and copy them.

piekeren (to worry, brood)	> het gepieker (worrying, brooding)
	> de piekeraar (worrier, brooder)
tobben (to worry, brood)	> het getob (worrying, brooding)
	> de topper (worrier, brooder)
zeuren (to grumble, moan)	> het gezeur (grumbling, moaning)
	> de zeurder/zeurpiet (grumbler, moaner)
gebeuren (to happen)	> de gebeurtenis (event)
geschieden (to happen)	> de geschiedenis (story, history)
beleven (to experience)	> de belevenis (experience)
bezoeken (to visit)	> het bezoek (visit)
onderzoeken (to investigate)	> het onderzoek (investigation)
verzuimen (to miss)	> het verzuim (absence, neglect)
zorgen (to care)	> de zorg (care)
arbeiden (to labour)	> de arbeid (labour)
schatten (to estimate)	> de schatting (estimate, estimation)
belasten (to tax)	> de belasting (tax)
veranderen (to change)	> de verandering (change)

The ending **-heid** (compare Eng. **-ness**) is commonly added to adjectives to form abstract nouns, e.g.

gezond (healthy)	> de gezondheid (health)
ijdel (vain)	> de ijdelheid (vanity)
bedrijvig (active, busy)	> de bedrijvigheid (activity, busyness)
zuinig (thrifty)	> de zuinigheid (thrift)

Exercise 4

Derive the nouns in the second column from the following verbs.

1 omhelzen (to embrace)	embrace
2 vertellen (to tell, relate)	tale, teller
3 slapen (to sleep)	sleep, sleeper
4 verblijven (to stay)	stay
5 betekenen (to mean)	meaning
6 lezen (to read)	reader, reading/lecture
7 gebruiken (to use)	use, user
8 spelen (to play)	game, player

Text 3

In 1993 begon de opmars van gezondheidsbevorderend voedsel, voedsel dat verrijkt is met vitamines, mineralen, bacteriën en zelfs vetzuren. In 2002 wordt er in de kranten bericht dat de Nederlander massaal overstapt naar gemaksvuedsel, voedsel dat al bereid is en vaak alleen nog maar verwarmd moet worden. In 35% van de Nederlandse huishoudens kookt men niet meer zelf de maaltijd, maar wordt die in de magnetron opgewarmd. We ontbijten uit een flesje en drinken melk met vitamine C. Nu al bedraagt gemaksvuedsel 40% van de uitgave aan voedsel. De keukenfabrikanten nemen een oven niet meer standaard op in de basisopstelling. Wordt de maaltijd nuttigen een routinehandeling en is koken alleen nog voor de feestdagen?

Vocabulary ♦

het gemaksvoesel	easy/fast food
alleen nog maar	only
de magnetron	microwave oven
bedragen	to amount to

Exercise 5

Read Text 3 and fill in the missing words.

- 1 Voedsel dat verrijkt is met vitamines, mineralen, bacteriën en zelfs vetzuren heet _____ voedsel.
- 2 Voedsel dat kant-en-klaar is en alleen nog maar opgewarmd hoeft te worden, wordt ook wel _____ genoemd.
- 3 De _____ is niet meer een vanzelfsprekend onderdeel van een nieuwe keuken.

Language point 3 ♦

The pluperfect and conditional perfect

The pluperfect is the past in the past, thus 'I had expected', 'he had written', etc, e.g. **ik had verwacht, hij had geschreven**. As you can see, you merely substitute 'had' for 'have', but you need to keep in mind that in Dutch 'have' in the perfect is **hebben** or **zijn**, and thus for the pluperfect of verbs that take **zijn** you need **was/waren**, not **had/hadden**, e.g.

Ik was al naar huis gegaan.	I had already gone home.
Hij was gevallen.	He had fallen.

As we saw in the previous language point on the conditional tense, a form like **ik zou kopen** can be expressed as **ik kocht** and the context makes it clear that this means 'I would buy' and not 'I bought'.

In exactly the same way you have these stylistic variants in the conditional perfect:

ik had verwacht (pluperfect)	ik zou verwacht hebben (conditional perfect)
hij was gevallen (pluperfect)	hij zou gevallen zijn (conditional perfect)

Exercise 6

Complete the following sentences, expressing by means of **liever/het liefst** that this is what you would have preferred to do/had most of all wanted to do, that is, if you had had a choice (but you didn't have a choice), i.e. by using the two forms of the conditional perfect, e.g.

Ik blijf thuis, maar ik zou liever/het liefst naar de bioscoop gegaan zijn/Ik blijf thuis, maar ik was liever/het liefst naar de bioscoop gegaan.

I'm staying at home, but I would have preferred to go to the cinema/most of all I would have liked to go to the cinema.

- 1 Ik eet rijst, maar ik (aardappels) _____
- 2 Ik lees een roman, maar ik (tijdschrift) _____
- 3 Ik drink koffie, maar ik (thee) _____
- 4 Ik spreek Frans, maar ik (Spaans) _____
- 5 Ik ga naar de film, maar ik (thuisblijven) _____

Dialogue 2

An interview with Mrs Esther Vrolijk of RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu).

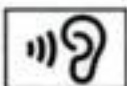
- INTERVIEWER Uw instituut heeft net de resultaten gepubliceerd van een onderzoek naar de volksgezondheid in Nederland. Hoe staat het daarmee?
- Mw. VROLIJK Nou, eerlijk gezegd, niet zo best! De gezondheid van de Nederlanders ontwikkelt zich minder goed dan die van andere Europeanen.
- INTERVIEWER Maar de levensverwachting van de ouderen is toch erg hoog?
- Mw. VROLIJK Ja, van de Nederlandse mannen ligt die nog wel boven het gemiddelde in de Europese Unie, maar die van de vrouwen ligt er beduidend onder. Steeds meer vrouwen overlijden aan longkanker en aan hart- en vaatziekten.
- INTERVIEWER Hoe komt dat?

- Mw. VROLIJK Omdat vrouwen in het verleden meer zijn gaan roken, terwijl mannen juist vaker stopten.
- INTERVIEWER En hoe zit het met de jongeren?
- Mw. VROLIJK Vooral met de jongeren is het slecht gesteld. Die roken en drinken te veel en bewegen te weinig. Ook eten ze erg ongezond: te veel verzadigde vetten en koolhydraten en suikers. Veel jongeren krijgen veel te veel calorieën binnen.
- INTERVIEWER Dan zullen ze ook wel te dik zijn?
- Mw. VROLIJK Ja, ook in Nederland komt ernstig overgewicht steeds vaker en op steeds jongere leeftijd voor.
- INTERVIEWER Wat raadt u de mensen aan?
- Mw. VROLIJK Nou, in ieder geval regelmatig en gezond eten, niet roken en meer bewegen.

Vocabulary ♦

- Hoe staat het daarmee?** What's the situation in that respect?
eerlijk gezegd to be honest
Hoe zit het met ... What's the situation with regard to ...

Exercise 7

Listen to Dialogue 2 again while reading the following text and underline the expressions that have been changed; there are fifteen changes.

- INTERVIEWER Uw instituut heeft zojuist de resultaten gepubliceerd van een onderzoek naar de volksgezondheid in Nederland. Hoe gaat het met de volksgezondheid?
- Mw. VROLIJK Nou, eerlijk gezegd, niet erg goed! De gezondheid van de Nederlanders ontwikkelt zich slechter dan die van andere Europeanen.
- INTERVIEWER Maar de levensverwachting van de oudere mensen is toch erg hoog?
- Mw. VROLIJK Ja, van de Nederlandse mannen ligt die nog wel boven het gemiddelde in de Europese Unie, maar die van de vrouwen ligt er aanzienlijk onder. Steeds meer vrouwen sterven aan longkanker en aan hart- en vaatziekten.
- INTERVIEWER Waarom is dat zo?
- Mw. VROLIJK Omdat vrouwen de laatste jaren meer zijn gaan roken, terwijl mannen juist vaker stopten.
- INTERVIEWER En hoe zit het met de jeugd?
- Mw. VROLIJK Vooral met de jongeren gaat het niet goed. Zij roken en drinken te veel en bewegen te weinig. Ook eten ze erg ongezond: te veel verzadigde vetten en koolhydraten en suikers. Veel jongens en meisjes krijgen veel te veel calorieën binnen.
- INTERVIEWER Dan zullen ze ook wel te zwaar zijn?
- Mw. VROLIJK Ja, ook in Nederland komt ernstig overgewicht steeds vaker en op steeds jongere leeftijd voor.
- INTERVIEWER Wat adviseert u de mensen?
- Mw. VROLIJK Nou, in ieder geval regelmatig en gezond eten, niet roken en meer lichaamsbeweging.

Exercise 8

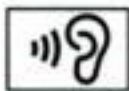
Fill in the missing prepositions: **door, tot, van (x 2), op**

Griep kost miljoenen

De griep kost Nederlandse werkgevers jaarlijks 143 (1) _____ 570 miljoen euro. Dat heeft onderzoeksinstituut Nyfer uitgerekend. Jaarlijks ligt 5 tot 10 procent (2) _____ de Nederlanders een keer met griep (3) _____ bed. Gemiddeld blijven ze vijf tot tien werkdagen thuis. De kosten hiervoor worden bijna geheel betaald (4) _____ de werkgevers. Griep en verkoudheid veroorzaken een aanzienlijk deel (5) _____ de ziektedagen, aldus Nyfer.

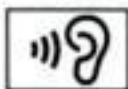
Source: *Utrechts Nieuwsblad*, September 2002

Idioms

- 1 **Mijn zus had/kreeg de slappe lach.**
My sister got the giggles/was weak from laughter.
- 2 **Ik heb me rot gelachen.**
I laughed my head off.
- 3 **Zij zit met de gebakken peren.**
She's left holding the baby.
- 4 **Maak je niet dik!**
Don't get in a flap.
- 5 **Ik stond er met mijn mond vol tanden.**
I was speechless/couldn't utter a word.

Proverbs

Match the following proverbs to their English equivalents.

- 1 **Hoe meer zielen, hoe meer vreugd.**
 - 2 **Overdaad schaadt.**
 - 3 **Wie niet sterk is, moet slim zijn.**
 - 4 **De appel valt niet ver van de boom.**
 - 5 **Beter een half ei dan een lege dop.**
- a Moderation in all things.
b Like father, like son.

- c Half a loaf is better than no bread.
- d The more the merrier.
- e Brains are better than brawn.

Did you know?

The population of the Netherlands is getting older. The largest group is aged between 30 and 55. The number of people over 65, 13.7 per cent in 2002, will keep increasing dramatically, especially from 2010 on. In 2038 almost a quarter of the population will be 65 or older. The life expectancy of a man with only primary education is 73.1, as opposed to 78.0 for a tertiary-educated man. For women it is 79.5 and 82.1 respectively.

7 Het bedrijfsleven

In this unit you will learn about:

- ▶ business
- ▶ English loanwords in Dutch
- ▶ expressing nationality
- ▶ placing an order
- ▶ uses of **graag**
- ▶ glass house horticulture, a typically Dutch business
- ▶ coordinating conjunctions
- ▶ subordinating conjunctions
- ▶ pre-euro Dutch currency

Text 1

Het moet het grootste retail- en leisurecentrum van Nederland worden: N.L.C. 'Nederland Centrum'. Met dit plan van een Haagse projectontwikkelaar voor een gebied van dertig hectare groot tussen Geldermalsen en het knooppunt Deil is een investering gemoeid van 400 miljoen euro.	1 5
In het plan zijn alle functies verbonden met vrije tijd, variërend van winkelen en cultuur tot sport, reizen en uitgaan. In N.L.C moet 70.000 vierkante meter retail komen, waarvan 20.000 bestemd voor markten, tijdelijke huurders en outlet-formules, horeca, een hotel en 6.000 parkeerplaatsen. Voor een combinatie van woonthema-centrum en tuincentrum – uiteraard met boomgaard, waar bezoekers hun eigen appels kunnen plukken – wordt 12.000 vierkante meter gereserveerd. Er is ruimte voor evenementen en voor vermaak, zoals een overdekt waterbassin voor zwemmen, duiken en surfen. Een ander thema is mobiliteit, met een megastore en automall van 15.000 vierkante meter en <i>try-and-buy</i> mogelijkheden, bijvoorbeeld test-circuits voor mountain bikes op het groene dak van het centrum. De natuur in de omgeving	10 15

wordt erbij betrokken door middel van water- en fietsroutes en een golfbaan.

Harde afspraken met beleggers zijn er nog niet. Wel hebben er diversen serieuze belangstelling getoond. Ook elders in Europa komen er steeds meer van dergelijke grootschalige leisurecentra. De Amerikaanse Mills Corporation wil vier tot zes van deze shopenertainment-malls openen, te beginnen in Spanje en Italië.

20

Source: Tracy Metz, NRC 'Retail en leisure in het hart van Nederland' *NRC/Handelsblad*, November 2003

Note: **Diversen** in line 21 above stands for **diverse mensen**. Whenever an adjective is used as a plural noun and refers to people, not things, this **-n** ending is required. Compare **Wel hebben er diverse heel veel gekost** ('Several did indeed cost a great deal'), where **diverse** does not refer to people. The same applies to indefinite pronouns like **alle(n)**, **enkele(n)**, **sommige(n)**, **vele(n)**, **verscheidene(n)**, **verschillende(n)**, e.g. **Ik heb al mijn familieleden uitgenodigd maar sommigen** (but **sommige familieleden**) **zijn niet gekomen** ('I invited all my relatives but some (relatives) didn't come'), **Ik heb al die boeken tweedehands gekocht en sommige zijn in het Hongaars** ('I bought all those books second-hand and some are in Hungarian').

Vocabulary ♦

gemoeid zijn met	to be involved
betrokken worden bij	to incorporate
harde afspraken	definite agreements
diversen	various people

Exercise 1

Look at Text 1 again, then answer the following questions in Dutch.

- 1 Wat zijn de plannen voor NL.C?
- 2 Hoe groot is het gebied waar het centrum zal komen?
- 3 Welke vormen van vrijetijdsbesteding worden er genoemd in regel 7?
- 4 Wat is er bijzonder aan het tuincentrum?
- 5 Hoe wordt de natuur in het centrum verwerkt?
- 6 Is de financiering voor het project al rond?

Language point 1 ♦

English loanwords in Dutch

As you will have noticed in Text 1, masses of English loanwords are used in Dutch. You need to observe how the Dutch pronounce them, for example **de come-back** (show-business term), **de layout** (printing term), **de know-how**, **de Seven Up** (both Seven Up and lemonade in general) all bear the stress on the final syllable, unlike English. In addition, there is a sizeable number of English loanwords that are not used in Dutch as they are in English, e.g. **de camping** ('camping ground'), **de smoking** ('smoking jacket', 'tuxedo'), **de cake** ('Madeira/pound cake'), **de box** ('playpen', 'loudspeaker'), **liften/de lifter** ('to hitchhike/hitchhiker'), **het slipje** ('panties'), **de panty** ('pantyhose'), **een all-in-verzekeringpolis** ('comprehensive insurance policy'). And then there are **de punker**, **de yup** and **de junk**, derived from 'punk', 'yuppie' and 'junkie' and Dutch verbs derived from English nouns such as **computeren** ('to use a computer'), **internetten** ('to be on the internet').

Language point 2 ♦

Expressing nationality

It is not at all obvious in Dutch how you derive the name of the inhabitant of a given country from the name of that country, nor the adjective/name of the language. Here are some common European examples to give you some idea of the variety of forms:

Country	Inhabitant	Adjective/Language
Albanië	Albanees	Albanees
België	Belg	Belgisch
Bosnië	Bosniër	Bosnisch
Denemarken	Deen	Deens
Duitsland	Duitser	Duits
Engeland	Engelsman	Engels
Finland	Fin	Fins
Frankrijk	Fransman	Frans
Griekenland	Griek	Grieks
Hongarije	Hongaar	Hongaars
Ierland	Ier	Iers

Italië	Italiaan	Italiaans
Nederland	Nederlander	Nederlands
Noorwegen	Noor	Noors
Oostenrijk	Oostenrijker	Oostenrijks
Polen	Pool	Pools
Schotland	Schot	Schots
Spanje	Spanjaard	Spaans
Zweden	Zweed	Zweeds
Zwitserland	Zwitser	Zwitsers

You need to learn these one by one as you meet them. Forming the plural of nationalities depends on the make-up of the word concerned. **Engelsman** and **Fransman** are **Engelsen** and **Fransen** in the plural whereas those ending in **-er** of course add **-s** (e.g. **Duitsers**, **Zwitsers**) and all the others add **-en** with the usual spelling changes applying where necessary, e.g. **Albanezen**, **Denen**, **Finnen**, **Hongaren**, **Italianen**, **Noren**, etc.

The above singular forms all refer to male inhabitants only. The name of the female inhabitant of a country is nearly always formed by adding **-e** to the adjective, e.g. **Albanese**, **Belgische**, **Deense**, **Engelse** etc.; **Française** is a notable exception. Note that these female forms cannot be pluralised – when referring to a collective of women of a given nationality, use the adjective, e.g.

Hij is Hongaar.
He is a Hungarian.

Zij is Hongaarse.
She is a Hungarian.

Hij/zij is Hongaars.
He/she is Hungarian.

Die mannen zijn allemaal Hongaren.
Those men are all Hungarians.

Die vrouwen zijn allemaal Hongaars.
Those women are all Hungarians/Hungarian.

Note the omission of the indefinite article with nationalities. It is however included if there is an adjective before the noun, e.g.

Rembrandt van Rijn is een beroemde Nederlander.
Rembrandt is a famous Dutchman.

Exercise 2

Fill in the name of the inhabitants and give the name of their country.

Example: De P _____ produceren port.

De Portugezen produceren port.

Portugal

1	De I _____ hebben de spaghetti uitgevonden.	_____
2	De N _____ consumeren grote hoeveelheden kaas.	_____
3	De F _____ drinken vaak Bordeaux bij de maaltijd.	_____
4	De D _____ zijn gek op bier en Bratwurst.	_____
5	De D _____ staan bekend om hun bacon.	_____
6	De Z _____ hebben de kaasfondue bedacht.	_____
7	De B _____ hebben honderden soorten bier.	_____
8	De H _____ eten graag goelasj.	_____

Dialogue 1

Martin de Reus wants to order office supplies from Baai's Kantoorartikelen.

(Phone rings)

- BAAI Goedemorgen, Baai's Kantoorartikelen, met Nancy. Waar kan ik u mee van dienst zijn?
- MARTIN Goedemorgen, u spreekt met Martin de Reus. Ik zou graag een bestelling bij u willen doen.
- BAAI Dat kan. Zegt u het maar.
- MARTIN Ik wou graag twee pakken kopieerpapier.
- BAAI Goed. U heeft waarschijnlijk de catalogus bij de hand? Weet u ook het artikelnummer?
- MARTIN Ehm, dat is CDK-VRW 37.
- BAAI U weet dat er 500 vellen in een pak zitten?
- MARTIN Ja, dat weet ik. En ik wil ook nog graag drie plakstiften en vijf flesjes correctievloeistof.
- BAAI Zegt u de bestelnummers maar.
- MARTIN EP 353 voor de plakstiften en BQJ 33 voor de correctievloeistof.
- BAAI Verder nog iets?

MARTIN Nee, dat was het.

BAAI Uitstekend. Dan ontvangt u de factuur met aangehechte acceptgiro tezamen met uw bestelling. De bestelling wordt morgen tussen 10 en 17.00 bij u bezorgd.

MARTIN Fantastisch. Hartelijk bedankt.

BAAI Graag gedaan. Dag meneer De Reus.

Note: **De Postgirodienst** is run by the Dutch post-office with whom nearly everyone in Holland has a sort of bank account (**een girorekening**). Bills are often paid by filling out a **girostrookje**, a sort of cheque, or on-line. This service is free to all account holders. Subscriptions and orders, as in the text, can be paid from your giro account by means of an **acceptgiro(kaart)** sent with the item and already made out to the firm that is owed.

Vocabulary ♦

een bestelling doen bij	to place an order with
Zegt u het maar!	What would you like?
bij de hand	at hand, on you
verder nog iets?	anything else?
aanhechten	to attach
bezorgen	to deliver
grag gedaan	you're welcome, don't mention it

deze strook niet meezenden

€ **74001101**
00302416

euro-acceptgiro ■

over te schrijven/te storten

€ euro of **7400 1101 0030 2416+**

handtekening

van girorekening of bankrekening

van/door

naam

adres

plaats

zijn alle rode rubrieken ingevuld?

formulier uitsluitend bestemd voor betaling in euro's

op rekening **1160**
Baai's Kastoorartikelen
Amsterdam

op rekening van

formulier met blauwe of zwarte inkt invullen
© gezamenlijke banken en postbank

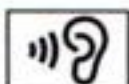
naar rekening

betalingssymbool van rekening euro of diversen naar rekening code

7400000000302416+ **0040000121+ 12>**

voor gebruiksaanwijzing z.o.z.

Exercise 3

Listen to Dialogue 1 again while reading the following text and underline the expressions that have been changed. There are 13 changes.

- BAAI Goedemorgen, Baai's Kantoorartikelen, met Nancy. Waar kan ik u mee helpen?
- MARTIN Goedemorgen, u spreekt met Martin de Reus. Ik wou graag een bestelling bij u doen.
- BAAI Dat is goed. Zegt u het maar.
- MARTIN Ik had graag twee pakken kopieerpapier.
- BAAI Goed. U heeft waarschijnlijk de catalogus voor u? Weet u ook het artikelnummer?
- MARTIN Dat is CDK-VRW 37.
- BAAI U weet dat er 500 vellen in een pak zitten?
- MARTIN Ja, dat weet ik. En ik wou ook nog graag drie plakstiften en vijf flesjes correctievloeistof.
- BAAI Geeft u de bestelnummers maar.
- MARTIN EP 353 voor de plakstiften en BQJ 33 voor de correctievloeistof.
- BAAI Anders nog iets?
- MARTIN Nee, dat was het.
- BAAI Uitstekend. Dan krijgt u de factuur met aangehechte acceptgiro tezamen met uw bestelling. De bestelling wordt morgen tussen 10 en 17.00 bij u afgeleverd.
- MARTIN Geweldig. Hartelijk dank.
- BAAI Tot uw dienst. Dag meneer De Reus.

Language point 3 ♦

Uses of 'graag'

A	B
1 Wil je een kopje koffie?	Ja, graag.
2 Hartelijk bedankt.	Graag gedaan!
3 Kan ik u helpen?	Ja, ik wou graag een kilo appels.
4 Wat doe je graag?	Ik fiets graag.
5 Ik vind Mieke heel leuk.	Ja, ik ook, ik mag haar ook heel graag.

The adverb **graag** (lit. 'gladly', 'with pleasure') is an indispensable little word in Dutch. It has many common uses which you should be aware of.

1 If you are offered something by someone and wish to reply in the affirmative, you can use either **alsjeblieft/alstublieft** or less formally **graag** with or without **ja**, e.g.

- A: **Wil je een kopje koffie?** B: **Ja, alsjeblieft/alstublieft.**
 A: **Wil je een kopje koffie?** B: **Ja, (heel) graag.**
 A: **Would you like a cup of coffee?** B: **Yes, please.**

But only **alsjeblieft/alstublieft** can be used for 'please' when you ask someone to do something, e.g.

- Zou je me alsjeblieft hiermee willen helpen?**
Would you please help me with this?

2 When you have done something for someone for which they thank you and you reply 'You're welcome/Don't mention it' the most usual response in Dutch is **graag gedaan**, but **niets te danken** is also possible. More formal is **tot uw dienst**.

3 Imagine a retail situation. You enter a shop and the person about to serve you will usually ask **Wat mag het zijn?** – 'What would you like?' or possibly **Waar kan ik u mee van dienst zijn?** – 'What can I do for you?' In replying to this, you require **graag**, e.g.

- Ik wou graag twee kilo aardappels** (wou is a contracted form of **zou willen**) or
Ik zou graag twee kilo aardappels willen (hebben) or
Ik had graag twee kilo aardappels (had is a contracted form of **zou hebben**).
 I would like two kilos of potatoes, please.

The **graag** not only helps to express 'would like' but at the same time it renders 'please'. But all the above could also be expressed simply by

- Twee kilo aardappels, graag/alstublieft.**
 (I would like) two kilos of potatoes, please.

4 Expressing 'to like' in Dutch is not easy, but if you 'like doing/to do' something you can express this with **graag**, e.g.

- Ik leer (heel) graag Nederlands.**
 I (really) like learning Dutch.
Zij gaan graag zaterdag naar de film.
 They like going/to go to the movies on Saturdays.

Hij overdrijft graag.

He likes to lay it on a bit thick/to exaggerate.

Mijn grootouders praten niet graag over de oorlog.

My grandparents don't like talking about the war.

5 **Mogen** is commonly used of liking people, in which case it is most usually used in combination with **graag**, e.g.

Zij mag haar buurvrouw (heel) graag.

She likes her neighbour (a lot).

It is also commonly used with **lusten**, 'to like' of food, e.g.

Ik lust graag Indisch eten.

I am fond of Indonesian food.

Exercise 4

Answer these questions using the verb given in brackets plus **graag**.

1 Van wat voor muziek hou jij?	Ik (luisteren naar) klassieke muziek.
2 Wil je een kopje koffie?	Ja (no verb required) _____
3 Hou je van dansen?	Nee, ik (dansen) _____
4 Hoe vindt u uw nieuwe docent?	Oh, ik (mogen) _____
5 Hou je van fietsen?	Nee, maar ik (wandelen) _____
6 Lust jij geen frites met mayonaise?	Jawel, hoor, dat (lusten) ik _____

Text 2

De stad van glas

De glastuinbouw in Nederland is net zoiets als Schiphol: economisch een zegen, planologisch een last. De kassen nemen veel ruimte in beslag en ze blijven tot veler ergeris ook 's nachts zichtbaar met hun aureool van groeilicht. 1

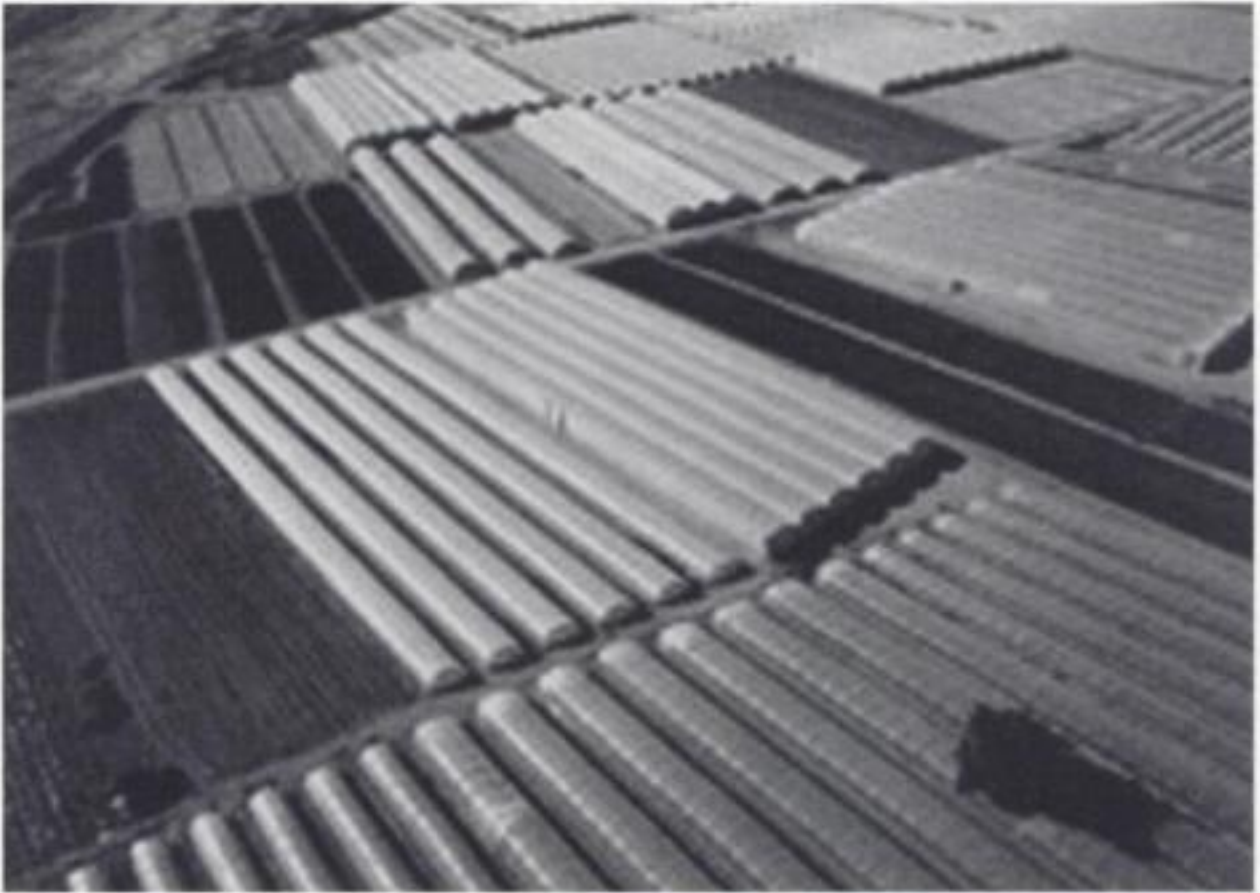
Een wandeling tussen de kassen van het Westland is voor de buitenstaander een bevreedende ervaring. De straten zijn er tot 5

smalle paden gereduceerd die geen bochten maken maar haakse hoeken slaan, alsof het wegen van een labyrinth zijn. Vanuit de lucht bieden ze echter een vertrouwde aanblik: je krijgt een gevoel van thuiskomen als je in de diepte de fijnmazige verkaveling van land en water ziet en de blikkering van de glazen daken, die in totaal meer dan 10.000 hectare bedekken.	10
Sinds deze teelttechniek in de negentiende eeuw is uitgevonden, is 'het glas' geconcentreerd in het Westland (het gebied tussen Rotterdam, Delft en Den Haag) en in Aalsmeer, bij Schiphol. Maar dat gaat de komende jaren veranderen, want de glastuinbouw ondergaat een herstructurering. Dat houdt aan de ene kant in dat de glazen steden kleiner zullen worden, terwijl aan de andere kant tien locaties zijn aangewezen voor 2.500 hectare glas, over het hele land verspreid: Gelderland, Drenthe, Overijssel, Friesland, Limburg, Noord-Holland, Flevoland, Noord-Brabant, Zeeland en Zuid-Holland.	15
Hoewel er aan de herstructurering veel problemen kleven, zijn alle betrokkenen, ook de Stichting Natuur en Milieu, het erover eens dat deze goed zal zijn voor het milieu, doordat de energie- en watervoorzieningen efficiënter kunnen worden.	20
	25

Source: article by Tracy Metz, in *NRC/Handelsblad*, January 2004

Vocabulary ♦

de glastuinbouw	glasshouse horticulture
planologisch	from the point of view of planning
ruimte in beslag nemen	to take up space
tot veler ergenis	to the irritation of many
het aureool	halo
het groeilicht	vital light
bevreemdend	alienating
haakse hoeken slaan	to form right angles
de fijnmazige verkaveling	close-knit subdivision
inhouden	to entail
het erover eens zijn dat	to agree that

Exercise 5

- 1 Explain in your own words (in English) what the ‘glastuinbouw’ and Schiphol have in common.
- 2 What is meant by ‘hun aureool van groeilicht’ (lines 3–4)?
- 3 According to the reporter, outsiders’ impressions of the area are at odds with what you see if you can observe it from the air. Explain in your own words how.
- 4 What will the ‘herstructurering’ in line 17 entail?
- 5 How will the ‘herstructurering’ affect the environment?

Language point 4 ♦

Coordinating conjunctions

There are only four common coordinating conjunctions: **en** (‘and’), **maar** (‘but’), **of** (‘or’) and **want** (‘for, because’). They differ from all other conjunctions, called subordinating conjunctions (see below), in that they do not send the finite verb in their clause to the end of the

clause. Take a look at how **en**, **maar** and **want** are used in Text 2, i.e. in lines 3, 15 and 16 respectively.

... **en** ze blijven tot veler ergeis ook 's nachts zichtbaar ...
Maar dat gaat de komende jaren veranderen ...
 ... **want** de glastuinbouw ondergaat een herstructurering.

Here you can see the verb stays where it does in English after 'and', 'but' and 'because'.

Remember that **of** meaning 'whether/if' is a subordinating conjunction; only **of** meaning 'or' requires coordinate word order, but look what happens when you have to express 'or whether' (**of dat**):

Ik weet niet of ik dit jaar nog op vakantie ga of dat ik tot volgend jaar wacht.

I don't know if I'm still going on holiday this year or whether I'll wait till next year.

Language point 5 ♦

Subordinating conjunctions

The vast majority of conjunctions used in Dutch, i.e. those little words that join two clauses together, belong to the category of subordinating conjunctions, i.e. what follows them is seen as subordinate to or dependent on the main clause and this subordination is shown by the finite verb in the subordinate clause being sent to the end of that clause, whereas the finite verb in the main clause is always in second position, e.g.

main clause	subordinate clause
We gaan morgen naar het strand	omdat er warm weer voorspeld is.
We're going to the beach tomorrow	as hot weather has been forecast.

As in English the order of the two clauses can be reversed, which requires inversion in the main clause, e.g.

Omdat er warm weer voorspeld is, gaan we morgen naar het strand.

Because hot weather has been forecast, we're going to the beach tomorrow.

There is quite a large number of these conjunctions, many of which contain the word **dat**; you may not be aware of all of them but you need to be, as they have important consequences for word order. The following is a fairly complete list:

dat	that
voordat	before
eerdat, eer	before
nadat	after
totdat, tot	until
zodat	so that (result)
opdat	so that (purpose)
daar (formal)	since, because
aangezien	since, because, seeing
terwijl	while, whereas
sinds	since (temporal)
sedert (formal)	since (temporal)
ofschoon (formal)	although
zolang (als)	as/so long as
voor zover (als)	(in) as far as
tenzij	unless
mits	provided that
op voorwaarde dat	provided that
of	whether
of dat	or whether
onverschillig of	regardless of whether
gelijk (formal)	just as (= net zoals)
in plaats van dat	instead of
zonder dat	without
behalve dat	except that
zodanig dat	such that
omdat	because, as, since
doordat	because, by
zoals	(just) as
alsof	as if
als	when, if
toen	when
indien	if
zodra	as soon as
(al)hoewel	although

Be careful with word order when a subordinating conjunction governs two subordinate clauses which are joined by **en** ('and'); for example, in the following sentence **toen** is sending both **hoorde** and **zag** to the end of their respective clauses:

Wat was ze blij toen ze zijn stem hoorde en (toen ze) zijn gezicht zag.

How glad she was when she heard his voice and (when she) saw his face.

A subordinate clause can find itself inside another subordinate clause, in which case you must remember to put the verb of the interrupted clause to the end when you return to it, e.g.

Ik denk dat als je een vreemde taal leert, je gewoonlijk je eigen taal beter kunt begrijpen.

I think that if you learn a foreign language you can usually understand your own language better.

Here the clause **als je een vreemde taal leert** has been inserted into the clause **dat je gewoonlijk je eigen taal beter leert begrijpen**, where the conjunction **als** sends **leert** to the end of its clause and **dat** sends **kunt** to the end of its clause; this problem can be avoided by keeping the clauses separate, e.g. **Ik denk dat je gewoonlijk je eigen taal beter kunt begrijpen als je een vreemde taal leert**. Both word orders are possible but the latter is simpler.

Exercise 6

Find the subordinating conjunctions used in Text 2; there are eight in all. Look closely at where the finite verbs that are dependent on them stand in the sentence.

Exercise 7

Fill in the right conjunction. Choose from: **alsof, mits, nadat, of, omdat, sinds, tenzij, voordat, want, zolang (als)**; each is used only once.

- 1 Je mag pas naar huis _____ je alles opgeruimd hebt.
- 2 _____ ze nog geen kinderen hebben, willen Marieke en Tim veel reizen.

- 3 Hij kwam niet naar school _____ hij ziek was.
- 4 Ik wil niet door de regen naar huis fietsen, _____ ik wil niet nat worden.
- 5 _____ we in Den Haag wonen, gaan we vaak naar de schouwburg.
- 6 _____ ik naar bed ga, poets ik mijn tanden.
- 7 Mijn buurman deed _____ hij mij niet zag.
- 8 We gaan vanmiddag tennissen, _____ het regent.
- 9 We gaan vanmiddag tennissen, _____ het droog is.
- 10 Ik weet niet _____ ik vanavond meega naar Amsterdam.

Exercise 8

Fill in the appropriate preposition choosing from *aan, in, met, op, tegen, van, vanaf, voor*.

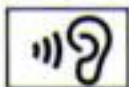
Toshiba gokt op uitwisbare inkt

Mensen die zich ergeren (1)_____ papierverspilling maar het papierloze kantoor iets te veel (2)_____ het goede vinden, kunnen nu kiezen (3)_____ uitwisbare inkt. Toshiba brengt volgende week in Japan een speciale toner en wismachine (4)_____ de markt.

De 'e-Blue' wismachine maakt gebruik van warmte om woorden en beelden te wissen die geprint zijn met de speciale toner. Het apparaat kan 400 tot 500 pagina's A4 tegelijkertijd 'schoonmaken'. Het proces neemt drie uur (5)_____ beslag.

De toner en wismachine zijn (6)_____ 8 december in Japan verkrijgbaar (7)_____ de prijs van 300.000 yen (circa 2350 euro). Voor de ouderwetse kantoormensen komt Toshiba ook (8)_____ uitwisbare balpennen en markeerstiften.

Idioms

- 1 Ze hebben eieren voor hun geld gekozen.
To settle for less/to make the best of a bad job.
- 2 Het hangt me de keel uit.
I'm fed up (to the back teeth) with it.
- 3 Dat is geen kattenpis.
That's not to be sneezed at (sum of money).

- 4 **Hij heeft een olifantenhuid.**
He is very thick-skinned/insensitive.
- 5 **Ikke, ikke, ikke en de rest kan stikken.**
I'm alright Jack.

Proverbs

Match the following proverbs to their English equivalents.

- 1 Een kat in de zak kopen.
 - 2 Als de berg niet tot Mohammed wil gaan, dan moet Mohammed naar de berg gaan.
 - 3 Geld moet rollen.
 - 4 Boontje komt om zijn loontje.
 - 5 Goedkoop is duurkoop.
- a Money is made to be spent.
 - b Buy cheap, get cheap.
 - c To buy a pig in a poke.
 - d If the mountain will not come to Mohammed, Mohammed must go to the mountain.
 - e He that mischief hatches, mischief catches.

Did you know?

Before the introduction of the euro in 2002, the Dutch unit of currency was called the guilder (**de gulden**) which consisted of 100 cents. The guilder was a strong currency, worth about 2.2 to the euro. The coins had names which you will come across in texts written prior to 2002: **de stuiver** (5 cents), **het dubbeltje** (10 cents), **het kwartje** (25 cents), **de rijksdaalder** (2½ guilders). And **een tientje** was the name of a ten-guilder note.

8 De media

In this unit you will learn about:

- ▶ **verzuiling**
- ▶ the media
- ▶ **er** + passive
- ▶ adjectives followed by prepositional objects
- ▶ computer usage
- ▶ mobile and camera phones
- ▶ diminutives
- ▶ Dutch place names

Text 1

Verzuiling

De Nederlandse samenleving werd een groot deel van de twintigste eeuw gekenmerkt door een sterke verzuiling. Daaronder verstaan we de opdeling van de maatschappij op grond van geloofsovertuiging en/of maatschappelijke opvattingen. Iedere stroming had daarbij eigen organisaties op alle terreinen van het maatschappelijk leven: politiek, vakvereniging, onderwijs, gezondheidszorg, media, jeugdbeweging en sport.

De samenleving kende vier hoofdzuilen: de katholieke, de protestants-christelijke, de socialistische en de neutrale of liberale. Als kleinere, deels afzonderlijke zuilen, zijn nog te onderscheiden: de communistische, de vrijzinnig-protestantse en de orthodox-protestantse. Tussen de zuilen bestonden strikte scheidingen, maar op veel gebieden – en zeker op politiek terrein – was er sprake van samenwerking en overleg.

De verzuiling werd door met name katholieken en protestants-christelijken doelbewust nagestreefd. Voor de katholieken gold dat zij tot ver in de 20e eeuw, ondanks hun relatieve politieke sterkte, een minderheid in de protestantse samenleving waren. Zij moesten hun maatschappelijke positie nog veroveren, en kozen daarbij voor eigen, door de kerk gesteunde, organisaties.

Voor katholieken, protestanten en socialisten gold dat zij beschikten over eigen dagbladen, waarbij de politieke leiders als redacteur een belangrijke rol speelden. Ook na het ontstaan van de radio-omroep werd direct overgegaan tot het oprichten van eigen omroeporganisaties. Dat betekende dat leden van een zuil ook betrekkelijk weinig in aanraking kwamen met het gedachtengoed van de andere zuilen.

Al in de jaren dertig werd geageerd tegen de 'hokjesgeest'. Tijdens de Tweede Wereldoorlog leken, onder invloed van de Duitse bezetting, de scheidslijnen tussen de zuilen weg te vallen. In Londen was koningin Wilhelmina een groot voorstander van het doorbreken van de verzuiling. Na de Tweede Wereldoorlog werd dan ook getracht een einde te maken aan de verzuiling.

Pas midden jaren zestig werden onder invloed van de ontkerkelijking de scheidslijnen tussen de zuilen minder scherp. Uiteindelijk leidde dit in de jaren zeventig tot het CDA (Christen-Demokratisch Appel), een fusie van de drie confessionele (christelijke) partijen.

Notes: Best translated as 'pillarisation' (< **de zuil** = pillar), **verzuiling** describes a peculiarly Dutch phenomenon, as does **omroep**, which is a broadcasting organisation allotted transmission time on tv and radio in accordance with the number of subscribers it can attract to its philosophy; these subscribers choose to have their tv and radio licence fees (**het kijk- en luistergeld**) paid to the **omroep** of their choice.

The word **christelijk**, in addition to meaning 'Christian', has referred to the two Calvinist denominations found in the Netherlands, **de Hervormde Kerk** and **de Gereformeerde Kerk**; both translate as 'the Dutch Reformed Church' but the latter was more austere, or orthodox if you will. It was close in philosophy to presbyterianism. But in 2003 these two churches merged to form **de Protestantse Kerken in Nederland (PKN)**.

Vocabulary ♦

vrijzinnig-protestants
gold < gelden

liberal protestant
to apply, to be the case

de radio-omroep	broadcasting organisation
overgaan tot	to proceed to
het gedachtengoed	range of ideas, philosophy
ageren tegen	to campaign against
de hokjesgeest	parochialism, petty-mindedness
leken < lijken	to seem
pas midden jaren zestig	not until the mid-sixties
de ontkerkelijking	secularisation

Exercise 1

Choose the right answer based on Text 1.

- De opdeling van de maatschappij op grond van geloofsovertuiging en/of maatschappelijke opvattingen heet:
 - stroming
 - verzuiling
- Tussen de zuilen onderling bestond:
 - behoorlijk veel samenwerking
 - geen enkele samenwerking.
- Tot na de Tweede Wereldoorlog was de Nederlandse maatschappij overwegend:
 - katholiek
 - protestants
- Had elke zuil zijn eigen omroeporganisatie?
 - Ja
 - Nee
- 'Hokjesgeest' is een ander woord voor:
 - verzuiling
 - vrijheid van godsdienst
- Door de ontkerkelijking werd de verzuiling:
 - doorbroken
 - versterkt

Language point 1 ♦

'Er' + passive: 'er' as a dummy or substitute subject

Er as a dummy or substitute subject is often used in combination with the passive.

1 **Er** as a dummy subject occurs when there is no real subject in the sentence, because the verb is intransitive. The agents are either not mentioned or mentioned by means of a construction with **door**, e.g.

Er werd urenlang vergaderd (door de ministers).

The ministers met for hours.

Er is goed over nagedacht (door de betrokkenen).

Those concerned thought about it a lot.

Er wordt hier gewerkt (door de aanwezigen).

Those present are working.

As illustrated, these examples do not allow direct translation into English, e.g. 'There was met for hours (by the ministers)'.
 NB: **Er** is not used in English.

2 **Er** as a substitute subject occurs when there is a real subject (underlined in the examples) after the verb but only if the subject is indefinite, e.g.

Er wordt veel kaas gegeten in Nederland.

A lot of cheese is eaten/There is a lot of cheese eaten in the Netherlands.

Er werd een foto gemaakt (door de directeur).

A photo was taken (by the manager).

Er is de afgelopen maand bijna geen neerslag gevallen. (NB: an intr. verb!)

Almost no rain has fallen in the last month.

NB: If the subject is definite, no **er** can be used, e.g.

De kaas wordt in grote hoeveelheden geëxporteerd.

The cheese is exported in large quantities.

De foto werd gemaakt (door de directeur).

The photo was taken (by the manager).

De meeste neerslag is in het zuiden van het land gevallen.

Most of the rain fell in the south of the country.

Exercise 2

Put these sentences into the passive deciding whether or not to use **er**.

- 1 Ze drinken vanavond Australische wijn.
- 2 Men denkt er verschillend over.

- 3 Ze hebben die postzegelverzameling verkocht.
- 4 Ze eten veel frites in Nederland.
- 5 Men heeft een plan gemaakt.
- 6 Men heeft de beslissing genomen.

Dialogue 1

An interview with Karel de Wit, professor of Mass Communication, about Urban Radio, a new public radio station for young people.

- INTERVIEWER Zitten jongeren wel te wachten op een nieuwe radiozender? Er is toch al een publiek station met 'Urban' muziek?
- PROFESSOR DE WIT Zeer zeker wel. 'Urban' klinkt lekker lokaal en dat willen jongeren. In de steeds mondialere context waarin ze leven, hebben ze behoefte aan hun eigen 'tribe', een eigen stam.
- INTERVIEWER Is deze zender, de zevende publieke radiozender al, bedoeld voor alle jongeren of voor een specifieke groep?
- PROFESSOR DE WIT Hij moet vooral grotestadsjongeren aanspreken en dan met name jonge allochtonen.
- INTERVIEWER Waarom vooral jonge allochtonen?
- PROFESSOR DE WIT Het bereiken van allochtone jongeren is nu een zwakke plek van de publieke radiozenders. Jongeren in de grote steden stemmen liever af op commerciële zenders.
- INTERVIEWER Wat moeten we eigenlijk verstaan onder 'Urban' muziek? Is dat niet voornamelijk zwarte muziek?
- PROFESSOR DE WIT Ja, in de muziekliteratuur wordt het begrip 'Urban' vooral met 'zwart' geassocieerd. Het staat daar bekend als een stroming die overwaarde uit de VS waar het vooral sloeg op Rhythm & Blues, maar later ook op hiphop en andere zwarte straatmuziek. Maar 'Urban Radio' zal veel breder zijn. Het is ook Hindoe, en ook Kaapverdiaans. Het is overal om ons heen: op straat, op de schoolpleinen.

- INTERVIEWER 'Urban Radio' zendt niet via de ether uit, maar via de kabel. Is dat niet een handicap?
- PROFESSOR DE WIT Nee, ik denk het niet. Ik denk dat de zender een groot succes wordt, want jongeren weten te vinden wat ze echt willen horen.

Note: The presence of so many non-Dutch people in present-day Dutch society is a common topic in the media; the current politically correct term for these people is **allochtonen**, which contrasts with **autochtonen**, i.e. the Dutch.

Exercise 3

Find the appropriate places in the dialogue and translate the following into Dutch, changing the wording where necessary.

- 1 Young people feel the need for a new radio station.
- 2 They need their own tribe.
- 3 This station is aimed at all young people, but above all young foreigners.
- 4 Young people prefer to tune into commercial stations.
- 5 Urban Radio broadcasts via cable.

Language point 2 ♦

Adjectives followed by prepositional objects

In Dialogue 1 the following verbs that take a prepositional object occur:

wachten op	to wait for	afstemmen op	to tune into
overwaaïen uit	to waft over from	slaan op	to refer to

There are many such verbs, but this should not be new to you. What may be new, however, is the fact that many adjectives are also followed by such prepositions. Many like **bedoeld voor** ('intended for') and **getrouwd met** ('married to') are adjectives derived from the past participles of verbs; these are too numerous to list but here is a sample list of common adjectives with their prepositions. Many take the same preposition as in English but many do not – they simply have to be learnt one by one.

aardig tegen/ voor	nice to	gek/dol op	mad about, keen on
(on)afhankelijk van	(in)dependent of/on	gewend aan	used to
allergisch voor	allergic to	goed/slecht in	good/bad at
arm aan	poor in	jaloers op	jealous/envious of
bang van/voor	afraid of	kenmerkend voor	characteristic of
bedekt met	covered in/with	kwaad op	angry with/mad at
bekend met	acquainted/ familiar with	trots op	proud of
beroemd om	famous for	typisch voor	typical of
bezeten van	obsessed with	vergeleken bij/met	compared to/with
bezorgd over	worried/anxious about	verliefd op	in love with
boos op	angry with, mad at	verrast door	surprised by
enthousiast over	enthusiastic about	verwant met	related to (people)
gehecht aan	attached to (fig.)	vriendelijk tegen	friendly towards

Text 2

Wat doet oma met de feestdagen?

E-mailen natuurlijk! Steeds meer ouderen gaan aan de computer. Ze proberen de digitale kloof te dichten met cursussen.

Het wordt 'de digitale kloof' genoemd: het verschil tussen mensen met en zonder computerkennis. Uit onderzoek blijkt dat het niet alleen lager opgeleide mensen zijn die computerkennis ontberen. Het heeft eerder te maken met het type werk dat men heeft of had, de pressie van familieleden en de verhouding tussen angst en nieuwsgierigheid bij een beginnend computergebruiker.

Het meest zichtbaar is de kloof bij de vijfenzestigplussers; anno 2002 heeft slechts 20 procent van hen een computer met internet, tegenover 73 procent in de leeftijdsgroep 25–44 jaar.

In Nederland maakt men zich zorgen over 'de digitale kloof', want hij groeit. Om meer ouderen aan het computeren en internetten te krijgen zijn er vaak locaties in achterstandswijken, bijvoorbeeld buurthuizen, waar jong en oud kan oefenen met pc en internet.

SeniorWeb, de informatiewebsite voor ouderen die meer willen met computers, zag het aantal ouderen dat via SeniorWeb een cursus volgde in drie jaar verviervoudigen. Van 15.000 in 1999 naar 60.000 in 2002. Toch is er nog een grote groep digibeten die vol schaamte thuiszit, omdat zelfs de gang naar een buurthuis te confronterend is. Gelukkig zijn er sinds enige tijd organisaties die hulp bieden, zoals de Mobiele Helpdesk bijvoorbeeld. Zodra de mensen zien dat ze het computeren een beetje in de vingers krijgen, verdwijnt de angst al snel.

Source: adapted from an article by Jowie Schmitz in *NRC/Handelsblad*, December 2003

Vocabulary ♦

de kloof dichten	to close the gap
gaan aan	to take up
de vijfenzestigplusser	s.o. over 65

het trapveldje	lit. a place where children practise soccer
de achterstandswijk	low socio-economic area
het buurthuis	neighbourhood house/centre
de digibeet	non-computer literate person
de gang naar	venturing to
in de vingers krijgen	to begin to master

Exercise 4

Look at Text 2 again, then answer the following questions in Dutch.

- 1 Welke vier oorzaken worden er in alinea 1 genoemd voor het ontstaan van 'de digitale kloof'?
- 2 In welke leeftijdsgroep is de kloof het grootst?
- 3 Wat wordt er in Nederland gedaan om de digitale kloof te verkleinen? (3 dingen)

Dialogue 2

Reporter Bart den Ouden interviews four people about the camera phone.

- 1 Gesprek met de heer Teunissen, directeur

BART Goedemorgen meneer Teunissen. U bent directeur van een groot telecombedrijf dat zojuist de camera phone op de markt heeft gebracht. Kunt u ons uitleggen wat de camera phone precies is?

DE HEER TEUNISSEN Ja, dat is een mobiele telefoon met een ingebouwde, of, met een ander woord, geïntegreerde camera.

BART En wordt die ook veel verkocht?

DE HEER TEUNISSEN Ja zeker. Ik schat dat er nu al één camera phone op vier gewone mobielen verkocht wordt. Vooral onder de jongeren is hij al razend populair. Jongeren hebben er veel lol mee. Het is toch leuk om je vrienden een fotootje te sturen als je de *date* van je leven hebt? Maar ik ben ervan overtuigd dat we in 2006 geen enkel toestel meer verkopen zonder geïntegreerde camera.

2 Gesprekje met Esther de Groot uit Tricht (16 jaar)

- BART Hoi Esther, jij hebt een camera phone. Hoe bevalt die?
 ESTHER Nou, eerst leek het me niks. Waarom zou je fotograferen met je telefoon? Maar het is leuk. Je kunt elk moment vastleggen, waar je ook bent. En weet je wat ook zo leuk is? Dat je foto's kunt maken zonder dat je het toestel openklapt.

3 Gesprekje met Remco van der Linden uit Volendam (17 jaar)

- BART Dag Remco. Ik zie dat jij ook al een camera phone hebt. Hoe vind je hem?
 REMCO Gaaf! De kwaliteit van mijn toestel is waanzinnig goed. Je kunt er van alles mee: effecten aanbrengen, zoals reliëf, en vijftien multi-shots achter elkaar maken. Dat is bijna een filmpje.

4 Gesprekje met Jos van Hoogstraten uit Sliedrecht (16 jaar)

- BART En Jos, waarom heb jij zo'n toestelletje?
 JOS Nou eh, mijn vader had mijn oude mobieltje kapotgemaakt en ik zei voor de grap tegen 'm: geef maar een nieuwe met een camera. En dat deed-ie. De kwaliteit is niet denderend, maar dat hoeft ook niet. Ik kan er niet mee zenden, want de gebruiksaanwijzing is onleesbaar. Maar ik mis dat niet, zo'n toestel is al mooi om een beetje mee te patsen. 't Is echt een leuk cameraatje!

Vocabulary ♦

één ... op vier ...	one ... to every four ...
Het leek me niets.	I didn't think much of it.
razend	very, extremely
gaaf	very nice, great
Je kunt er van alles mee.	You can do all sorts of things with it.
de mobiele telefoon/ het mobieltje	mobile/cell phone
niet denderend	nothing special
patsen met	to show off with

Exercise 5

Who in Dialogue 2 might have said the following?

- 1 Ik heb een hele goede camera.
- 2 Veel jongeren kopen een camera phone.
- 3 Ik vind het leuk om mijn vrienden met dit cameraatje te imponeren.
- 4 In het begin verwachtte ik niet veel van de camera phone.
- 5 Mijn camera is niet de allerbeste op de markt.
- 6 Over een aantal jaren verkopen we alleen nog maar camera phones.
- 7 Je kunt praktisch een film met zo'n toestel maken.
- 8 Ik hoef dat ding niet eens te openen om een foto te maken.

Language point 3 ♦

Diminutives

Do you remember how to make the diminutives? Look at the examples:

- 1 boek-boekje; neef-neefje; vriend-vriendje
- 2 boon-boontje; appel-appeltje; vinger-vingertje; koe-koetje; ei-eitje; vrouw-vrouwtje

- 3 café-cafeetje; kado-kadootje; camera-cameraatje; auto-autootje
- 4 bom-bommetje; lam-lammetje; bel-belletje; kan-kannetje; brug-bruggetje (brugje); weg-weggetje (wegje); ring-ringetje
- 5 boom-boompje; raam-raampje; riem-riempje; duim-duimpje

The basic rules are:

- 1 -je: most words
- 2 -tje: words with a long vowel or diphthong followed by l, n, r, w; words ending in unstressed -er, -el, -en.
- 3 -tje: words ending in a single vowel double this vowel before -tje.
- 4 -etje: words ending in -ng; words with a stressed short vowel + l, m, n, r, and g, but they double the consonant before -etje. But occasionally some words ending in -g can also just add -je (see brug and weg).
- 5 -pje: words ending in -m (except those with a short vowel, see point 4)

Some exceptions: ketting-kettinkje, schip-scheepje, glas-glaasje, gat-gaatje, blad-blaadje, pad-paadje, jongen-jongetje.

When do you use diminutives?

You do not really have to use them, but if you want to, you do so basically:

- 1 When you want to express that something is small, e.g. *Mijn zoontje is nog maar drie jaar* ('My son is still only three').
- 2 When you want to express that you have affectionate feelings about something, e.g. *Wij hebben een heel leuk huisje gekocht* ('We've bought a very nice house').
- 3 Some nouns are only used in the diminutive form, e.g. *beetje* ('little bit'), *meisje* ('girl'), *toetje* ('dessert'), *sprookje* ('fairy-tale').
- 4 Some nouns are used in both forms, but with slightly different meanings, e.g. *brood* ('bread') – *broodje* ('a bun, roll'); *koek* ('cake') – *koekje* ('a biscuit, cookie'); *lepel* ('spoon') – *lepeltje* ('teaspoon').
- 5 The diminutive is used to itemise some quantitative nouns, i.e. nouns that stand for a collective quantity (particularly varieties of food and drink) which take on the meaning of one item of that substance when they bear the diminutive ending:

bier	beer	een biertje	a glass of beer
chocola	chocolate	een chocolaatje	a chocolate
gebak	pastry, cakes	een gebakje	a pastry, little cake
hout	wood	een houtje	a bit of wood
ijs	ice cream	een ijsje	an ice cream
muziek	music	een muziekje	a piece of music
snoep	sweets, candy	een snoepje	a sweet
worst	sausage	een worstje	a sausage

NB: Diminutives always take the definite article **het** in the singular but of course **de** in the plural.

Note that there is a small number of very commonly used adverbs derived from adjectives and adverbs by means of the diminutive suffix **-jes** (with variants **-tjes** and **-pjes**). A few of these are also used as predicative adjectives:

eventjes	just a minute	stilletjes	quietly, secretively
gezelligjes	cosily	stiekempjes	secretively
knusjes	cosily	strakjes	in a moment
losjes	loosely	warmpjes	warmly
netjes	neatly	zachtjes	quietly, softly

Het is hier erg knusjes, hè?
It is very cosy here, isn't it?

Hij heeft het stiekempjes gedaan.
He did it in secret/without anyone knowing.

Exercise 6

Write down all the diminutives that occur in Dialogue 2. There are 7 in all.

Exercise 7

What is the diminutive of the following nouns?

de zon	het _____	het raam	het _____
de steen	het _____	de vriendin	het _____
het land	het _____	de ui	het _____
de rekening	het _____	de kom	het _____
het schrift	het _____	de schaal	het _____
de stad	het _____	de radio	het _____

Idioms

- 1 **Als puntje bij paaltje komt, durven ze toch geen beslissing te nemen.**
When push comes to shove, they still don't dare to make a decision.
- 2 **Toen ze voor hun eindexamen slaagden, zetten ze de bloemetjes buiten.**
When they passed their final exam, they let their hair down.
- 3 **Hij heeft zijn schaapjes op het droge.**
He's made it (financially).
- 4 **Zij kan heel goed haar zegje doen.**
She can stick up for herself.
- 5 **Ze hebben de trein op het nippertje gehaald.**
They caught the train in the nick of time.

Hij heeft zijn schaapjes op het droge

Proverbs

Match the following proverbs to their English equivalents.

- 1 Haastige spoed is zelden goed.
 - 2 Kleine potjes hebben grote oren.
 - 3 Hoe ouder, hoe gekker.
 - 4 De gelegenheid maakt de dief.
 - 5 Oude liefde roest niet.
- a There's no fool like an old fool.
 - b More haste, less speed.
 - c Old love never dies.
 - d Little pitchers have long ears.
 - e Opportunity makes the thief.

Did you know?

The suffix **-dam**, so commonly found in Dutch place names, refers to where dykes were built in the Middle Ages, thus making habitation possible and giving rise to those towns, e.g. **Amsterdam** (the Amstel is the river on which this city lies), **Edam**, **Monnikendam**, **Rotterdam**. All these place names are pronounced in Dutch with the stress on the suffix.

The suffix **-drecht/-trecht/-tricht**, so commonly found in Dutch place names, derives from the Latin word *traiectum*, meaning 'crossing' as all such cities are located along waterways, e.g. **Dordrecht**, **Utrecht**, **Maastricht**.

9 Vrije tijd

In this unit you will learn about:

- ▶ talking about work and leisure activities
- ▶ word order: position of adverbs of time, manner and place
- ▶ stating intention
- ▶ more about **zou/zouden**
- ▶ getting away from it all in Holland

Text 1

Wat gaat u doen, dit weekend? Stofzuigen, op visite, of gewoon eindelijk vrij zijn? Een mini-enquête bij het grote SCP-onderzoek naar tijdsbesteding

Bij de staatssecretaris van Emancipatiezaken gaat het net als bij de gemiddelde Nederlander: Annemiek Versluis stelt haar huishoudelijke taken steeds vaker uit tot het weekend, omdat ze er door de week eenvoudigweg niet meer aan toekomt. Overigens zijn die taken in het huishouden van een staatssecretaris Emancipatiezaken uiteraard gelijk verdeeld met meneer Versluis, zegt ze.

Wat gaat u dit weekend doen? Dat was de vraag in een telefonische mini-enquête, naar aanleiding van het vijfjaarlijks onderzoek naar vrijetijdsbesteding van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). Gaat u uw huishouden, zoals steeds meer mensen, buiten de traditionele uren doen? Slaapt u wat extra, zoals het gros van de Nederlanders tegenwoordig, moe omdat u meer bent gaan werken? En is er de komende dagen nog tijd over voor vrije tijd?

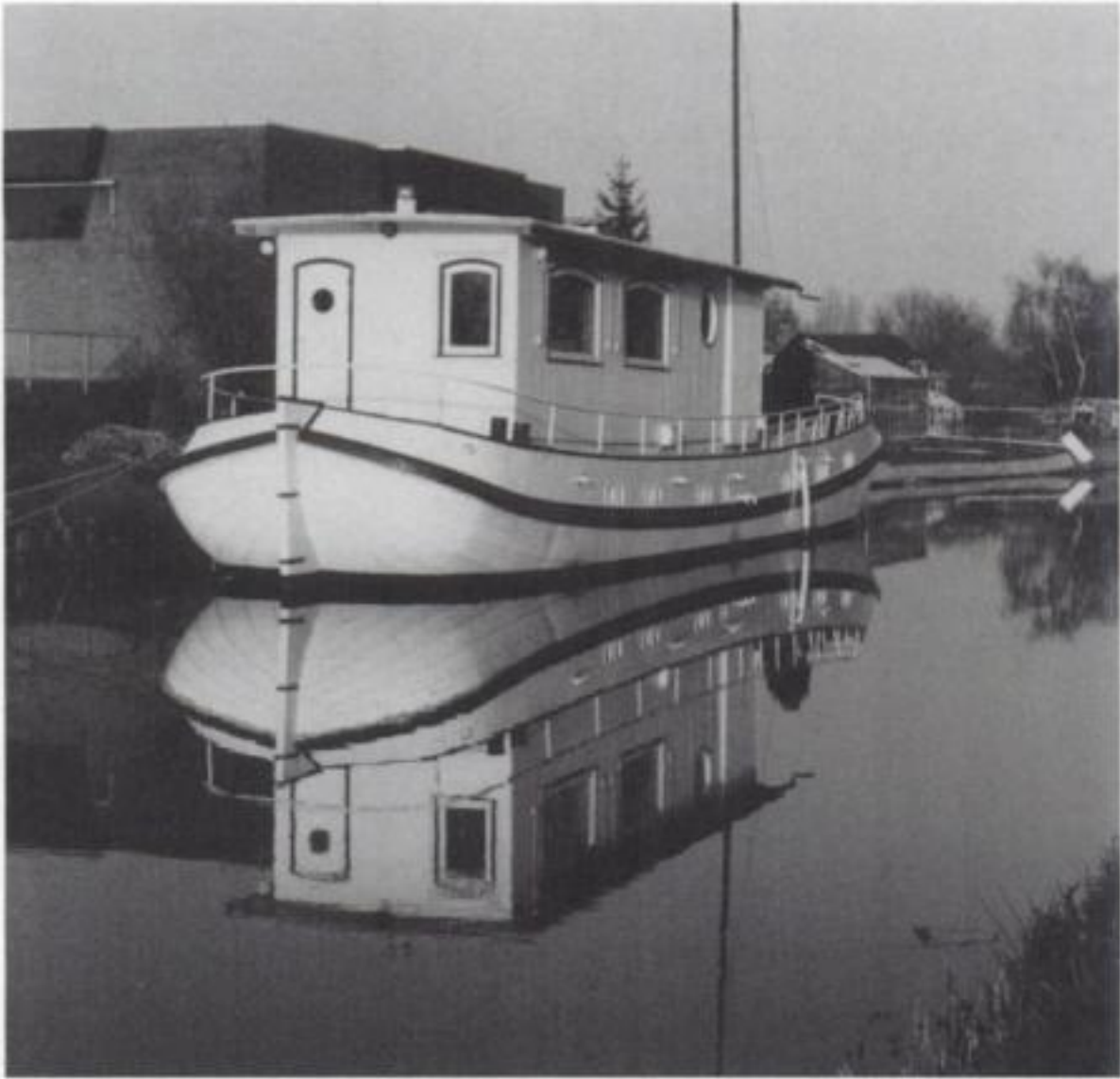
Meneer en mevrouw Versluis hebben een zeilboot. 'Zeilen is een heerlijke vrijetijdsbesteding, ook goed voor de sociale contacten', zegt de staatssecretaris, reagerend op het feit dat Nederlanders volgens het SCP aanzienlijk minder tijd voor zulke contacten zijn gaan vrijmaken. 'Dit weekend zal het er echter niet van komen, want ik moet mijn dochter helpen verhuizen.'

In de zomer heeft Annemiek Versluis nog tijd voor de tuin. Bij slechter weer brengt ze haar vrije tijd graag met haar man door 'in het plaatselijke filmhuisje, voor de betere film'. Boodschappen doen op zaterdag? Enig vindt Versluis, die wederom aan haar sociale contacten denkt: 'Op de markt kom je nog eens bekenden tegen.' Lezen? Dat doet de staatssecretaris, vooral romans en vakliteratuur. Televisie kijken? Helemaal niet: 'Het nieuws volg ik wel, op mijn werk, maar thuis niet.'

Source: adapted from 'Ik heb de tijd van mijn leven' by Merel Dado in *NRC/Handelsblad*, October 2001

Vocabulary ♦

op visite	to go/be visiting
gewoon	simply, just
de enquête	survey
de (vrije)tijdsbesteding	how (leisure) time is spent
de staatssecretaris	deputy minister (of a government department)
uitstellen	to put off, postpone
eenvoudigweg	simply
naar aanleiding van	on the occasion of
overigens	by the way
het gros van	the majority of
het zal er niet van komen	it won't happen eventuate
enig	very nice, great
wederom	(once) again
tegenkomen	to bump into, meet (by chance)
nog eens	once again, as well

Met de boot erop uit

Exercise 1

What leisure activities are mentioned in Text 1? (8 in all)

Exercise 2

Read the text above and decide if the following statements are right (**goed**) or wrong (**fout**).

- 1 De meeste Nederlanders doen het huishoudelijk werk pas in het weekend.
- 2 Het SCP doet elk jaar een onderzoek naar de vrijetijdsbesteding van de Nederlandse bevolking.
- 3 Veel Nederlanders slapen wat langer dan normaal in het weekend.

- 4 Nederlanders maken heel veel tijd vrij voor sociale contacten.
- 5 Mevrouw Versluis gaat 's zomers elke zaterdag naar de film.
- 6 Op de markt ziet mevrouw Versluis vaak kennissen en vrienden.

Language point 1 ♦

Word order 2: position of adverbs of time, manner and place

Application of the order Time/Manner/Place – the TMP rule – is crucial to a Dutch sentence sounding natural. Many statements will contain expressions relating to time or manner or place or a combination of two of these or all three. The following are examples of such adverbial expressions:

Time:	vandaag, vorig jaar, vaak, altijd, na het avondeten, voor de film
Manner:	met de auto, in je eentje, met z'n tweeën, met moeite, gemakkelijk
Place:	thuis, in de stad, in Amsterdam, op het strand, op tafel, hier

The difficulty lies in the fact that the normal order of such adverbial expressions is the reverse in English to Dutch, i.e. PMT, e.g.

My grandparents go to Austria (P) on holiday (M) every year (T).
Mijn grootouders gaan elk jaar op vakantie naar Oostenrijk.

You may find that you only have two of these in a given sentence, i.e. T and M, M and P, or T and P. but the same order must prevail, e.g.

De leraar ging met zijn klas naar de dierentuin. (M and P)
 The teacher went to the zoo with his class.

Ik heb haar gisteravond in de bioscoop ontmoet. (T and P)
 I met her in the cinema last night.

There are two refinements of this rule you need to be aware of. First, if there are two expressions of time, the more general precedes the more specific, which is also usually the reverse to what prevails in English, e.g.

Mijn oom en tante gaan elk jaar in augustus naar Griekenland.
 My aunt and uncle go to Greece (P) in August (T) every year (T).

Hij komt elke vrijdagavond tussen elf en twaalf uur dronken thuis.
 He comes home (P) drunk (M) between eleven and twelve o'clock (T) every Friday night (T).

Second, TMP can be expanded to read STOMP, i.e. Subject, Time Object, Manner, Place, where O is a definite noun (i.e. preceded by *de/het, die/dat* etc.), not a pronoun, e.g.

Ik heb gisteren de appels vlug even op de markt gekocht. (STOMP)
I quickly bought the apples at the market yesterday.

But:

Ik heb ze gisteren vlug even op de markt gekocht.
(ze [a pronoun] = de appels)
I quickly bought them at the market yesterday.

But if the object is indefinite, the order is STMOP, e.g.

Ik heb gisteren vlug even een paar appels op de markt gekocht.
I quickly bought some apples at the market yesterday.

Remember this: it is nearly always possible to start with time, so long as you then invert the subject and verb that follow. This means you only have to worry about getting manner and place in the right order, e.g.

Gisteren heb ik de appels vlug even op de markt gekocht.

Exercise 3

Put the words in the right order. Do each sentence twice, starting with the subject and then again starting with time.

- 1 Gouda, Jan, ik, kwam, vorige week, tegen, in
- 2 volgend jaar, hij, wil, een, huis, kopen, groter
- 3 om zeven uur, naar, zij, kijken, het, avond, nieuws, elke
- 4 overhemd, ga, de, winkel, morgen, ik, ruilen, in, dit

Language point 2 ♦

Stating intention

You can state your intention in several ways:

- gaan + infinitive
- van plan zijn (om) te + infinitive
- voornemens zijn (om) te + infinitive
- het voornemen hebben (om) te + infinitive (formal language)

For example:

Ik ga morgen nieuwe kleren kopen.

I'm going to buy new clothes tomorrow.

Ik ben van plan (om) morgen nieuwe kleren te gaan kopen.

I intend buying new clothes tomorrow.

Henk en Ilse hebben het voornemen/zijn voornemens (om) in het voorjaar in het huwelijk te treden.

Henk and Ilse intend marrying in spring.

Exercise 4

Put the words in the right order.

Wat zijn je plannen voor morgen?

- 1 van – ik – plan – Rotterdam – dagje – een – gaan – te – naar – ben.
- 2 daar – lekker – ga – even – ik – winkelen.
- 3 om – voornemens – te – ik – geld – er – ben – veel – uitgeven.

Dialogue 1

Mr Smit, a SCP representative, interviews Moniek Versteeg about her work and leisure time.

- MENEER SMIT Neemt u me niet kwalijk. Ik zie dat u druk bezig bent, maar mag ik u even storen?
- MONIEK Ja hoor, dat mag wel. Ik zit net een verslag te schrijven maar ik ben wel aan een pauze toe.
- MENEER SMIT Wij zijn bezig met een onderzoek naar de vrijetijdsbesteding van de Nederlanders. Kunt u mij vertellen hoe u uw vrije tijd besteedt?
- MONIEK Nou, ik heb eigenlijk nauwelijks vrije tijd. Ik ben altijd aan het werken, lijkt het wel. Ik heb een erg drukke baan als secretaresse hier, en als ik thuis ben, ben ik altijd bezig met het huishouden. Als er dan nog vrije tijd over is, zit ik het liefst lekker niks te doen.
- MENEER SMIT Doet u het huishouden alleen, of helpt uw man ook?
- MONIEK Nee, mijn man helpt niet mee. Ik heb wel een werkster voor beneden, maar de slaapkamers boven en de was

doe ik zelf. Maar daar heb ik alleen zaterdagochtend tijd voor.

MENEER SMIT

En uw man? Wat doet hij in het weekend?

MONIEK

Oh, die is altijd bezig. Op zaterdag gaat hij de hele dag voetballen. En op zondag zit hij te puzzelen.

MENEER SMIT

Besteedt u veel tijd aan sociale contacten?

MONIEK

Nee, de laatste jaren doen wij niet meer zo veel aan visite. Ik zit veel liever thuis op de bank met chips en een film.

MENEER SMIT

Slaapt u wel genoeg?

MONIEK

Ja, we slapen nu meer dan vroeger. Ik lig al om een uur of tien in bed. Dat heb ik gewoon nodig. Ik begrijp niet waar de mensen in mijn omgeving de energie vandaan halen om 's avonds nog van alles te doen.

MENEER SMIT

Ik zie dat u zit te popelen om weer aan uw werk te gaan. Ik houd u niet langer op. Hartelijk dank voor dit gesprek.

MONIEK

Graag gedaan!

Note: SCP = Sociaal en Cultureel Planbureau

Vocabulary ♦

Neemt u me niet kwalijk

I am sorry; please excuse me

aan iets toe zijn

to be ready for s.t.

het lijkt wel

it would seem

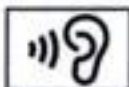
puzzelen

to do (crossword/jigsaw) puzzles

popelen

to burst with impatience

Exercise 5

Listen to Dialogue 1 and answer the questions with **Ja** or **Nee**.

- 1 Zit Moniek net te pauzeren als meneer Smit naar haar toekomt?
- 2 Heeft Moniek een druk leven?
- 3 Doet Moniek in haar vrije tijd veel aan sport?
- 4 Doen Moniek en haar man het huishouden samen?
- 5 Gaan Moniek en haar man vaak op bezoek bij vrienden?
- 6 Blijft Moniek graag thuis in het weekend?
- 7 Gaat Moniek tamelijk vroeg naar bed?
- 8 Gaan meneer Smit en Moniek na dit gesprek samen koffiedrinken?

Language point 3 ♦

More about 'zou/zouden'

You already know that **zullen** renders 'will' in Dutch, although if an adverb of future time is mentioned, the Dutch prefer to use the present tense rather than **zullen** + infinitive. Thus:

Ik zal het doen.

I'll do it (no time mentioned).

But:

Ik doe het morgen.

I'll do it tomorrow (time mentioned).

Remember, however, that the Dutch are as keen on using **gaan** to express the future as we are on using 'to go', e.g.

Dat ga ik morgen doen.

I'm going to do it tomorrow.

'Would' is the past, so to speak, of 'will' and thus the past of **zal/zullen**, which is **zou/zouden**, translates 'would'. The tense formed from 'would' + plus an infinitive is called the conditional. In the meaning of 'would' **zou/zouden** should not be new to you, e.g.

Ik zou het doen als ik jou was.

I'd do it if I were you.

But there is another use of **zou/zouden** that does not correspond to English 'would'. **Zou/zouden** can translate 'was/were going to (do s.t.)', i.e. you had the intention to, e.g.

De Meijers zouden vorige maand verhuizen, maar hun nieuwe huis is nog niet klaar.

The Meijers were going to move last month but their new house is not yet finished.

Je zou me gisteren komen helpen verhuizen, maar waar was je?

You were going to come and help me move yesterday but what happened to you?

Beware of the following. There is one 'would' in English which is not conditional in meaning and is not rendered by **zou/zouden**, i.e. the one that means 'used to'; the repetitive nature of the action is not expressed by the verb in Dutch, unlike English, but merely by adverbs of time (by **vaak** in the following example):

Toen ik in Amsterdam woonde, ging ik vaak bij mijn tante in Rotterdam op bezoek.

When I lived in Amsterdam I would often visit my aunt in Rotterdam. (= used to)

There is yet another use of **zou/zouden** that occurs in higher style of which you need to be aware. In Text 1 of Unit 6 (paragraph 3) the following sentence occurs:

Zou men het schoolmeubilair aanpassen, dan zouden de normen van het Ministerie van Onderwijs in het gedrang komen.

Were one to modify the school furniture, the norms of the Department of Education would come under threat.

This could just as easily have been expressed as **Als men het schoolmeubilair zou aanpassen ...** meaning 'If one were to modify the school furniture ...', or even as **Als men het schoolmeubilair aanpaste ...** meaning 'If one modified the school furniture ...'. Starting with **zou**, as in the first example, is stylistically comparable with English 'were to'.

Exercise 6

Rephrase the following sentences starting with **als**.

- 1 Zou het regenen, dan zou de wedstrijd uitgesteld worden.
- 2 Zouden er te weinig mensen komen opdagen, dan zou de voorstelling niet doorgaan.
- 3 Zou hij haar ermee helpen, dan zou ze veel sneller opschieten.

Text 2

Driekwart Nederlanders vindt werkdruk zwaarste last

Werkdruk is de ziekte van deze tijd, vindt driekwart van de bevolking in het eerste Nederlandse onderzoek naar tijdsbeleving. In die beleving zitten tegenstrijdigheden. Velen voelen zich regelmatig opgejaagd, terwijl ze zich toch de baas over eigen tijd wanen.

Het onderzoek, gehouden in opdracht van *de Volkskrant* onder vijfhonderd personen, is uitgevoerd door onderzoeksbureau Infomart en geanalyseerd door W. Knuth, hoogleraar vrijetijdswetenschappen van de Katholieke Universiteit Brabant. 'Tot nu toe is onderzocht hoe Nederlanders hun tijd besteden. Wij hebben voor het eerst gevraagd hoe zij zich daaronder voelen. Soms komen beleving en besteding niet overeen. Zo voelt maandag als de drukste dag van de week, terwijl uit een ander onderzoek blijkt dat de feitelijke werklast op dinsdag het zwaarst is,' zegt Knuth.

Maar liefst 96 procent zegt zich nooit te vervelen. Tegelijk is er een verlangen naar vroeger, toen de mensen genoeg tijd hadden om onverwacht bij elkaar op bezoek te gaan. Die tweeslachtigheid blijkt het sterkst rond de koopzondag: de ene helft wil de zondagsrust terug, de andere helft is juist dolblij met een extra dag 'funshoppen'. Eén op de vijf is zelfs voorstander van winkels die zeven dagen per week, twaalf uur per dag, open zijn.

Dat het calvinistische levensgevoel nog springlevend is, blijkt uit het feit dat de ondervraagden het helemaal niet erg vinden zich uit te sloven voor een klus waarvan het resultaat voor anderen onzichtbaar is.

De viering van de traditionele feestdagen staat in de multiculturele samenleving ter discussie. Is de tweede pinksterdag een verworven recht, of moet de ramadan in de reeks van verplichte vrije dagen worden opgenomen? Meer dan de helft van de ondervraagden vindt dat iedereen recht heeft op een vast aantal vrije dagen en zelf mag bepalen bij welke religieuze feesten hij die opneemt.

Vocabulary ♦

de werkdruk	pressure of work
de tijdsbeleving	how you experience the passing of time
opgejaagd	hassled
zich wanen	to kid/fool oneself
in opdracht van	commissioned by
tot nu toe	up till now
voor het eerst	for the first time

de tijdsbesteding	how you spend/utilise your time
overeenkomen	to agree, correspond
de werklast	the burden of work
zich uitsloven voor de klus	to work oneself to the bone
ter discussie staan	to be up for discussion
een verworven recht	an acquired right

Exercise 7

Match the following words from the above text with their synonyms on the right:

1 ziekte	a beslissen
2 bevolking	b ruim
3 regelmatig	c professor
4 tegenstrijdigheden	d doorbrengen
5 onderzoek	e zich erg inspannen
6 hoogleraar	f studie
7 besteden	g rij

8	feitelijke	h	contradicties
9	tweeslachtigheid	i	werkelijke
10	zich uitsloven	j	ambivalentie
11	reeks	k	populatie
12	meer dan	l	van mening zijn
13	vinden	m	kwaal
14	bepalen	n	geregeld

Dialogue 2

Hilde and Bernadette are at the station, waiting for their trains.

- HILDE Over twee weken is het gelukkig krokusvakantie. Dan gaan we lekker naar Zwitserland, skiën.
- BERNADETTE Goh, joh, wat leuk! Waar ga je precies naartoe?
- HILDE Naar een klein plaatsje vlak bij Zermatt. Daar zijn we vorig jaar ook geweest.
- BERNADETTE Gaan de kinderen ook weer mee?
- HILDE Alleen Marianne gaat mee. Dirk-Jan wil niet meer met zijn ouders mee. Hij gaat met zijn vrienden snowboarden in Frankrijk.
- BERNADETTE Weet je waar ik nu voor aan het trainen ben? Dat raad je nooit! Voor de marathon in Rotterdam!
- HILDE Wat goed van jou! Zo lang loop je toch nog niet?
- BERNADETTE Nee, ik ben pas 3 jaar geleden begonnen met hardlopen. Vorig jaar heb ik met de marathon hier in het dorp meegedaan. Over drie maanden doe ik mee in Rotterdam.
- HILDE Oh, daar komt mijn trein. Ik moet weg. Doe de groeten aan Henk. Ik bel je gauw. Doe!
- BERNADETTE Vlug! Rennen! Dááááág!

Vocabulary ♦

- de krokusvakantie** spring vacation (a week at the end of February, when the crocuses are flowering)
- doe de goeten aan ...** give my regards to ...

Exercise 8

Answer the questions in complete sentences.

- 1 Wat gaan Hilde en haar gezin over twee weken doen?
- 2 Gaat ze met haar hele gezin daarnaartoe?
- 3 Wat voor plannen heeft Hilde d'r zoon?
- 4 Wat is Bernadette van plan over drie maanden te gaan doen?
- 5 Wat belooft Hilde aan Bernadette?

Idioms

- 1 **Dat zit er dik in.**
That's quite likely.
- 2 **Ik heb een hekel aan knoflook/Anneke/koken.**
I loathe garlic/Anneke/cooking.
- 3 **Ze kijken eerst de kat uit de boom**
They first want to wait and see.
- 4 **Laten we even een frisse neus gaan halen.**
Let's go and get some fresh air.
- 5 **We hebben een kat in de zak gekocht.**
We've bought a pig in a poke.

Proverbs

Match the following proverbs to their English equivalents.

- 1 Zo gewonnen, zo geronnen.
 - 2 Het zijn niet alle koks die lange messen dragen.
 - 3 Vele handen maken licht werk.
 - 4 Gezelligheid kent geen tijd.
 - 5 Lachen is gezond.
- a It's not the beard that makes the philosopher. (appearances can be deceiving)
 - b Laughter is the best medicine.
 - c Many hands make light work.
 - d Easy come, easy go.
 - e Pleasant hours fly past.

Did you know?

Despite its large population and small surface area, it is still possible to get away from it all in the Netherlands, particularly in the eastern provinces of Overijssel and Drenthe – these provinces may be economic backwaters, but they are recreational havens due to their forests and relatively sparse populations. The north-eastern corner of Gelderland, which borders on Overijssel, is even officially called **de Achterhoek** (lit. ‘the back corner’).

10 Politiek en maatschappij

In this unit you will learn about:

- ▶ Dutch social mores and values
- ▶ the indefinite pronouns 'something/anything', 'someone/anyone'
- ▶ the ethnic make-up of the Dutch population
- ▶ adjectival participial phrases
- ▶ the indefinite pronouns **iets, niets, alles, ergens, nergens** and **overal**
- ▶ the House of Orange, Holland's royal family

Text 1

In this text some words have been omitted – choose between (a) and (b) in each case in Exercise 1 which follows the passage.

Normen en waarden

Wat is er mis met de Nederlandse normen en waarden? Welke verklaring is er voor de toegenomen criminaliteit?

Volgens Herman van Velden, hoogleraar criminologie aan de Erasmus Universiteit, zijn de mensen toch wel behoorlijk (1) _____ dan vroeger; al zijn ze zelf niet zo veranderd. 'Het gaat om andere dingen. Onze toegenomen welvaart bijvoorbeeld. Zodra er meer auto's komen, nemen de autokraken toe. Waar (2) _____ te halen valt, wordt meer gestolen. En verder, vroeger werd er ook gevochten, op de kermis, na cafébezoek. Maar het verschil is dat het toen meestal met de blote vuist gebeurde. (3) _____ zitten in die vuisten slag- en steekwapens. De gevolgen zijn veel ernstiger, en de vechtpartijen komen daardoor terecht in een gebied waar ze vroeger niet in doordrongen: de misdaadstatistieken.

De (4) _____ van de welvaart ging ook gepaard met een afname van de sociale controle – een tweede reden voor de toename van criminaliteit. Als er meer mensen gaan werken, neemt de sociale controle af. Nu er ook zoveel (5) _____ zijn gaan werken, zijn hele buurten uitgestorven. De openbare ruimte werd aan zijn lot overgelaten, ook door de overheid, en is een stuk (6) _____ geworden. Een oud dametje met handtasje dat uit de opera komt en naar het metrostation loopt, voelt zich niet veilig, en gelijk heeft ze. Het is eigenlijk overal hetzelfde: gebrek aan toezicht, gebrek aan controle, gebrek aan onderhoud. Als de boel niet wordt onderhouden, als er geen (7) _____ rondlopen, dan wordt het natuurlijk steeds erger.'

Exercise 1

1 a anders	5 a jongeren
b hetzelfde	b vrouwen
2 a meer	6 a onveiliger
b minder	b veiliger
3 a Tegenwoordig	7 a controleurs
b Zelden	b criminelen
4 a afname	
b toename	

Vocabulary ♦

de normen	mores
de waarden	(moral) values
mis zijn met	to be wrong with
toenemen	to increase
gaan om	to concern, involve
de autokraak	car theft
te halen vallen	to be had
terechtkomen	to end up
afnemen	to decrease

gelijk hebben	to be right
gebrek aan	lack of
de boel onderhouden	to maintain the whole lot

Dialogue 1

An interview with Roland Cailloud, a Frenchman who has been living in the Netherlands for 12 years, about the image of the Netherlands abroad.

REPORTER U woont nu al een behoorlijke tijd in Nederland en u bent tot de conclusie gekomen dat Nederland heel anders is dan men in het buitenland denkt.

ROLAND Ja, dat is juist. Wat Nederland werkelijk is, is niet in overeenstemming met het imago dat men in het buitenland verkoopt.

REPORTER In welke opzichten verschilt het dan, volgens u?

ROLAND Nou, eh, Nederland is niet dat moderne land dat dolgraag wil experimenteren met maatschappelijke vraagstukken. Het is wel een land waar je je als burger vrij kunt voelen, mits je de druk van de sociale controle kunt accepteren, mits je je hoofd niet boven het maaiveld uitsteekt, en als je je vooral normaal gedraagt, omdat je dan al gek genoeg doet. Nederlanders hebben misschien een afkeer van nationalisme, maar ze zijn zeer, zeer chauvinistisch.

REPORTER Kunt u iets als voorbeeld van hun chauvinisme noemen?

ROLAND Ja, kijk maar eens naar wat er gebeurt bij voetballen. Bij ieder internationaal kampioenschap belijdt de hele natie, van intellectueel tot bouwvakker, van yup tot huisvrouw, de trouw aan Oranje. Het rood, wit, blauw en het oranje zie je overal. Hele straten vertonen zich in de nationale kleuren, de mensen dragen oranje shirts en oranje schmink, eten oranjegebak en drinken oranje drankjes.

REPORTER Inderdaad, bij voetbal gaat de vaderlandsliefde erg ver. Maar op andere terreinen toch niet, lijkt me?

ROLAND Nee, ik verbaas me er inderdaad over dat de Nederlanders meestal hun nationalistische gevoelens lijken te verbergen. Kennelijk schamen ze zich ervoor. Heimelijk koesteren ze

alles waarin een klein land groot kan zijn: de deltawerken, de Rotterdamse haven, het wereldvoetbal, de multinationals. Maar ze zullen zich er zelden voor op de borst kloppen, 'want we zijn maar een klein landje'. Een bekende Nederlander heeft het treffend gezegd: 'De Nederlandse kleinigheid is eigenlijk een superioriteitsgevoel waarvoor we niet durven uit te komen.'

REPORTER Nederland is dus eigenlijk veel complexer dan het zich voor-
doet.

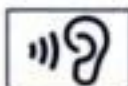
ROLAND Ja, het leven in Nederland is paradoxaal, en hoe langer je
tussen Nederlanders leeft, hoe meer je wordt getroffen door
de paradoxen in hun karakter en gedrag.

Source: NRC/Handelsblad, January 2000

Vocabulary ♦

een behoorlijke tijd	for a considerable length of time
je hoofd boven het maaiveld uitsteken	to be conspicuous
de yup	yuppie
de trouw aan Oranje	loyalty to the royal family (House of Orange)
de schmink	face paint
het oranjegebak	cakes with orange icing
uitkomen voor	to admit to
zich voordoen	to pretend to be

Exercise 2

Listen again to Dialogue 1 and mark the following statements true (waar) or false (niet waar), according to the text.

- 1 Roland Cailloud woont nog maar korte tijd in Nederland
- 2 Nederland is niet zoals buitenlanders gewoonlijk denken.
- 3 Er is veel sociale controle in Nederland.
- 4 Je moet in Nederland altijd proberen origineel te zijn.
- 5 Voetbalkampioenschappen maken de Nederlanders chauvinistisch.
- 6 De Nederlanders zijn eigenlijk erg trots zijn op hun land.

Language point 1 ♦

The indefinite pronouns ‘something/anything’ and ‘someone/anyone’

Take note that it is an idiosyncrasy of English that ‘anything’ and ‘anyone’ replace ‘something’ and ‘someone’ in a question or in a negative sentence, e.g. I have something for you, Do you have anything for me?, No, I don’t have anything for you; I saw someone in the garden, Did you see anyone in the garden?, No, I didn’t see anyone in the garden. In Dutch the word for ‘something’ and ‘anything’ in a question is *iets* in both cases but ‘not anything’ is rendered by *niets*, e.g. *Ik heb iets voor je, Heb je iets voor me?, Nee, ik heb niets voor je.* Similarly, the word for ‘someone’ and ‘anyone’ in a question is *iemand* in both cases, but ‘not anyone’ is rendered by *niemand*, e.g. *Ik heb iemand in de tuin gezien, Heb je iemand in de tuin gezien?, Nee, ik heb niemand in de tuin gezien.*

Note too that ‘something else’ and ‘someone else’ are *iets anders* and *iemand anders*. Colloquially you will often hear people using *wat* for *iets* and *niks* for *niets*, e.g.

Ik heb wat voor je.
I have something for you.

Ik weet er niks van.
I know nothing about it/I don’t know anything about it.

Exercise 3

Translate the following into English deciding whether ‘something’ or ‘anything’ or ‘someone’ or ‘anyone/anybody’ is appropriate.

- 1 Woont er nog iemand in deze flat?
- 2 Ben je niemand tegengekomen die je kent?
- 3 Ik heb niemand ontmoet.
- 4 Ik had verwacht om er iemand te vinden maar er was niemand thuis.
- 5 Is er iets wat ik voor je kan doen?
- 6 Dank je, er is niets.

Text 2

Bevolkingssamenstelling van Nederland

Naar verwachting van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) zullen er in 2010 in Nederland ca. twee miljoen niet-westerse allochtonen wonen. Op dit moment wonen er in totaal ca. 2.870.000 allochtonen in Nederland. De totale bevolking groeit in de periode tot 2010 met een miljoen personen. Dit betekent dat bijna tweederde van de bevolkingsgroei in deze periode voortkomt uit de groei van het aantal niet-westerse allochtonen.

Halverwege de 21e eeuw zullen er naar verwachting 5,9 miljoen allochtonen in Nederland wonen. Het aandeel in de totale bevolking groeit daarmee tot iets meer dan 32% op een totale bevolkingssomvang van 18 miljoen personen.

Mediterrane werknemers en hun gezinnen zijn na 1960 naar Nederland gekomen als arbeidsmigranten en werden meestal ingezet in de fabrieken en knapten vaak het zware vuile werk op. Deze categorie omvat in feite tien etnische groepen: Turken, Marokkanen, Spanjaarden, Italianen, Joegoslaven, Portugezen, Kaapverdianen (met name in Rotterdam), Grieken, Egyptenaren en Tunesiërs.

Van de niet-westerse allochtonen behoort 40% tot de grootste twee groepen: Turken en Surinamers. De allochtonen van Turkse achtergrond vormen op dit moment met ca. 319.000 de grootste groep niet-westerse allochtonen.

De inwoners van Surinaamse afkomst zijn zowel diegenen die vóór de onafhankelijkheid van Suriname op 25 november 1975 naar Nederland kwamen en de Nederlandse nationaliteit hebben, als wel diegenen die na die datum zijn gekomen en in het algemeen Surinaams staatsburger zijn.

Het aantal personen met een Surinaamse achtergrond bedraagt op dit moment ca. 308.000, en dat is meer dan in Suriname zelf!

Ook zijn er ongeveer 117.000 Arubanen en Antillianen in Nederland, die staatsburgers van het Koninkrijk zijn.

De in Nederland aanwezige Molukkers zijn van oorsprong ex-KNIL-militairen (Koninklijk Nederlands-Indisch Leger), die na de ontmanteling van het koloniale Indische leger in 1951 naar Nederland kwamen met hun gezinnen.

De internationale vluchtelingen is een groep met verschillende nationaliteiten die óf op uitnodiging van de Nederlandse regering hier kwamen óf op eigen initiatief arriveerden en vervolgens na een asielaanvraag de status van vluchteling hebben verkregen.

Vocabulary ♦

naar verwachting	it is expected
de bevolkingsomvang	sum of the population
inzetten	to install, employ
opknappen	to carry out
de Kaapverdiaan	s.o. from Cape Verde
de Arubaan	s.o. from the Caribbean island of Aruba
de Antilliaan	s.o. from the Dutch Antilles
de Molukker	s.o. from the Moluccan Islands

Dialogue 2

Reporter Thomas de Rijke interviews Eurocommissioner Dirk Boonstra about the introduction of the pet passport in the European Union.

THOMAS DE RIJKE	Meneer Boonstra, onlangs heeft de Europese Commissie haar goedkeuring gegeven aan de nieuwe veterinaire regelgeving waarbij huisdieren een paspoort moeten hebben als ze op reis gaan. Kunt u daar iets over vertellen?
DE HEER BOONSTRA	Die regel is net ingegaan. Vanaf nu mogen baasjes met hun hond, kat of konijn door de hele Europese Unie, wanneer zij in het bezit zijn van het paspoort.
THOMAS DE RIJKE	Hoe ziet het zojuist ingevoerde 'paspoort voor gezelschapsdieren', zoals het officieel heet, eruit?
DE HEER BOONSTRA	Het ziet eruit als een echt reisdocument. Op het blauwe omslag staat de Europese vlag met de sterren van de lidstaten. Binnen in het paspoort is zelfs ruimte gemaakt voor een foto.
THOMAS DE RIJKE	Moet iemand dan ook naar het stadhuis om een paspoort voor zijn huisdier aan te vragen?

- DE HEER BOONSTRA Nee, niemand hoeft daarvoor naar het stadhuis. Het reisdocument zal worden uitgereikt door dierenartsen, die moeten verklaren dat het huisdier is gevaccineerd tegen hondsdolheid. In het paspoort kunnen ook gegevens over klinische onderzoeken worden bijgeschreven.
- THOMAS DE RIJKE
DE HEER BOONSTRA Wat is het voordeel van zo'n paspoort?
Het voordeel is dat de regels voor het reizen met huisdieren in de Europese Unie geharmoniseerd zijn, waardoor het voor EU-burgers gemakkelijker is van het vrije verkeer in de Unie te genieten.
- THOMAS DE RIJKE
DE HEER BOONSTRA Dus alle EU-landen hanteren dezelfde regels?
Nee, niet helemaal. Voor het reizen naar Groot-Brittannië, Ierland en Zweden zijn nog extra documenten nodig. In deze landen is behalve de vaccinatie tegen hondsdolheid een bloedtest verplicht waaruit blijkt dat het huisdier antilichamen heeft gevormd. Groot-Brittannië en Ierland eisen bovendien dat het huisdier voor teken en wormen is behandeld.
- THOMAS DE RIJKE
DE HEER BOONSTRA Heeft u zelf een huisdier?
Ja, ik heb een hond en een konijn en ze hebben hun paspoort al!

Note: The 'town hall' in Holland is where one goes for the registration of births, deaths and marriages, etc.

PASPOORT		KONINKRIJK DER NEDERLANDEN	
PASSPORT • PASSEPORT		KINGDOM OF THE NETHERLANDS / ROYAUME DES PAYS-BAS	
TYPE		CODE	NATIONALITY / NATIONALITE
		DOCUMENTNUMBER / DOCUMENT NO. NO.	DOCUMENT
		P NLD Nederlandse Hn 6534567	
		WOEF	
		24 JUNI/JUNE 1998	
		Hendrik-Ido-Ambacht	
51 cm		mannelijk	
8 kilos		1,68 m	
25 MEI/MAY 2004		25 MEI/MAY 2009	
12 HANDTEKENING • SIGNATURE		INSTANTIE AUTHORITY AUTORITE	
		Burgemeester van Utrecht	

Vocabulary ♦

de regelgeving	regulation, instructions
ingaan op	to be effective from
het baasje	pet owner
het gezelschapsdier	companion animal
aanvragen	to apply for
uitreiken	to issue
de hondsdolheid	rabies
bijschrijven	to add
genieten van	to enjoy
hanteren	to have, maintain
niet helemaal	not exactly
blijken uit	to be evident/obvious from
de teek	tick

Language point 2 ♦

Adjectival participial phrases

You will often find adjectival constructions standing before a noun which are usually rendered in English by means of a relative clause, which is also possible in Dutch, but is often considered too wordy. As the translations of the following two examples illustrate, a participial construction following the noun in question is usually also possible in English. What these constructions have in common is that they contain a past or present participle, e.g.

Hoe ziet het zojuist ingevoerde paspoort voor gezelschapsdieren eruit?

What does the pet passport that has just been introduced look like? (in Dialogue 2)

Alle in dit gebied voorkomende aardbevingen zijn boven de 6,5 op de scala van Richter.

All earthquakes which occur in this area (occurring in this area) are above 6.5 on the Richter scale.

Less commonly such adjectival phrases standing before the noun contain an infinitive rather than a participle, e.g.

Het nog door u te betalen bedrag.

The amount still to be paid by you.

Compare:

Het al door u betaalde bedrag.

The amount already paid by you/the amount which has already been paid by you.

In practice you only ever need to say **het bedrag dat nog door u betaald moet worden/het bedrag dat al door u is betaald**, but you will need to be able to decipher these constructions when you encounter them in writing.

Exercise 4

Rewrite the following sentences expressing the information contained in the adjectival phrases in relative clauses.

Example: **Het door mij ingediende verzoek is afgewezen.**

Het verzoek dat door mij is ingediend, is afgewezen.

- 1 Het gisteren door mij gekochte antiquarische boek heb ik aan mijn beste vriend gegeven.
- 2 Hij heeft in de van zijn opa geërfde boekenkast een oude munt gevonden.
- 3 Alle in dit boek voorkomende fouten zijn niet de schuld van de auteurs.
- 4 De te volgen route zal later bekendgemaakt worden.
- 5 De in de jaren vijftig gebouwde huizen zijn erg gehorig.

Language point 3 ♦

The indefinite pronouns iets, niets, alles, ergens, nergens and overal

You already know the indefinite pronouns **iets** – ‘something’, **niets** – ‘nothing’ and **alles** – ‘everything’. You may not yet know the adverbs **ergens** – ‘somewhere’, **nergens** – ‘nowhere’ and **overal** – ‘everywhere’. In Dutch, when ‘something’, ‘nothing’ and ‘everything’ are preceded by a preposition, you replace **iets**, **niets** and **alles** by **ergens**, **nergens** and **overal**, which precede the preposition in question, e.g.

Hij heeft iets nodig.

He needs something.

But: Hij heeft het ergens voor nodig. He needs it for something.

Ik zie niets.

I (can) see nothing/I can't see anything.

But: Ik kijk nergens naar.

I'm not looking at anything (= at nothing).

Dat kind heeft alles.

That child has everything.

But: Dat kind speelt overal mee.

That child plays with everything.

But if the pronoun is preceded by a preposition and followed by a relative clause, *iets*, *niets* and *alles* are used, e.g.

Ze keek naar iets wat ik geschilderd had.

She looked at something I had painted.

Hij is niet tevreden met iets wat zijn dochter doet.

He is not satisfied with anything his daughter does.

Dat kind speelt met alles wat het vindt.

That child plays with everything it finds.

Compare the use of *er*, *hier*, *daar* and *waar* in combination with a preposition:

Hij speelt met de bal. Hij speelt ermee.

He is playing with it.

Hij speelt met deze bal. Hij speelt hiermee.

He is playing with this.

Hij speelt met die bal. Hij speelt daarmee.

He is playing with that.

Met welke bal speelt hij? Waarmee speelt hij?

What is he playing with?

Exercise 5

Rewrite the following sentences rendering the English expressions in brackets by using *ergens*, *nergens* and *overal*.

- 1 Waar kauwt het kind op? Het kind kauwt (on nothing/not on anything).
- 2 Waarmee doe je dat? Je kunt het (with anything) doen.
- 3 Waar wacht je op? Ik wacht (for nothing/not for anything).
- 4 Waar kijken de kinderen naar? De kinderen kijken (at everything).

- 5 Hij heeft een probleem (with something).
- 6 Zij kan (about anything/everything) praten.

Idioms

- 1 Doe maar gewoon; dan doe je al gek genoeg.
Just act normally; that's already crazy enough.
- 2 We kunnen goed met elkaar opschieten.
We get on well.
- 3 Joost mag het weten!
God only knows!
- 4 Ik heb er geen flauw idee van.
I haven't the faintest idea (about it).
- 5 Nou en of!
You betcha/too right!

Proverbs

Match the following proverbs to their English equivalents.

- 1 Als de ene hand de andere wast, worden ze beide schoon.
 - 2 Leven en laten leven.
 - 3 Soort zoekt soort.
 - 4 Het bloed kruipt waar het niet gaan kan.
 - 5 Wat niet weet, wat niet deert.
- a Blood is thicker than water.
 - b What you don't know can't hurt you.
 - c Live and let live.
 - d Birds of a feather flock together.
 - e One hand washes the other.

Did you know?

The kings and queens of the Netherlands since the foundation of the monarchy in 1814 have been **Koning Willem I**, **Koning Willem II**, **Koning Willem III**, **Koningin Wilhelmina**, **Koningin Juliana**, **Koningin Beatrix**. And the heir to the throne is **Prins Willem Alexander**. As you can see, Willem is a royal name in Holland, descended from

stadtholder Willem I, also known as **Willem de Zwijger** (William the Silent) and **de Vader des Vaderlands**, who led the Dutch at the beginning of their war of independence from Spain, **de Tachtigjarige Oorlog** (1568–1648). He was the founding father of **het Huis van Oranje-Nassau**. The former principality of Orange lies in France and Nassau in Germany and both were possessions of his.

Koningin Beatrix

11 Sport en recreatie

In this unit you will learn about:

- ▶ **de Elfstedentocht**
- ▶ ice-skating
- ▶ remnants of case forms
- ▶ sports
- ▶ adjectives derived from materials
- ▶ going away on holiday
- ▶ **eens, even, maar, nou, toch**
- ▶ adjectival intensifiers

Text 1

Exercise 1

The following words have been omitted from the text: **alleen, en, fiets, helemaal niet, ijs, schaatsen**. Choose the correct word for each numbered space.

De Elfstedentocht

De Elfstedentocht is altijd een tocht voor doorzettaars geweest. In het tijdperk vóór de stalen noren, speciale schaatspakken (1) _____ mobieltjes om te horen waar je volgende drankje klaarstaat, was het simpelweg afzien. Boeren molken gewoon 's morgens eerst de koeien, stapten op de fiets naar Leeuwarden en gingen van start. Om vervolgens na het rijden van die barre tweehonderd kilometer doodleuk weer op de (2) _____ te stappen en thuis de koeien te gaan melken. De Elfstedentocht was in het begin vooral een schaatstocht voor boeren en schippers. De

schepen lagen vastgevroren in het (3) _____ en de boeren hadden ook een rustige tijd. En de kleding? Ze schaatsten gewoon in hun werkkleding of zondagse goed en natuurlijk op houten (4) _____.

Vrouwen die de Elfstedentocht reden, moesten extra hard knokken. Het was in die tijd (5) _____ algemeen geaccepteerd dat vrouwen aan dit soort evenementen meededen. De dames reden dan weliswaar mee in de toertocht; de wedstrijd was (6) _____ voor mannen. Pas in 1985 konden vrouwen aan de wedstrijd meedoen, maar tot op de dag van vandaag is er nog steeds geen officiële vrouwelijke winnares.

Source: *Buitenleven*, January/February 2004

Vocabulary ♦

de doorzetter	go-getter, someone who persevered
de noren	racing skates
afzien	tough going
bar	trying, rigorous
doodleuk	simply, coolly
hun zondagse goed	their Sunday clothes
knokken	to fight
meedoen aan	to take part in
weliswaar	indeed, to be sure, it is true
tot op de dag van vandaag	right up to the present time

Language point 1 ♦

Remnants of case forms

If you have learnt German you will know about cases. Dutch previously had cases too, i.e. articles, nouns, pronouns and adjectives had different forms when nouns formed the direct object (accusative case), indirect object (dative case) or showed possession (genitive case). This complicated grammatical issue is no longer relevant in modern Dutch but the former case forms commonly occur in petrified expressions such as the following:

tenslotte	finally (< te den slot = lit. 'at the end')
tegelijktijd	simultaneously (< te gelijker tijd = lit. 'at the same time')
's morgens	in the morning (< des morgens = lit. 'of the morning')
op den duur/te zijner tijd	in the course of time
in de loop der jaren	over the years
mijns inziens	in my opinion
het Koninkrijk der Nederlanden	the Kingdom of the Netherlands

Wherever these remnants of the former cases occur in expressions, you need do no more than learn the expressions as items of vocabulary but this is the explanation for these somewhat strange looking forms. In texts written prior to 1947 (i.e. the post-war spelling reform) many more case endings were used, but only in writing, not in speech. They form little impediment to understanding texts written prior to that time. (See Proverbs at the end of the chapter for more examples.)

Dialogue 1

An interview in Monaco with top tennis player Jan Schellekens who has moved to Monaco because it has a more favourable tax climate.

REPORTER U bent onlangs naar Monaco verhuisd. Ik begrijp dat het belastingklimaat daar voor vermogende topsporters veel gunstiger is dan hier in Nederland? Klopt dat?

- JAN Ja, dat klopt. Ik ben vrijwel uitsluitend om fiscale redenen hierheen verhuisd. In Monaco betalen sporters geen belasting over hun inkomsten. Als topsporter ben je bijna het hele jaar onderweg en dan geeft het me geen goed gevoel in Nederland belasting te betalen voor voorzieningen die ik nauwelijks gebruik.
- REPORTER U zit hier dan zeker niet als enige Nederlandse, en ongetwijfeld ook buitenlandse, topsporter?
- JAN Nee, er is een heel clubje. Maar een aantal is ook alweer vertrokken, want het is alleen maar aantrekkelijk tijdens je actieve loopbaan.
- REPORTER Waarom is dat?
- JAN Het leven in Monaco is veel duurder dan elders. Het heeft alleen maar zin hier te wonen zolang je grote sponsorcontracten hebt. Maar het is hier heel schoon en heel veilig. Er is hier ook streng toezicht op de normen en waarden.
- REPORTER Hoe bedoelt u?
- JAN Nou, ik heb een keer mijn scooter buiten op straat laten staan met de sleutels er nog in. Toen ik acht weken later terugkwam, stond de scooter op precies dezelfde plaats. Je hoeft ook geen handdoek over je balkon te hangen, dan is de politie zo gebeld. Overal staan beveiligingscamera's. Ik vind dat wel prettig, hoor.
- REPORTER U zou hier dus wel altijd willen blijven wonen?
- JAN Nee, toch niet. Het is prachtig hier, maar ik denk toch niet dat het goed is voor mijn kinderen om hier op te groeien. Het is allemaal té goed, een glamourleven. Het echte leven is toch anders dan hier in Monaco.

Vocabulary ♦

een heel clubje	a whole lot of us
de beveiligingscamera	surveillance camera

Exercise 2

Match the words in the first column, taken from Dialogue 1, with their synonyms in the second.

onlangs	ergens anders
vermogend	pas geleden
uitsluitend	aangenaam
nauwelijks	enkel en alleen
aantrekkelijk	werkelijk
loopbaan	plek
elders	attractief
toezicht	carrière
plaats	bijna niet
prettig	controle
echt	rijk

Text 2

Ontwikkeling van de schaats

Wanneer de mens voor het eerst schaatste, daar lopen de meningen over uiteen. Hoe de mens dat deed, daar zijn de geleerden het wel over eens. De eerste schaatsen waren gemaakt van botten uit de benen van koeien en paarden. De schaatsers stonden er gewoon op en bewogen zich voort met prikstokken zoals langlaufers. Historici menen dat in de achtste of negende eeuw voor het eerst werd geschaatst. De eerste houten schaats deed waarschijnlijk zijn intrede in de veertiende eeuw.

De schaats van de middeleeuwen verschilde weinig met de 'houtjes' waarop kinderen nu nog de eerste slagen op het ijs maken: een plankje waaronder een smal ijzer was gemonteerd. In het hout zaten gaten waardoor de schaats met veters onder de schoen kon worden gebonden. Het ijzer had meer gewicht dan nu. De Hollandse schaats had soms een sierlijke krul aan de voorkant. De Friese doorloper is aan de voorzijde licht gebogen.

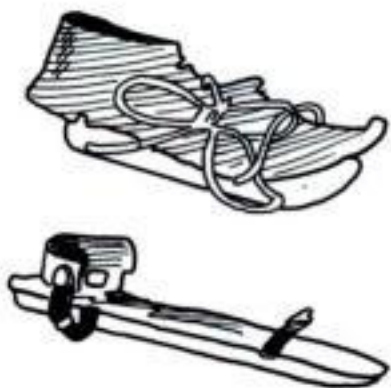
Aan het einde van de negentiende eeuw verloren de houten schaatsen terrein aan ijzeren schaatsen voor ijshockey, hardrijden en vooral kunstschaatsen. Vanaf medio jaren vijftig werd de noor, de schaats met het lange ijzer, populair. Een echte revolutie kwam in 1996 met de klapschaats. Deze uitvinding van professor Van Ingen Schenau van de Vrije Universiteit van Amsterdam stamde uit 1984, maar werd pas twaalf jaar later in de praktijk gebracht. De

nieuwste, opnieuw Nederlandse, uitvinding is een klapschaats met een elektromotortje. Tot nu toe heeft nog geen enkele schaatser deze uitvinding durven uittesten.

Source: adapted from 'Ontwikkeling van de Schaats' by Erik Oudschoorn in *NRC/Handelsblad*, January 2002

Vocabulary ♦

uiteenlopen	to differ, diverge
de prikstok	ski pole (but here used for skating)
zijn intrede doen	to make its first appearance
de (schoen)veter	(shoe)lace
de doorloper	a type of skate traditionally used in Friesland
hardrijden	racing
kunstschaatsen	figure skating
de klapschaats	slap skate
stammen uit	to date from

Exercise 3

Read Text 2 carefully and choose the right answer.

- De eerste schaatsen waren gemaakt van:
 - botten
 - planken
 - stenen

- 2 Dat er voor het eerst in de achtste eeuw werd geschaatst
 - a is absoluut zeker.
 - b is moeilijk te geloven.
 - c is zeer waarschijnlijk.
- 3 De schaatsen waarop Nederlandse kinderen tegenwoordig leren schaatsen
 - a zijn de laatste 600 jaar niet echt veel veranderd.
 - b zijn totaal anders dan 600 jaar geleden.
 - c zijn nog precies hetzelfde als 1200 jaar geleden.
- 4 De klapschaats is ontworpen door:
 - a een Amerikaan.
 - b een Nederlander.
 - c een Noor.

Language point 2 ♦

Adjectives derived from materials

Adjectives can be derived from material nouns by adding **-en**. This construction is of course not unknown in English (e.g. wooden, woollen), but it is much more common in Dutch, e.g.

houten	wooden
wollen	woollen
katoenen	cotton
zilveren	silver
gouden	golden
bakstenen	brick

These forms alternate with (gemaakt) van hout, van wol, etc., e.g.

een houten huis/een huis (gemaakt) van hout
a wooden house/a house made of wood

een katoenen onderbroek/een onderbroek van katoen
cotton underpants/underpants made of cotton

een gouden ring/een ring van goud
a gold ring/a ring made of gold

Note that these adjectives, in common with all adjectives that end in **-en**, do not take an **-e** ending in addition when used before a noun. This they have in common with all adjectives derived from the past participles of strong verbs, which also end in **-en**, e.g.

een gestolen fiets	a stolen bike
een handgeschreven brief	a handwritten letter

Material adjectives derived from English loanwords do not add **-en**, e.g.

nylon kousen	nylon stockings
een plastic tafelkleed	a plastic tablecloth

Exercise 4

Fill in the appropriate adjective derived from the material in brackets.

- Ik heb een leuke _____ sjaal gekocht. (zijde)
- Hoe vind je die _____ eettafel? (staal)
- Ik koop alleen maar _____ theedoeken. (linnen)
- Je moet niet met _____ pannen koken. (aluminium)
- Wat heb je een schattig _____ jasje aan! (fluweel)
- In de winter draag ik vaak een _____ overhemd. (flanel, stress on 2nd syllable)
- Ze gaat een _____ tuintafel kopen voor het terras. (metaal)
- In Brugge kun je de prachtigste _____ tafelkleden kopen. (kant)

Dialogue 2

A conversation between Lisa and Saskia, two friends.

- LISA Waar gaan jullie dit jaar heen op vakantie?
- SASKIA Nergens heen. Wij blijven dit jaar thuis!
- LISA Je bent gek! Iedereen gaat toch op vakantie!
- SASKIA Niet iedereen. Ik weet wel dat vier van de vijf Nederlanders minstens eenmaal per jaar op vakantie gaan, maar wij behoren dit keer tot het kleine groepje dat niet gaat.
- LISA Hoe komt dat zo? Je bent toch zeker niet ziek?
- SASKIA We willen gewoon lekker comfortabel thuis zitten en niet eindelijk in de file staan in de brandende hitte in Frankrijk of Italië, of uren in de rij staan voor een incheckbalie op het vliegveld. En dan nog ziek worden ook met een of andere tropische ziekte. Nee hoor, wij gaan lekker thuis uitrusten en genieten van wat onze eigen omgeving te bieden heeft.

- LISA Maar vorig jaar hadden jullie het toch zo leuk op die rondreis door Griekenland?
- SASKIA Leuk? Het was vreselijk! Op het vliegveld begon het al; vlucht twee uur vertraagd. In het vliegtuig veel te weinig ruimte: we zaten praktisch dubbelgevouwen. De rest van de reis was niet veel beter: we hadden steeds ruzie met onze reisgenoten, de bedden waren te kort, van het eten kregen we diarree, ons fototoestel werd gestolen en ga zo maar door, ik weet het niet eens allemaal meer.
- LISA Nou ja, dan kun je ook beter maar thuis blijven. Maar wij gaan lekker weg, hoor; op een lekkere doe-vakantie, in korte tijd zoveel mogelijk beleven.
- SASKIA Oh ja, en dan doodmoe thuiskomen, hè? Ja, dat is nog eens echt vakantie!!!!

Vocabulary ♦

in de file staan	to be in a traffic jam
in de rij staan	to queue
lekker thuis uitrusten	to relax comfortably at home
dubbelgevouwen	doubled over
en ga zo maar door	and on you go, and so on
de doe-vakantie	active holiday, one on which you <u>do</u> things
dat is nog eens echt vakantie	that's a real holiday (ironic)

Language point 3♦

Eens, even, maar, nou, toch

Dialogue 2 contains many examples of so-called adverbs of modality, i.e. **eens**, **even**, **maar**, **nou**, **toch**, which have occurred many times in this book. They are used much more commonly in speech than in writing and are very difficult to master. Look at the following examples where in each case these words give a slightly different connotation to the command:

Kom binnen!	Come in. (neutral command)
Kom maar binnen!	Please come in.
Kom even binnen!	Come in for a short while.
Kom (toch) nog even binnen!	Come in anyway (even if it is late).

Kom eens/'s binnen!

Come in. (offering encouragement)

Kom toch binnen!

Do come in. (strong encouragement)

Kom nou binnen! (stressed)

Come in. (expressing impatience/irritation)

Text 3

Exercise 5

Fill in the missing words choosing from: **combineert, gebruik, helpen, hoe, inruilen, kust, luieren, noemt, spannend, vooral.**

Het strand is ontdekt als sportterrein

Waarom ga je naar het strand? Om te (1)_____ in de zon, op een winderige zondagochtend uit te waaien met het gezin en de hond, of om een uurtje langs de kustlijn te joggen. Heel lekker allemaal, maar niet erg (2)_____. Tot een paar jaar geleden was een tochtje naar de kust vooral bedoeld om uit te rusten. Maar inmiddels is de Nederlandse (3)_____ ontdekt als het ultieme sportterrein. Hoe ruiger (4)_____ beter, is het motto. Duizenden jongeren trekken wekelijks naar de kust om zich over te geven aan sporten als kitesurfen, skiting, buggyen en wakeboarden. (5)_____ de Zeeuwse kust, waar veel brede stranden te vinden zijn, is bij deze groep populair.

Veel van de nieuwe kustsporten zijn gebaseerd op het al eeuwenlang bestaande vliegeren. Kitesurfen bijvoorbeeld. Dit is een sport die het vliegeren met het surfen (6)_____. De kitesurfer laat zich op zijn speciale kiteboard door een vlieger over het water trekken. De vlieger zorgt er niet alleen voor dat de surfer vaart, maar kan hem ook (7)_____ met het maken van sprongen. Een ander voorbeeld is het buggyen. Bij deze sport wordt de vlieger gebruikt om een karretje, buggy genaamd, over het strand te trekken. Ook bij skiting wordt (8)_____ gemaakt van een vlieger. De vlieger trekt een waaghals op ski's over het zand. Waterskiërs die in een sportieve sleur terecht zijn gekomen, kunnen tegenwoordig hun

ski's (9)_____ voor een board. Als een sporter zich op een board laat trekken door een motorboot, kan hij, anders dan bij waterskiën, enorme sprongen maken. Deze combinatiesport (10)_____ men wakeboarden.

Hoe populair deze nieuwe kustsporten ook zijn, echte massasporten zullen het niet worden.

Source: adapted from 'De kick van zes meter in de lucht springen' by Lisette Donna in *NRC/Handelsblad*, November 2001

Vocabulary ♦

uitwaaien	to get a breath of fresh air
zich overgeven aan	to dedicate o.s. to
vliegeren	to fly a kite, kiting
de vlieger	kite
de waaghals	daredevil
in een sleur terechtkomen	to get in a rut

Language point 4 ♦

Adjectival intensifiers

Comparisons like 'as thin as a rake' and 'as blind as a bat' exist in Dutch too, even if the image is somewhat different, e.g. **zo mager als een lat** ('slat'), **zo blind als een mol** ('mole'). But more often than not Dutch uses a compound adjective comparable with English expressions such as 'dirt cheap', 'brand new'. There are many such adjectival intensifiers that are very commonly used; here is a representative list. As you will see, some are best rendered in English by an 'as . . . as' expression.

apetrots	as proud as a peacock
broodnuchter	as sober as a judge
doodmoe	very tired
drijf-, klets-, zeiknat	soaking wet, wet through
glashelder	as clear as a bell
gloedheet	red hot, as hot as hell
haarfijn	as fine as hair

haarscherp	very sharp
hondsbrutaal	very cheeky, bold
ijskoud	ice-cold
keihard	rock hard; very fast; very loud
kerngezonder	as fit as a fiddle
kersvers	very fresh, new; hot off the press
kurkdroog	as dry as a bone
loodzwaar	as heavy as lead
morsdood	as dead as a doornail
peperduur	very expensive
piekfijn	very spruce, smart
pijlsnel	very quick
pikdonker	pitch-dark
poedelnaakt	stark naked
roodgloeiend	red-hot
rotsvast	as steady as a rock
schatrijk	very wealthy
smoorverliefd	head-over-heels in love
snikheet	sweltering hot, as hot as hell
spiegelglad	as smooth as silk
(spik)splinternieuw	brand new
spotgoedkoop	dirt cheap
springlevend	alive and kicking
stampvol	chock-full
snik-, stikheet	sweltering hot, as hot as hell
steenkoud	stone cold
stokdoof	as deaf as a post
stokoud	as old as the hills
stomdronken	dead drunk
straatarm	as poor as a church mouse
tjok-, propvol	chock-full
vlijmscherp	razor sharp
wildvreemd	utterly strange

Idioms

- 1 **Het is huilen met de pet op.**
It's one hell of a mess (i.e. a situation).
- 2 **Het gaat hem niet voor de wind.**
He's not doing well. (usually financial)

- 3 Omdat ze te laat kwam, viste ze achter het net.
As she arrived late, she missed her chance.
- 4 Ze gingen vroeg onder zeil.
They went to bed early.
- 5 Het is een fluitje van een cent.
It's a piece of cake (easy to do).

Proverbs

Match the following proverbs to their English equivalents.

- 1 De ogen zijn de spiegels der ziel.
 - 2 Ondank is 's werelds loon = stank voor dank.
 - 3 's Lands wijs, 's lands eer.
 - 4 Ledigheid is des duivels oorkussen.
 - 5 In het land der blinden is éénoog koning.
- a Idleness is the root of all evil.
 - b Every country has its own ways (so don't mock).
 - c The eyes are the window of the soul.
 - d In the land of the blind the one-eyed man is king.
 - e To get small thanks for one's pains.

Did you know?

The **Elfstedentocht** is a 200 km ice-skating tour in the northern province of Friesland on natural ice, passing through eleven towns: from Leeuwarden to Sneek, IJlst, Sloten, Stavoren, Hindeloopen, Workum, Bolsward, Harlingen, Franeker, Dokkum and back to Leeuwarden. Since 1909 it has been held only fifteen times because it is seldom cold enough for the waterways to freeze. In the most recent tour, which took place in 1997, there were 16,731 participants. Where the ice is not strong enough the skaters are allowed to walk or run on the banks with their skates on. There is a special term for this: **klunen**, a Frisian word.

In Friesland a sizable number of people still speak (and write) Frisian, Holland's only indigenous minority language. It is closely related to Dutch.

12 Cultuur

In this unit you will learn about:

- ▶ museums and exhibitions
- ▶ preservation of windmills
- ▶ more on **er**
- ▶ street organs
- ▶ common abbreviations
- ▶ toilet terminology
- ▶ multiple infinitives in a sentence

Text 1

Some words have been omitted from Text 1. Choose between (a) and (b) in each case in Exercise 1 which follows the passage.

Het Rijksmuseum Amsterdam Schiphol

Wanneer u op reis gaat met het vliegtuig via Schiphol, dan hoeft u zich na het inchecken niet te vervelen. Het Rijksmuseum Amsterdam heeft sinds december 2002 onder (1) _____ 'Rijksmuseum Amsterdam Schiphol' een dependance op de luchthaven Schiphol. In het museum worden permanent kunstwerken van beroemde meesters uit de Gouden Eeuw getoond. Zo kunt u schilderijen (2) _____ van Jacob van Ruisdael, Pieter de Hoogh en Jan Steen. Bovendien kunt u het portret van Saskia van Uylenburgh zien, geschilderd door Rembrandt. Naast deze vaste (3) _____ worden een paar keer per jaar tijdelijke kleine tentoonstellingen georganiseerd.

Het museum zelf is al meer dan de moeite waard om eens te bekijken. Het museum hangt aan twee zuilen boven de grond. Onder deze zwevende, goudkleurige constructie is een museumwinkel

gevestigd, de Rijksmuseum-shop. Door middel van digitale informatiezuilen wordt (4) _____ over het Rijksmuseum Amsterdam. Het Rijksmuseum Amsterdam Schiphol ligt achter de paspoortcontrole op de Holland Boulevard, de verbindingsgang tussen de E- en de F-Pier. Op deze locatie kunnen miljoenen passagiers kennis maken met het Nederlands Cultureel Erfgoed. De (5) _____ tot het museum is gratis.

Vocabulary ♦

de dependance	annex
de Gouden Eeuw	Holland's golden age (i.e. the 17th century)
de moeite waard	worth the effort
het erfgoed	heritage

Exercise 1

In Text 1 above some words have been omitted. Choose between (a) and (b) in each case.

1 a de naam	4 a informatie verschaft
b het gebouw	b reclame gemaakt
2 a bekijken	5 a ingang
b kopen	b toegang
3 a collectie	
b ruimte	

Dialogue 1

An interview with Peter ter Meulen of the National Guild of Volunteer Millers.

- INTERVIEWER De Nederlandse molens worden in hun voortbestaan bedreigd. Dat komt voor een groot gedeelte door de regelgeving en lage subsidies, begrijp ik. Hoe zit dat precies?

- PETER TER MEULEN Dat zit zo: het onderhoud van een molen kost al snel tienduizend euro per jaar, terwijl per molen gemiddeld €1500 subsidie wordt verleend. En daar krijgen eigenaren problemen mee.
- INTERVIEWER Kunt u daar wat meer over vertellen?
- PETER TER MEULEN Nou eh, veel molens raken in verval en voor het opknappen is geen geld. Bovendien krijgen molenaars met steeds meer voorschriften te maken.
- INTERVIEWER Kunt u een voorbeeld daarvan geven?
- PETER TER MEULEN Nou, een voorbeeld is de hygiënecode die onlangs is ingesteld. Daarin is onder meer vastgelegd hoe vaak de molen moet worden schoongemaakt. Een ander voorbeeld, eh, zijn de veiligheidsregels. Die worden steeds strenger. Vaak moeten molenaars verplicht een sprinklerinstallatie in hun molen installeren. Maar de kosten daarvan zijn zo hoog dat je de molen beter kan laten afbranden.
- INTERVIEWER En hoe zit het met de toenemende bebouwing in de omgeving van de molens? Vormt die ontwikkeling geen bedreiging voor de molens?
- PETER TER MEULEN Ja, die vormt een grote bedreiging, want de gebouwen nemen de wind weg en zonder wind kan je je molen wel opdoeken.
- INTERVIEWER Dat ziet er allemaal erg somber uit. Is er eigenlijk nog wel reden tot enig optimisme?
- PETER TER MEULEN Ach, zolang molenaars en verenigingen voor hun voortbestaan knokken, zie ik de toekomst nog wel redelijk positief. En om de financiële problemen het hoofd te bieden, moeten we gewoon blijven smeken en bedelen.

Vocabulary ♦

het voortbestaan
dat zit zo
subsidie verlenen
in verval raken
opknappen

continued existence
 that is as follows
 to award a subsidy
 to become run-down/dilapidated
 to restore, fix up

met iets te maken krijgen	to have to deal/contend with
instellen	to introduce
vastleggen	to determine, dictate
opdoeken	to pack up
enig	any . . . at all
knokken voor	to fight for
iets het hoofd bieden	to cope with, face up to
bedelen	to beg (stress on first syllable)

Exercise 2

Match the words in the left-hand column with the verbs in the right-hand one. You'll find the expressions in Dialogue 1.

subsidie	zien
in verval	vormen
met iets te maken	uitzien
een bedreiging	verlenen
er somber	bieden
iets positief	krijgen
het hoofd	raken

Exercise 3

Which statements are right, according to Dialogue 1? Choose between correct (**goed**) and wrong (**fout**).

- 1 De Nederlandse molens lopen geen gevaar.
- 2 De kosten voor het onderhoud van een molen zijn vele malen hoger dan de huidige subsidie.
- 3 Het is erg moeilijk voor moleneigenaars om hun molens in goede staat te houden.
- 4 Een molenaar mag zelf weten hoe en hoe vaak hij zijn molen schoonmaakt.
- 5 Er zijn enkele molenaars die hun molen hebben laten afbranden.
- 6 Een molen die te dicht bij andere gebouwen staat, kan niet goed functioneren.
- 7 Gelukkig zijn er verenigingen die vechten voor het behoud van de molens.

Language point 1 ♦

More on 'er'

Er + preposition is the way you express English 'preposition + it', e.g.

Pietje heeft een treintje voor zijn verjaardag gekregen en hij speelt dolgraag ermee.

Pietje got a train for his birthday and he loves playing with it.

A form like **met het** is impossible in Dutch. Remember too that although 'He is playing with it' is **Hij speelt ermee**, as soon as the sentence is expanded, it is usual, particularly in spoken Dutch, to place the **er** after the finite verb and to place the preposition at the end of the sentence, but prior to any other verb, e.g.

en hij speelt er dolgraag mee.
and he loves playing with it.

en hij speelt er de hele dag mee.
and he plays with it all day.

maar hij speelt er nooit mee.
but he never plays with it.

maar hij heeft er nooit mee gespeeld.
but he's never played with it.

Remember too that **er** + a preposition also translates 'a preposition + them' when 'them' refers to things, but not people, e.g.

Hij heeft twee leuke treintjes gekregen maar hij speelt er nooit mee.
He got two lovely trains but he never plays with them. (inanimate things)

Compare:

Hij heeft twee leuke vriendjes en hij speelt elke dag met ze/hen.
He has two nice friends and he plays with them every day. (people)

Note that when a sentence starts with a dummy subject **er** (see p. 41), and there is call for a prepositional **er** later in the clause, the first **er** does service for both, e.g.

Er zit één kind naar de televisie te kijken.
There is one child watching TV.

Er zitten twee kinderen naar te kijken.
There are two children watching it. (NB: not **ernaar**)

Er staat een boom achter de schuur.
There is a tree behind the shed.

Er staat een boom achter.
There is a tree standing behind it. (NB: not **erachter**)

Note, however, that if a sentence starts with a dummy subject **er** and a partitive **er** is required later in the clause, partitive **er** cannot be omitted, e.g.

Hoeveel kinderen kijken naar de televisie?
How many children are (sitting) watching TV?

Er zitten er twee naar de televisie te kijken.
There are two watching TV.

Er zitten er twee naar te kijken.
There are two watching it. (NB: not **ernaar**)

Er zijn er genoeg.
There are enough.

The second **er**, partitive **er** in these examples, means something like two/enough 'of them'.

Exercise 4

Rewrite the following sentences replacing the underlined nouns with **er** and making the necessary changes to the sentence.

Example: Ik knip mijn nagels met de schaar.
Ik knip mijn nagels ermee.
Ik knip er mijn nagels mee.

- 1 We hebben nooit uit deze glazen gedronken.
- 2 De kat zit op de vensterbank.
- 3 De kat zat een half uur geleden op de vensterbank.
- 4 De katten zaten op de stoelen.
- 5 Je pen ligt onder de krant.
- 6 Ik schrijf altijd brieven met deze pen.
- 7 Zij heeft drie kinderen.
- 8 Er zitten drie mensen op de bank te praten.
- 9 Er zitten drie mensen op de bank te praten.
- 10 Er staan drie jongens bij de rookpaal te roken.

Dialogue 2

An interview with Dr. C. van Hulst about the history of street organs.

INTERVIEWER Meneer Van Hulst, u heeft onderzoek gedaan naar de geschiedenis van het draaiorgel. Vertelt u ons daar eens iets over.

DE HEER VAN HULST Ja, nou eh, de eerste straatorgels waren kleine draaiorgeltjes. Vooral Italianen trokken daar, al in de achttiende eeuw, mee naar andere landen. Deze draagbare orgeltjes konden onder de arm meegenomen worden.

INTERVIEWER Waren dat de zogenaamde buikorgels?

DE HEER VAN HULST Nee, de buikorgels kwamen daarna. Die werden met een riem om de hals en op de schouders megedragen en kwamen dan voor de buik van de orgeldraaier te hangen. Op den duur was dat toch wat te lastig en toen kwam men op de gedachte het orgel op een wagentje te zetten. Het orgel werd een rijdend orgel, dat nu ook veel groter kon worden.

INTERVIEWER Je moest toch wel over de nodige lichaamskracht beschikken en over flink wat uithoudingsvermogen om zo'n rijdend orgel te draaien?

DE HEER VAN HULST Inderdaad. Het was vooral zwaar om regelmatig te blijven draaien. Bij gevoelige gedeelten moest de orgeldraaier soms iets langzamer en bij onstuimige gedeelten iets sneller draaien.

INTERVIEWER Er moest ook geld opgehaald worden. Wie deed dat?

DE HEER VAN HULST Bij het orgel liepen dikwijls drie personen mee, de orgeldraaier zelf en twee 'mansers'. Deze mansers haalden met hun 'mansbakjes', ronde koperen bakjes met een opening voor het geld, het nodige geld op. Soms ging de ene manser langs de ene kant van de straat en de andere

- manser langs de andere kant. Sommige bewoners wierpen wat geld uit het raam naar beneden.
- INTERVIEWER Ze gingen toch ook bij markten staan?
- DE HEER VAN HULST Ja, dat deden ze ook. En dan gingen de mansers de kramen langs.
- INTERVIEWER Werden ze daar door iedereen altijd maar met open armen ontvangen?
- DE HEER VAN HULST Nou, nee, de mansers moesten wel over een dosis mensenkennis beschikken, om te zien bij wie ze wel en bij wie ze niet het mansbakje voor de neus moesten houden.
- INTERVIEWER Het draaiorgel wordt ook wel pierement genoemd. Waar komt die naam eigenlijk vandaan?
- DE HEER VAN HULST Pierement is afgeleid van het woord pieren, wat pret maken en vrolijk ronddraaien betekent.

Vocabulary ♦

het draaiorgel	street/barrel organ
het buikorgel	tummy organ (carried on stomach)
wat te lastig	somewhat cumbersome
flink wat	a considerable amount of

Exercise 5

Pick out the word in each of the following groups which does not belong.

- 1 buik – hals – orgel – schouder
- 2 buikorgel – draaiorgel – kerkorgel – straatorgel
- 3 conditie – lichaamskracht – temperament – uithoudingsvermogen
- 4 gemakkelijk – langzaam – snel – vlug
- 5 bewoner – kooplui – kraam – markt

Language point 2 ♦

Common abbreviations

The following is a list of extremely commonly used abbreviations comparable to 'i.e.', 'e.g.' and 'etc.' in English. In Dutch you do not read these out by their letters, as is commonly done in English (e.g. = ee gee), but you must utter the words of which they are abbreviations (b.v. = bijvoorbeeld, not bee vee).

a.s.	aanstaande	next
a.u.b	alstublieft	please
bijv., b.v.	bijvoorbeeld	e.g.
blz.	bladzijde	page
dhr.	de heer	Mr
d.m.v.	door middel van	by means of
d.w.z.	dat wil zeggen	i.e.
e.d.	en dergelijke	and the like
enz.	enzovoort(s)	etc.
geb.	geboren	born
i.h.a.	in het algemeen	in general
incl.	inclusief	inclusive of
i.p.v.	in plaats van	instead of
jl.	jongstleden	last; past (in letters)
m.b.t.	met betrekking tot	with reference to
mej.	mevrouw	Miss
m.i.	mijns inziens	in my opinion
mw., mevr.	mevrouw	Ms, Mrs
nl.	namelijk	namely
o.a.	onder andere(n)	among others, i.a. (inter alia)
o.l.v.	onder leiding van	under the leadership of
pag.	pagina	page
resp.	respectievelijk	or, respectively
s.v.p.	s'il vous plaît	please
t.a.v.	ter attentie van	attention (top of letters)
t.b.v	ten bate van	on behalf of
t/m	tot en met	up to and including
t.n.v.	ten name van	in the name of
t.o.v.	ten opzichte van	with relation to
t.z.t.	te zijner tijd	in due course
u.	uur	o'clock
vgl.	vergelijk	compare, cf.
zgn.	zogenaamde	so-called
z.o.z.	zie ommezijde	see over

NEDERLANDS WATERLEIDINGMUSEUM

De andere toren van Utrecht

Het museum presenteert verleden, heden en toekomst van de drinkwatervoorziening in Nederland.

Het museum is gevestigd in Utrechts oudste watertoren, in het hart van de oude binnenstad.

Fraai uitzicht over stad en omgeving.

Het museum is uniek in Nederland.

Tevens de enige Nederlandse watertoren die voor het publiek toegankelijk is.

OPENGSTIJDEN:

di. t/m vrij. + zo.: 13.30 u – 17.00 u;

za.: 11.00 u – 16.00 u; ma gesloten.

Lauwerhof 29

(bij Breedstraat en Predikherenkerkhof)

Informatie:

030 – 2487211

www.waterleidingmuseum.nl

Text 2

Expositie 'Het gemak dient de mens' in het Waterleidingmuseum

Wie het netjes houdt, spreekt over 'het toilet gebruiken', 'in retraite gaan', of 'de handen wassen'. In deftige kringen heeft men het over 'het latrinaire gebeuren'. Ronduit ordinair is 'pissen' en 'schijten'. Maar eigenlijk is het een onderwerp waarover men niet spreekt. Tegenwoordig kan men vrijuit over seks en erotiek praten, maar over 'poepen' en 'plassen' wordt nog steeds met gêne gesproken. Dat taboe is één van de vele aspecten die op de tentoonstelling 'Het gemak dient de mens' in het Waterleidingmuseum in Utrecht aan de orde kwamen.

Bij de Romeinen was het anders. Toen was het heel gewoon dat men met meer personen tegelijk naar de latrines ging en daar, gezellig naast elkaar zittend, de nieuwtjes uitwisselde. Overigens had men in de oudheid al uitstekende sanitaire voorzieningen, zowel

particulier als openbaar. Daarnaast kende men tevens het gebruik van kamerpotten.

Na de Romeinen was het eeuwenlang echt behelpen wat het latrinaire gebeuren betreft. Twee essentiële zaken ontbraken om het in redelijke banen te leiden; aanvoer van spoelwater en afvoer van de uitwerpselen. Waar een waterloop in de buurt was, was het heel gewoon om daar de excrementen te lozen. Bij tal van kastelen zijn in de muren nog een soort erkers te vinden die als toiletten dienst deden; de poep en pis gingen rechtstreeks de slotgracht in. Wie zijn erf dichtbij een sloot had, bouwde eveneens een schijthuisje boven het water.

Buitenlandse reizigers die in de zeventiende en achttiende eeuw hun ervaringen in verslagen vastlegden, prezen de Nederlanders enerzijds voor hun netheid, maar verbaasden zich anderzijds over hun poep- en pisgewoonten.

Op de tentoonstelling waren deze informatie en nog tal van andere wetenswaardigheden te achterhalen over een onderwerp waarmee we dagelijks te maken hebben, maar dat in de omgang toch niet alledaags blijkt te zijn.

Source: *Het Stadsblad* (Utrecht), April 2002

Note: The Dutch are extremely matter of fact when it comes to sex and bodily functions, as this article about a public exhibition on the history of toilets, taken from a local newspaper, illustrates.

Vocabulary ♦

het gemak	(toilet) convenience, amenity (very formal)
het netjes houden	to be polite, speak politely/respectably
het hebben over	to talk about
ordinair	common
vrijuit	freely, openly
aan de orde komen	to be dealt with
de nieuwtjes	the latest (news), gossip
zowel particulier als openbaar	both private and public
daarnaast	in addition
behelpen	to make do
wat . . . betreft	as far as . . . is/are concerned
ontbreken	to be lacking

iets in redelijke banen leiden
prijzen
enerzijds . . . anderzijds
achterhalen

to put s.t. on the right road
 to praise, admire
 on the one hand . . . on the other hand
 to find out

T

Centraal Justitieel Incasso Bureau
 Postbus 16, 8900 AA Leeuwarden
CJIB Telefoonnr. 058 – 234 21 10

VERZENDDATUM : 25 mei 2004
 VERVALDATUM : 6 juli 2004

TRANSACTIEVOORSTEL

TRANSACTIENUMMER: 3313 2390

Geachte heer/mevrouw,

U wordt verdacht van een strafbaar feit waarvan de gegevens onderaan deze kennisgeving zijn vermeld.

Ik stel u in de gelegenheid strafvervolgning te voorkomen door het onderstaande bedrag te betalen. De betaling dient voor bovenstaande vervaldatum o.v.v. bovengenoemd transactienummer op rekeningnummer 180797 van het CJIB te zijn bijgeschreven. Voor de betaling dient u de bijgevoegde acceptgiro te gebruiken. Hierop zijn de benodigde gegevens af voorgedrukt. U dient alleen uw bank/gironummer nog in te vullen.

Als u niet of te laat betaalt, krijgt u opnieuw een transactievoorstel aangeboden (OM-transactie). Het bedrag zal dan beduidend hoger zijn.

Omschrijving strafbaar feit :	BINNEN DE BEBOUWDE KOM BUITEN EEN DAARVOOR BESTEMDE INRICHTING/PLAATS OP/AAN DE WEG ZIJN NATUURLIJKE BEHOEFTE DOEN		
Feitcode :	F185		
Pleegdatum :	30 april 2004	tijdstip :	00:40
Pleeglocatie :	SMALLE BEGLIJNESTRAAT		
Pleegplaats :	Utrecht		
Pleeggemeente :	Utrecht		
Feit geconstateerd door :	District Marco Polo te Utrecht		
Informatie :	Ma. t/m vrij, tussen 09:00 en 12:00		
Administratieve eenheid :	Politie Regio Utrecht Bureau CAB	telefoonr. :	030-2255450
Zaaknummer politie :	1270457	process-verbaaln. :	300420040040008235
			De Officier van Justitie,

Relieving oneself (zijn natuurlijke behoefte doen) in a public place, so-called 'wildplassen', is not allowed.

Language point 3 ♦

Multiple infinitives in a sentence

You should already be acquainted with the perfect tense of modal verbs that entail a so-called double infinitive construction, i.e. the

infinitive of the modal verb is used, rather than its past participle, because there is an infinitive following it, e.g.

Hij heeft haar niet kunnen helpen.

He hasn't been able to help her/He wasn't able to help her.

But there are more verbs, other than modal verbs, that require a similar construction in the perfect tense. The verb **laten** is commonly used in combination with an infinitive; **laten vallen** and **laten zien**, for example, render 'to drop' and 'to show', e.g.

Zij heeft mijn beste vaas laten vallen.

She (has) dropped my best vase.

Of course this double infinitive construction does not just occur in the perfect, but also after modal verbs, e.g.

Ik wil jou mijn postzegelverzameling laten zien.

I want to show you my stamp collection.

Laten is also used in combination with many other verbs to render 'to have s.t. done' (i.e. by s.o. else), e.g.

Ze hebben een vakantiehuis op het eiland Texel laten bouwen.

They have had a holiday house built on the island of Texel.

Ik moet vanmiddag mijn haar laten knippen.

I must have my hair cut this afternoon.

Gaan is also very commonly used together with an infinitive. There are standard combinations, like **gaan zitten** ('to sit down') and **gaan liggen** ('to lie down'), as well as combinations with any number of other verbs meaning literally 'going to' do s.t., e.g.

Ze is pas drie uur later gaan kijken.

She didn't go and look till three hours later.

Wat ben je toen gaan doen?

What did you (go and) do then?

As in this last example, the implication of literally 'going' is not necessarily present.

Komen can be used in a similar way but always literally renders 'coming', e.g.

A: Kom even kijken! B: Ik wil niet komen kijken.

A: Come and look. B: I don't want to come and look.

Ze zijn me helaas niet komen ophalen.

Unfortunately they didn't come and get me.

There is a second infinitive of 'to be', **wezen**, which is used almost exclusively in such double infinitive constructions, e.g.

Ze is onmiddellijk wezen kijken.

She went and had a look immediately (lit. 'She has been to look immediately').

Note that **gaan**, **komen** and **wezen** all require **zijn** as the finite verb in these constructions, unlike **laten**, **horen** and **zien** (see next paragraph).

Because it is possible 'to see' and 'to hear' s.o. doing s.t., these two verbs also occur frequently in such constructions, e.g.

Ze heeft hem het gras zien/horen maaien.

She saw/heard him mowing the lawn.

Note too that in the perfect tense of all **zitten/staan/liggen/lopen te doen** constructions (i.e. the progressive, see p. 13), you also have to deal with such double infinitives, e.g.

Hij ligt te slapen > Hij heeft de hele middag liggen slapen.

He lay/was sleeping all afternoon.

Ze staan in de tuin te praten > Ze hebben urenlang in de tuin staan praten.

They were (standing) talking in the garden for hours.

Note the order of the verbs when any of the above multiple infinitive constructions occur in a subordinate clause – the finite verb precedes the infinitives:

Wist je dat hij het hele huis heeft laten verven?

Did you know he has had the whole house painted?

Hij zei dat hij haar die middag niet is gaan helpen.

He said that he didn't (go and) help her that afternoon.

Exercise 6

Put in the appropriate verb in the present and imperfect tenses; choose from **liggen**, **lopen**, **staan** and **zitten**.

- 1 We _____ op het vliegtuig te wachten.
- 2 Zij (singular) _____ in bed te lezen.

- 3 Hij _____ een brief te schrijven.
- 4 De jongens _____ op het perron te roken. (use staan)
- 5 De kinderen _____ op de gang te giechelen. (use lopen)

Exercise 7

Put the five sentences in the previous exercise into the perfect tense using two infinitives.

Exercise 8

Put all the following sentences into the perfect tense keeping the double infinitive rule in mind.

- 1 Zij liet het kopje op de grond vallen.
- 2 Die leraar laat elke avond zijn leerlingen veel huiswerk doen.
- 3 Hij ging het de verkoopster even vragen.
- 4 Waarom liet je haar je nieuwe fiets niet even zien?
- 5 Zij komt elke middag om vier uur de kinderen halen.
- 6 We kunnen het hem nog net laten zien voor zijn vertrek.
- 7 Ik ben er zeker van dat hij haar gaat helpen. (only put second clause into the past)
- 8 Weet je of zij hem zag weggaan? (only put second clause into the past)

Idioms

- 1 **Ik ben het.**
It's me.
- 2 **Wat een puinhoop!**
What a mess! (lit. and fig.)
- 3 **Je moet al die woorden uit je hoofd leren.**
You have to learn all those words by heart.
- 4 **Zij wil altijd de touwtjes in handen hebben.**
She always wants to control things/be the boss.
- 5 **Het is te gek om los te lopen.**
It's too silly for words.

Proverbs

Match the following proverbs to their English equivalents.

- 1 Van uitstel komt afstel.
 - 2 De boog kan niet altijd gespannen zijn.
 - 3 Na gedane arbeid is het goed rusten.
 - 4 De aanhouder wint.
 - 5 Eind goed, al goed.
- a One of these days is none of these days.
 - b He that can stay, obtains.
 - c After the work is done, repose is sweet.
 - d All work and no play makes Jack a dull boy.
 - e All's well that ends well.

Did you know?

The names of quite a number of institutions in the Netherlands contain the prefix **Rijks-**, derived from the word **het rijk** (the state); it is of course related historically to the German word **Reich**, as in the Third Reich, but the Dutch word has no negative connotations at all – it simply translates ‘national’ or ‘state’ in such names, e.g. **het Rijksmuseum** (‘the National Museum’), **de Rijksmunt** (‘the National Mint’), **de rijksambtenaar** (‘public/civil servant’), **Ik werk voor het rijk** (‘I work for the state/government = I am a civil servant’).

Grammar summary

Abbreviations

- Dutch has many abbreviations akin to 'e.g.' and 'i.e.': **b.v.**, **d.w.z.** (Unit 12)

Adjectives

- Many very common, handy, idiomatic expressions are derived from the comparative and superlative of adjectives and adverbs: **hoe groter hoe beter, op z'n vroegst.** (Unit 2)
- The comparative of an adjective is usually formed by adding **-er** but there are situations where Dutch resorts to using **meer: meer opgewonden.** (Unit 3)
- There are exceptions to the usual rules for applying an **-e** ending to an adjective: **het stedelijk museum** – 'the municipal museum'. (Unit 2)
- Adjectives can be derived from material nouns by adding **-en: houten, gouden.** (Unit 11)
- Participial phrases can stand in front of a noun and act as an adjective: **het zojuist ingevoerde paspoort.** (Unit 10)
- Comparisons such as 'as white as snow' exist in Dutch, but so does 'snow-white': **zo mager als een lat, keihard.** (Unit 11)

Adverbs

- Many very common, handy, idiomatic expressions are derived from the comparative and superlative of adjectives and adverbs: **achterstevoren, tenminste.** (Unit 2)
- The adverb **graag** (lit. 'gladly', 'with pleasure') fulfils many functions in Dutch. (Unit 7)
- Adverbs of time, manner and place occur in that order in a Dutch sentence: **Mijn grootouders gaan elk jaar op vakantie naar Oostenrijk.** (Unit 9)

- The adverbs of modality **eens**, **even**, **maar**, **nou** and **toch** are an indispensable element of Dutch: **Kom toch nog even binnen!** (Unit 11)

Articles and demonstratives

- The definite article is used on many occasions in Dutch where it is omitted in English, particularly with abstract nouns: **de mens**, **de liefde**, **de natuur**. (Unit 3)
- Dutch has preserved archaic case forms of 'the' in many standard expressions: **tenslotte**, **'s morgens**. (Unit 11)
- Dutch has preserved archaic case forms of its articles and demonstratives: **een dezer dagen**, **dientengevolge**. (Unit 4)

Case

- Dutch preserves remnants of its former case system in standard expressions: **tenslotte**, **'s morgens** (Unit 11)

Conjunctions

- There are four coordinating conjunctions: **en** ('and'), **maar** ('but'), **of** ('or') and **want** ('for', 'because'). (Unit 7)
- There are many subordinating conjunctions: **dat**, **of**, **omdat**, **terwijl**, **voordat**, etc. (Unit 7)

Er

- **Er** often acts as a dummy subject comparable with 'there' in English: **Er komt regen**. (Unit 3)
- **Er** as a dummy subject is commonly used in combination with the passive: **Er wordt hier gewerkt**. (Unit 8)
- **Er** + preposition is the way you express English 'preposition + it/them'. (Unit 12)
- When a sentence starts with a dummy subject **er**, and there is call for a prepositional **er** later in the clause, the first **er** does service for both: **Er staat een boom achter**. (Unit 12)

Gender

- Gender determines whether a noun takes **de/het**, **deze/dit** or **die/dat** in the singular. (Unit 1)
- Gender determines whether an adjective standing in front of a noun requires an **-e** ending or not: **een witte kat**, **een wit huis**. (Unit 1)

Intention

- You can state intention to do something in several ways: **gaan + infinitive**, **van plan zijn (om) te + infinitive**, **voornemens zijn (om) te + infinitive**, **het voornemen hebben (om) te + infinitive**. (Unit 9)

Nouns

- The plural of nouns is formed by adding **-en**, **-s** or **-’s**, but there are also several notable exceptions: **schip – schepen**, **ei – eieren**. (Unit 4)
- There are numerous ways to form the diminutive of a noun and the meaning is not necessarily just ‘small’: **broodje**, **koekje**, **biertje**. (Unit 8)

Pronouns

- Dutch makes a very important distinction between emphatic and unemphatic pronouns: **jij/je**, **hij/ie**, **wij/we**, **zij/ze**. (Unit 1)
- Independent possessive pronouns can take two forms: **de/het mijne** or **die/dat van mij**. (Unit 2)
- The pronoun **wat** is commonly used in exclamations: **wat apart!** (Unit 5)
- When a **de**-noun that is the subject of a sentence is replaced by a pronoun, the norm is to use **hij** (i.e. to translate ‘it’), but there is a set of circumstances where, contrary to expectations, **het** is required, not **hij**. (Unit 5)
- The indefinite pronoun ‘one’ is expressed by **men**, **je** or **ze**. (Unit 4)
- The indefinite pronouns ‘something/anything’ and ‘someone/anyone’ are rendered by **iets/niets** and **iemand/niemand** respectively. (Unit 10)

- When 'something', 'nothing' and 'everything' are preceded by a preposition, you replace **iets**, **niets** and **alles** by **ergens**, **nergens** and **overal**. (Unit 10)

Verbs

- Dutch has the following tenses of the verb: present, imperfect, perfect, pluperfect, future, conditional, future perfect, conditional perfect. (Unit 1)
- The conditional: **zou/zouden**. (Unit 6)
- The pluperfect: **had gedaan/was gegaan**. (Unit 6)
- The conditional perfect: **zou hebben gedaan/zou zijn gegaan**. (Unit 6)
- **Zou/zouden**, in addition to rendering 'would', can also translate 'was/were going to (do s.t.)'. (Unit 9)
- There are several ways of expressing 'to prefer' in Dutch: **de voorkeur geven aan**, **leuker vinden**, **liever hebben**, **liever doen**. (Unit 2)
- The imperative or order form of the verb can be expressed either by the stem of the verb, the **u** form inverted, the **jullie** form or by the plain infinitive. (Unit 3)
- The finite verb stands in first position in a yes/no question, second in a statement and last in a subordinate clause. (Unit 5)
- Verbs like **laten**, **gaan**, **komen**, **zien** and **horen** are used in combination with other verbs that give rise to more than one infinitive in a clause. (Unit 12)

Vocabulary

- There are many English loanwords in Dutch. (Unit 7)
- There are several ways of deriving the name of the inhabitant of a country from the name of the country: **Nederland** – **Nederlander**, **Italië** – **Italiaan**, **Denemarken** – **Deen**. (Unit 7)

Word formation

- There are many patterns of word formation in Dutch. (Unit 6)
- Comparisons such as 'as white as snow' exist in Dutch, but so does 'snow-white': **zo mager als een lat**, **keihard**. (Unit 11)

Word order

- The finite verb stands in first position in a yes/no question, second in a statement and last in a subordinate clause. (Unit 5)
- Word order after coordinating conjunctions does not change: ... **want de glastuinbouw ondergaat een herstructurering.** (Unit 7)
- Subordinating conjunctions send the finite verb to the end of the clause: **Ik weet niet of ik dit jaar nog op vakantie ga.** (Unit 7)
- Adverbs of time, manner and place occur in that order in a Dutch sentence: **Mijn grootouders gaan elk jaar op vakantie naar Oostenrijk.** (Unit 9)
- The place of the direct object in a Dutch sentence can vary. (Unit 9)
- Verbs like **laten, gaan, komen, wezen, zien** and **horen** are used in combination with other verbs that give rise to more than one infinitive in a clause and cause word order problems: **Zij heeft mijn beste vaas laten vallen, Wat ben je toen gaan doen?, Ze zijn me helaas niet komen ophalen, Ze is onmiddellijk wezen kijken, Ze heeft hem het gras zien/horen maaien.** (Unit 12)

Key to exercises

Unit 1

Exercise 1

1a, 2b, 3b, 4a, 5a, 6a, 7b, 8a, 9b

Exercise 2

1 het, 2 de, 3 het, 4 de, 5 de, 6 de, 7 het, 8 de, 9 het, 10 de, 11 de, 12 het

Exercise 3

1 Kennen jullie haar broer? Weten jullie wat voor werk hij doet? 2 Hebben zij echt een caravan gekocht? 3 Jij moet de eerste straat linksaf gaan. 4 Ik begrijp niet wat zij bedoelt. 5 Zie jij jouw auto niet? Ik zie hem daar op de hoek staan. 6 Hebben jullie jullie rommel opgeruimd? 7 Het is koud buiten. 8 Woont hij in Rotterdam?

Exercise 4

1c, 2a, 3d, 4b

Exercise 5

1 die van jou, 2 die van haar, 3 die van hem, 4 die van hen, 5 dat van jullie, 6 dat van u

Exercise 6

1 de onze, 2 Het zijne, 3 Het mijne, 4 het uwe, 5 de hare, 6 de jouwe

Exercise 7

present tense

1 Ik koop/lees een krant.	Ik kom/ga/stop om 6 uur.
2 Jij koopt/leest een krant.	Jij komt/gaat/stopt om 6 uur.
3 Koop/lees je een krant?	Kom/ga/stop je om 6 uur?
4 U koopt/leest een krant.	U komt/gaat/stopt om 6 uur.
5 Zij koopt/leest een krant.	Zij komt/gaat/stopt om 6 uur.
6 Hij koopt/leest een krant.	Hij komt/gaat/stopt om 6 uur.
7 Wij kopen/lezen een krant.	Wij komen/gaan/stoppen om 6 uur.
8 Jullie kopen/lezen een krant.	Jullie komen/gaan/stoppen om 6 uur.
9 U koopt/leest een krant.	U komt/gaat/stopt om 6 uur.
10 Zij kopen/lezen een krant.	Zij komen/gaan/stoppen om 6 uur.

imperfect tense

1 Ik kocht/las een krant.	Ik kwam/ging/stopte om 6 uur.
2 Jij kocht/las een krant.	Jij kwam/ging/stopte om 6 uur.
3 Kocht/las je een krant?	Kwam/ging/stopte je om 6 uur?
4 U kocht/las een krant.	U kwam/ging/stopte om 6 uur.
5 Zij kocht/las een krant.	Zij kwam/ging/stopte om 6 uur.
6 Hij kocht/las een krant.	Hij kwam/ging/stopte om 6 uur.
7 Wij kochten/lazen een krant.	Wij kwamen/gingen/stopten om 6 uur.
8 Jullie kochten/lazen een krant.	Jullie kwamen/gingen/stopten om 6 uur.
9 U kocht/las een krant.	U kwam/ging/stopte om 6 uur.
10 Zij kochten/lazen een krant.	Zij kwamen/gingen/stopten om 6 uur.

Exercise 8

1 Ik luisterde naar het nieuws/ik heb naar het nieuws geluisterd. 2 Jan wachtte een half uur/Jan heeft een half uur gewacht. 3 We lachten om dat verhaal/We hebben om dat verhaal gelachen. 4 Mijn ouders werkten hard/Mijn ouders hebben hard gewerkt. 5 Haar vriend gaf haar een bos bloemen/Haar vriend heeft haar een bos bloemen gegeven. 6 Ik was erg ziek/ik ben erg ziek geweest. 7 U begreep mij niet/U heeft mij niet begrepen. 8 Jullie kwamen te laat/Jullie zijn te laat gekomen. 9 Zocht je je jas?/Heb je je jas gezocht? 10 Het mes viel op de vloer/Het mes is op de vloer gevallen.

Proverbs

1d, 2a, 3e, 4c, 5b

Unit 2

Exercise 1

KASPAR: Heb je zin om vanavond naar de stad te gaan? EDDY: Ja, prima idee.
 KASPAR: Zal ik jou vanavond komen ophalen? EDDY: Ja, goed. Kom dan om een uur of tien. Zullen we eerst naar de kroeg gaan hier bij mij op de hoek? KASPAR: Hè, nee. Dat lijkt me niks. Die zit altijd al stampvol om die tijd. Ik ga liever naar Joops Café. EDDY: Doe niet zo gek! Zo vol zit die kroeg niet! Maar mij best, dan gaan we toch naar Joops Café. En laten we dan daarna naar de disco gaan, naar De Groene Haai. KASPAR: De Groene Haai? Getverderrie, nee! Ik vind Luna-tic veel leuker! EDDY: Nee, joh. Daar zitten alleen maar zweterige oude heren in nette pakken en blonde dames met décolletés! Dan kunnen we beter maar naar de nachtfilm gaan. KASPAR: Eigenlijk heb ik helemaal geen zin om uit te gaan! Ik blijf gewoon het liefst thuis! Lekker tv kijken! EDDY: Tjonge-jonge . . .

Exercise 2

1 . . . eet liever/het liefst aardappels. 2 . . . lees liever/het liefst romans. 3 . . . drink liever/het liefst thee. 4 . . . spreek liever/het liefst Spaans. 5 . . . blijf liever/het liefst thuis.

Exercise 3

1 Waar, 2 Niet waar, 3 Waar, 4 Waar, 5 Niet waar, 6 Waar, 7 Niet waar, 8 Niet waar

Exercise 4

1 hoe, 2 des te, 3 best, 4 achterstevoren, 5 ten, 6 hoogstens, 7 steeds, 8 binnenste

Exercise 5

1 kerken en kathedralen, 2 moderne kunst, 3 om 'De Aanbidding van het Lam Gods' te zien, 4 bier, 5 Dan is het openbaar vervoer gratis

Exercise 6

1 openbare/openbaar, 2 koninklijke/Koninklijk, 3 stoffelijk/stoffelijke, 4 dagelijkse/dagelijks, 5 bekende/bekend

Exercise 7

1 vooral (line 1), **2** voordien (line 3), **3** elkaar goedendag zeggen (line 7–8), **4** vanzelf (line 11), **5** versterken (line 17), **6** binnenkrijgen (line 19–20)

Proverbs

1e, 2b, 3a, 4c, 5d

Unit 3

Exercise 1

1 Eén fiets op elke inwoner. Dat is veel. **2** Dat verwijst naar wat er in regel 3–4 gezegd wordt, namelijk dat er vorig jaar ook heel veel (1,35 miljoen) fietsen werden verkocht. **3** De fiets van nu is veel mooier, comfortabeler en veiliger (er is meer 'aandacht voor design, rijcomfort en veiligheid', regel 7). **4** De mensen gebruiken de fiets niet meer alleen voor werk en andere noodzakelijke activiteiten, maar fietsen ook in hun vrije tijd, als hobby. **5** De fabrikanten hebben goed gereageerd: ze hebben andere fietsen gemaakt. **6** Door mooie styling, vormgeving, kleine innovaties en toevoeging van praktische accessoires.

Exercise 2

1 gestolen, **2** stelen, **3** dieven, **4** fietsendief, **5** steelt

Exercise 3

8 onthoud (but onthou is also possible), **10** gebruik, **14** maak, **16** plaats, **19** wees (NB: this is the imperative of zijn), **20** zet

Exercise 4

1 Er staat een man achter die boom. **2** Er zitten vijf mensen in de kerk. **3** Er loopt een hond door het park. **4** Er ligt een krant op de vloer. **5** Er is erg veel te doen.

Exercise 5

1 Er heeft een man achter die boom gestaan. **2** Er hebben vijf mensen in de kerk gezeten. **3** Er is een hond door het park gelopen. **4** Er heeft een krant op de vloer gelegen. **5** Er is erg veel te doen geweest.

Exercise 6

1 lekker, **2** waaien, **3** grote, **4** regenen, **5** maximaal, **6** zonnige, **7** niet zo

Exercise 7

1 dover, **2** lui, **3** duurder, **4** meer gedeprimeerd/gedeprimeerder, **5** goedkoper, **6** verder, **7** kaler, **8** meer uitgeput, **9** lekkerder, **10** meer geïrriteerd

Proverbs

1c, 2b, 3d, 4a, 5e

Unit 4

Exercise 1

1 gemotiveerd, **2** aankomend, **3** vakbekwaam hovenier, **4** onderhoud, **5** goede, **6** vast, **7** afwisselend, **8** deeltijd

Exercise 2

1b, 2g, 3h, 4c, 5a, 6e, 7d, 8f

Exercise 3

1 reserveer, **2** kleeft u, **3** zorg, **4** ga, **5** geef, **6** ga, **7** zorg, **8** ga, **9** evalueer

Exercise 4

1 Niet Waar, **2** Waar, **3** Niet Waar, **4** Niet Waar, **5** Niet Waar, **6** Waar, **7** Niet Waar, **8** Waar

Exercise 5

1 de kantoren – the offices, **2** de regels – the rules, **3** de taxi's – the taxis, **4** mijn tantes – my aunts, **5** de redenen – the reasons, **6** onze poesjes – our cats, **7** onze poezen – our cats, **8** de schilderijen – the pictures, **9** de paarden – the horses, **10** pannen – pots/pans, **11** deze eieren – these eggs, **12** de baby's – the babies

Exercise 6

1 deze, **2** die, **3** dit, **4** deze, **5** dat, **6** die, **7** dit, **8** deze, **9** die, **10** die

Exercise 7

1 Zo iets doet men niet als men beschaafd is. **2** Men moet altijd zijn handen wassen als men naar de wc is geweest. **3** Men kan het zich nauwelijks voorstellen. **4** Men zegt dat Japan vreselijk duur is. **5** Men vraagt zich af of men zo iets serieus moet nemen.

Exercise 8

1 hebben, **2** geven, **3** beginnen, **4** vastleggen, **5** maken, **6** komen, **7** worden, **8** overkomen

Exercise 9

1 voorbereidt, **2** omschrijving, dienst, **3** Werk, vak, **4** zakelijke, **5** netwerk

Proverbs

1e, 2c, 3a, 4d, 5b

Unit 5

Exercise 1

1 W, 2 W, 3 NW, 4 W, 5 NW, 6 W, 7 NW

Exercise 2

1 premises/building/house, 2 attic, 3 living quarters, 4 furniture/furnishings, 5 flat/dwelling, 6 lounge, 7 dining room, 8 bathroom, 9 floor/storey, 10 kitchen 11 ground floor (first floor in USA), 12 French windows, 13 space, 14 storage space, 15 furnishings/furniture, 16 step (on stairs), 17 cupboard, 18 bookshelf

Exercise 3

1 modern, 2 lichter, 3 beneden, 4 achterkant, 5 dichte, 6 weinig

Exercise 4 (subject and finite verb are in bold)

1 Four examples of inversion in a question: line 2: Hoe **was jullie oude huis?** line 15: **Hadden jullie** ... in te delen? line 21: En hoe **ziet het woongedeelte** eruit? line 28: **Hebben jullie** ... erbij?

2 Eight examples of inversion after an adverb or a direct or prepositional object: lines 5–6: Eigenlijk **gebruikten we** ... verdiepingen (adverb); lines 16–17: Voor de jongens **is een kamer op de begane grond** ideaal. (prep. object); lines 19–20: Samen met de burens **hebben we** ... aangelegd. (adverb); lines 26–7: En bovendien **kan ik** ... in de gaten houden (adverb); line 29: Nee, de keukens **hebben we** dichtgehouden (direct object); lines 29–30: Op deze manier **hebben we** meer bergruimte (adverb); lines 30–1: en dat **vonden we** toch wel erg belangrijk (direct object); lines 33–4: De meubilering **hebben we** ... gehouden. (direct object)

3 One example of inversion after a subordinate clause: lines 13–14: (Waar ...) **bevinden zich hier de badkamer en de slaapkamers.**

4 Three examples of end-position of the verb(s) in a subordinate clause: lines 8–9: ... **dat** veel lichter en opener **is** en **dat** ... **is** toegesneden. lines 10–11: ... **dat** deze woning ... **is!** line 24: ... **die** in open verbinding met elkaar **staan.**

Exercise 5

1 Zo'n oefening **doe je** gewoonlijk niet voor je lol! 2 Gewoonlijk **doe je** zo'n oefening niet voor je lol! 3 Voor de/je lol **doe je** zo'n oefening gewoonlijk niet!

Exercise 6

1 Dat je ... doet, geloof ik niet. 2 Dat we ... werken, is moeilijk te accepteren (omit **het**). 3 Dat we ... komen, beloven we. 4 Dat ze ... gekocht hebben, is belachelijk (omit **het**).

Exercise 7

1 W, 2 NW, 3 NW, 4 W, 5 NW

Exercise 8

1 Hij/Het, 2 Hij/Hij/hem/Het, 3 Dit/Het, 4 Dit/Hij/Het, 5 Het/hem/hij/Hij/het, 6 Dit/Het/Ze or Zij, 7 Het/Ze or Zij, 8 Het, 9 Het

Proverbs

1c, 2d, 3e, 4a, 5b

Unit 6

Exercise 1

1 Dertien procent is langer dan 1,90 m. 2 De klub komt op voor de belangen van de lange mens. 3 De voorgeschreven hoogte van deurposten en plafonds wordt met twintig centimeter vergroot. 4 Ze passen niet in een doorsneebed, hebben de grootste moeite kleding in de juiste maat te vinden en gaan overal gebukt onder te lage plafonds. 5 Economische belangen en verstrengelde normen veroorzaken problemen. 6 De goedkoopste huurauto is te klein voor lange mensen. Ook in de trein is er niet genoeg ruimte voor lange mensen. 7 Omdat dan de normen van het Ministerie van Onderwijs in het gedrang komen. 8 De verandering van de normen voor hoogten van plafonds en deurposten.

Exercise 2

1... ik zou liever/het liefst aardappels eten/ik at liever/het liefst aardappels.
 2... ik zou liever/het liefst een tijdschrift lezen/ik las... 3... ik zou liever/het liefst thee drinken/ik dronk... 4... ik zou liever/het liefst Spaans spreken/ik sprak...
 5... ik zou liever/het liefst thuisblijven/ik bleef...

Exercise 3

1a, 2b, 3a, 4b

Exercise 4

1 de omhelzing, 2 de vertelling/de verteller, 3 de slaap/de slaper, 4 het verblijf, 5 de betekenis, 6 de lezer, de lizing, 7 het gebruik/de gebruiker, 8 het spel/de speler

Exercise 5

1 gezondheidsbevorderend, 2 gemaksvoesel, 3 oven

Exercise 6

1... ik zou liever/het liefst aardappels gegeten hebben **or:** ... ik had liever/het liefst aardappels gegeten. 2... ik zou liever/het liefst een tijdschrift gelezen hebben **or:** ... ik had liever/het liefst een tijdschrift gelezen. 3... ik zou liever/het liefst thee gedronken hebben. **or:** ... ik had liever/het liefst thee gedronken. 4... ik zou liever/het liefst Spaans gesproken hebben. **or:** ... ik had liever/het liefst Spaans gesproken. 5... ik zou liever/het liefst thuisgebleven zijn. **or:** ... ik was liever/het liefst thuisgebleven.

Exercise 7

INTERVIEWER: Uw instituut heeft zojuist de resultaten gepubliceerd van een onderzoek naar de volksgezondheid in Nederland. Hoe gaat het met de volksgezondheid? Mw. VROLIJK: Nou, eerlijk gezegd, niet erg goed! De gezondheid van de Nederlanders ontwikkelt zich slechter dan die van andere Europeanen. INTERVIEWER: Maar de levensverwachting van de oudere mensen is toch erg

hoog? Mw. VROLJK: Ja, van de Nederlandse mannen ligt die nog wel boven het gemiddelde in de Europese Unie, maar die van de vrouwen ligt er aanzienlijk onder. Steeds meer vrouwen sterven aan longkanker en aan hart- en vaatziekten. INTERVIEWER: Waarom is dat zo? Mw. VROLJK: Omdat vrouwen de laatste jaren meer zijn gaan roken, terwijl mannen juist vaker stopten. INTERVIEWER: En hoe zit het met de jeugd? Mw. VROLJK: Vooral met de jongeren gaat het niet goed. Zij roken en drinken te veel en bewegen te weinig. Ook eten ze erg ongezond: te veel verzadigde vetten en koolhydraten en suikers. Veel jongens en meisjes krijgen veel te veel calorieën binnen. INTERVIEWER: Dan zullen ze ook wel te zwaar zijn? Mw. VROLJK: Ja, ook in Nederland komt ernstig overgewicht steeds vaker en op steeds jongere leeftijd voor. INTERVIEWER: Wat adviseert u de mensen? Mw. VROLJK: Nou, in ieder geval regelmatig en gezond eten, niet roken en meer lichaamsbeweging.

Exercise 8

1 tot, 2 van, 3 op, 4 door, 5 van

Proverbs

1d, 2a, 3e, 4b, 5c

Unit 7

Exercise 1

1 NLC moet het grootste retail- en leisurecentrum van Nederland worden. 2 dertig hectare. 3 winkelen, cultuur, sport, reizen, uitgaan. 4 Het krijgt een boomgaard waar bezoekers hun eigen appels kunnen plukken. 5 Er komen water- en fietsroutes door het gebied en een golfbaan. 6 Nee, er zijn nog geen harde afspraken gemaakt; er zijn alleen nog maar belangstellenden (see note on **diversen** after Text 1).

Exercise 2

1 Italianen – Italië, 2 Nederlanders – Nederland, 3 Fransen – Frankrijk, 4 Duitsers – Duitsland, 5 Denen – Denemarken, 6 Zwitsers – Zwitserland, 7 Belgen – België, 8 Hongaren – Hongarije

Exercise 3

BAAI: Goedemorgen, Baai's Kantoorartikelen, met Nancy. Waar kan ik u mee helpen? MARTIN: Goedemorgen, u spreekt met Martin de Reus. Ik wou graag een bestelling bij u doen. BAAI: Dat is goed. Zegt u het maar. MARTIN: Ik had graag twee pakken kopieerpapier. BAAI: Goed. U heeft waarschijnlijk de catalogus voor u? Weet u ook het artikelnummer? MARTIN: Dat is CDK-VRW 37. BAAI: U weet dat er 500 vellen in een pak zitten? MARTIN: Ja, dat weet ik. En ik wou ook nog graag drie plakstiften en vijf flesjes correctievloeistof. BAAI: Geef u de bestelnummers maar. MARTIN: EP 353 voor de plakstiften en BQJ 33 voor de correctievloeistof. BAAI: Anders nog iets? MARTIN: Nee, dat was het. BAAI: Uitstekend. Dan krijgt u de factuur met aangehechte acceptgiro tezamen met uw bestelling. De bestelling wordt morgen tussen 10 en 1700 bij u afgeleverd. MARTIN: Geweldig. Hartelijk dank. BAAI: Tot uw dienst. Dag meneer De Reus.

Exercise 4

1 Ik luister graag naar klassieke muziek. **2** graag! **3** Ik dans niet graag. **4** Ik mag hem/haar (heel) graag. **5** Ik wandel graag. **6** Dat lust ik (heel) graag.

Exercise 5

1 They are both very good for the economy, but bad for urban and rural planning. **2** In the greenhouses lights are left on all night to make the plants grow faster. **3** Outsiders find it all very strange. To them it looks like one big labyrinth, but from the air it all looks so familiar, all those pieces of land neatly cut up into squares and rectangles. **4** 'Herstructurering' here means that the greenhouses will no longer be concentrated in two areas, but will be spread all over the country in ten locations/provinces, and in smaller units. **5** It will have a favorable effect: it will lead to a more efficient use of energy and water.

Exercise 6

8 alsof, **10** als, **13** sinds, **17** dat, **18** terwijl, **22** hoewel, **23** dat, **24** doordat

Exercise 7

1 nadat, **2** zolang (als)/omdat, **3** omdat, **4** want, **5** sinds, **6** voordat, **7** alsof, **8** tenzij, **9** mits, **10** of

Exercise 8

1 aan, 2 van, 3 voor, 4 op, 5 in, 6 vanaf, 7 tegen, 8 met

Proverbs

1c, 2d, 3a, 4e, 5b

Unit 8

Exercise 1

1b, 2a, 3b, 4a, 5a, 6a

Exercise 2

1 Er wordt vanavond Australische wijn gedronken. 2 Er wordt verschillend over gedacht. 3 Die postzegelverzameling is (door hen) verkocht. (definite subject) 4 Er wordt veel frites in Nederland gegeten. 5 Er is een plan gemaakt. 6 De beslissing is genomen. (definite subject)

Exercise 3

1 Jongeren zitten te wachten op een nieuwe radiozender. 2 Ze hebben behoefte aan hun eigen stam. 3 Deze zender is bedoeld voor alle jongeren, maar vooral jonge allochtonen. 4 Jongeren stemmen liever af op commerciële zenders. 5 Urban Radio zendt via de kabel uit.

Exercise 4

1 opleiding; type werk; pressie van familie; de verhouding tussen angst en nieuwsgierigheid. 2 Bij de mensen die ouder dan 65 jaar zijn. 3 Er zijn 'trapveldjes' gemaakt: plaatsen waar de mensen kunnen oefenen met een computer. Ook is er een speciale cursus voor ouderen op SeniorWeb, een informatiewebsite voor ouderen, en er zijn ook diverse hulporganisaties zoals bijv. de Mobiele Helpdesk.

Exercise 5

1 Remco, 2 Meneer Teunissen, 3 Jos, 4 Esther, 5 Jos, 6 Meneer Teunissen, 7 Remco, 8 Esther

Exercise 6

fotootje, gesprekje, filmpje, toestelletje, mobieltje, beetje, cameraatje.

Exercise 7

het zonnetje, steentje, landje, rekeningetje, schriftje, stadje, raampje, vriendinnetje, uitje, kommetje, schaalte, radiootje.

Proverbs

1b, 2d, 3a, 4e, 5c

Unit 9

Exercise 1

zeilen, sociale contacten onderhouden, slapen, tuinieren, naar de film gaan, boodschappen doen, lezen, televisie kijken

Exercise 2

1 goed, 2 fout, 3 goed, 4 fout, 5 fout, 6 goed

Exercise 3

1 Ik kwam Jan vorige week in Gouda tegen./Vorige week kwam ik Jan in Gouda tegen. 2 Hij wil volgend jaar een groter huis kopen./Volgend jaar wil hij een groter huis kopen. 3 Zij kijken elke avond om zeven uur naar het nieuws./Elke avond om zeven uur kijken zij naar het nieuws./Elke avond kijken zij om zeven uur naar het nieuws. 4 Ik ga morgen dit overhemd in de winkel ruilen./Morgen ga ik dit overhemd in de winkel ruilen.

Exercise 4

1 Ik ben van plan een dagje naar Rotterdam te gaan. **2** Ik ga daar lekker even winkelen/Daar ga ik lekker even winkelen. **3** Ik ben voornemens om er veel geld uit te geven.

Exercise 5

1 nee, **2** ja, **3** nee, **4** nee, **5** nee, **6** ja, **7** ja, **8** nee

Exercise 6

1 Als het zou regenen, dan zou de wedstrijd uitgesteld worden. **2** Als er te weinig mensen zouden komen opdagen, dan zou de voorstelling niet doorgaan. **3** Als hij haar ermee zou helpen, dan zou ze veel sneller opschieten.

Exercise 7

1m, **2k**, **3n**, **4h**, **5f**, **6c**, **7d**, **8i**, **9j**, **10e**, **11g**, **12b**, **13l**, **14a**

Exercise 8

1 Over twee weken gaan ze skiën in Zwitserland. **2** Nee, ze gaat met haar man en haar dochter. Haar zoon gaat niet mee. **3** Hilde d'r zoon is van plan om met vrienden te gaan snowboarden in Frankrijk. **4** Over drie maanden gaat zij de marathon lopen in Rotterdam/meedoen aan de marathon in Rotterdam. **5** Hilde belooft dat zij Benadette gauw zal bellen.

Proverbs

1d, **2a**, **3c**, **4e**, **5b**

Unit 10

Exercise 1

1b, **2a**, **3a**, **4b**, **5b**, **6a**, **7a**

Exercise 2

1 NW, 2 W, 3 W, 4 NW, 5 W, 6 W

Exercise 3

1 Is there anyone still living in this flat? 2 Didn't you bump into anyone you know? 3 I didn't meet anybody. 4 I had expected to find someone there but there was nobody/wasn't anyone at home. 5 Is there anything I can do for you? 6 No thanks, there isn't anything.

Exercise 4

1 Het antiquarische boek dat ik gisteren heb gekocht, heb ik aan mijn beste vriend gegeven. 2 Hij heeft in de boekenkast die hij van zijn opa geërfd heeft, een oude munt gevonden. 3 Alle fouten die in dit boek voorkomen, zijn niet de schuld van de auteurs. 4 De route die gevolgd zal worden, zal later bekendgemaakt worden. 5 De huizen die in de jaren vijftig gebouwd zijn, zijn erg gehorig.

Exercise 5

1 Het kind kauwt nergens op. 2 Je kunt het overal mee doen. 3 Ik wacht nergens op. 4 De kinderen kijken overal naar. 5 Hij heeft ergens een probleem mee. (Note the word order) 6 Zij kan overal over praten.

Proverbs

1e, 2c, 3d, 4a, 5b

Unit 11

Exercise 1

1 en, 2 fiets, 3 ijs, 4 schaatsen, 5 helemaal niet, 6 alleen

Exercise 2

onlangs – pas geleden, vermogend – rijk, uitsluitend – enkel en alleen, nauwelijks – bijna niet, aantrekkelijk – attractief, loopbaan – carrière, elders – ergens anders, toezicht – controle, plaats – plek, prettig – aangenaam, echt – werkelijk

Exercise 3

1a, 2c, 3a, 4b

Exercise 4

1 zijden, 2 stalen, 3 linnen, 4 aluminium, 5 fluwelen, 6 flanellen, 7 metalen, 8 kanten

Exercise 5

1 luieren, 2 spannend, 3 kust, 4 hoe, 5 vooral, 6 combineert, 7 helpen, 8 gebruik, 9 inruilen, 10 noemt

Proverbs

1c, 2e, 3b, 4a, 5d

Unit 12

Exercise 1

1a, 2a, 3a, 4a, 5b

Exercise 2

subsidie verlenen; in verval raken; met iets te maken krijgen; een bedreiging vormen; er somber uitzien; iets positief zien; het hoofd bieden

Exercise 3

1 fout, 2 goed, 3 goed, 4 fout, 5 fout, 6 goed, 7 goed

Exercise 4

1 We hebben er nooit uit gedronken/We hebben nooit eruit gedronken. **2** De kat zit erop. **3** De kat zat er een half uur geleden op/De kat zat een half uur geleden erop. **4** De katten zaten erop. **5** De pen ligt eronder. **6** Ik schrijf altijd brieven ermee/ik schrijf er altijd brieven mee. **7** Zij heeft er drie. **8** Er zitten drie mensen op te praten. **9** Er zitten er drie op de bank te praten. **10** Er staan er drie bij te roken.

Exercise 5

1 orgel, **2** kerkorgel, **3** temperament, **4** gemakkelijk, **5** bewoner

Exercise 6

1 We zitten/zaten op het vliegtuig te wachten. **2** Zij ligt/lag in bed te lezen. **3** Hij zit/zat een brief te schrijven. **4** De jongens staan/stonden op het perron te roken. **5** De kinderen lopen/liepen op de gang te giechelen.

Exercise 7

1 We hebben op het vliegtuig zitten wachten. **2** Zij heeft in bed liggen lezen. **3** Hij heeft een brief zitten schrijven. **4** De jongens hebben op het perron staan roken. **5** De kinderen hebben op de gang lopen giechelen.

Exercise 8

1 Zij heeft het kopje op de grond laten vallen. **2** Die leraar heeft elke avond zijn leerlingen veel huiswerk laten doen. **3** Hij is het de verkoopster even gaan vragen. **4** Waarom heb je haar je nieuwe fiets niet even laten zien? **5** Zij is elke middag om vier uur de kinderen komen halen. **6** We hebben het hem nog net kunnen laten zien voor zijn vertrek. **7** Ik ben er zeker van dat hij haar is gaan helpen. **8** Weet je of zij hem heeft zien weggaan/weg heeft zien gaan?

Proverbs

1a, 2d, 3c, 4b, 5e

Grammar index

- abbreviations, common [174](#)
- abstract nouns 35
- adjectival endings 26, 47, [159](#)
- adjectival intensifiers 163
- adjectival participial phrases [148](#)
- adjectives
 - comparative of 23, 46
 - derived from materials [159](#)
 - followed by prep. objects [116](#)
 - superlative of 23
- adverbs
 - comparative of 23
 - diminutive derivatives of 121
 - of manner [129](#)
 - of modality [161](#)
 - of place [129](#)
 - of time [129](#)
 - superlative of 23
- alles 149
- alsjeblieft/alstublieft 38, [102](#)
- anyone/someone 144
- anything/something 144
- article, definite 35

- case forms, remnants of [155](#)
- clauses [106](#)
- comparative 23
- compound nouns ix
- conditional 84
- conditional perfect 89
- conjunctions, subordinating [106](#)
- countries [97](#)

- definite article, use of 35
- demonstratives 4, 59
- diens 60
- dieresis ix
- diminutives 121

- door, use of with passive 114
- double infinitive constructions 177

- één versus een 2
- eens 38, [161](#)
- endings, adjectival 26
- English loanwords [97](#)
- er
 - + a preposition [150](#)
 - as dummy subject 41
 - as dummy subject with passive [113](#)
 - more than one in a clause 170
 - partitive [171](#)
 - prepositional [150](#), 170
- ergens 149
- even 38, [161](#)

- future 133

- gender of nouns 4
- graag [101](#)

- het as a subject pronoun 76
- het liefst 20, [94](#), 90
- hyphens ix

- iemand 144
- iets 144, 149
- imperative 38, [161](#)
- indefinite pronouns [96](#) (note)
- independent possessive pronouns 10
- infinitives
 - double 177
 - multiple in a sentence 177
 - used as an imperatives 40

- inhabitants, of countries [97](#)
- intensifiers, adjectival [163](#)
- interrogatives, word order
 - after [72](#)
- 'it' as a subject pronoun [76](#)
- languages [97](#)
- liefst, het** [20](#)
- liever** [20](#), [84](#), [90](#)
- loanwords from English [97](#)

- maar** as an adverb of modality
 - [161](#)
- main clauses [106](#)
- manner, position of adverbs of
 - [129](#)
- materials, adjectives derived from
 - [159](#)
- meer**, use of with comparatives [46](#)
- men** [62](#)
- modal verbs, perfect tenses of
 - [177](#)
- modality, adverbs of [161](#)

- nationality, expressing [97](#)
- nergens** [149](#)
- new spelling [viii](#)
- niemand** [144](#)
- niets** [144](#), [149](#)
- niks** [144](#)
- nou** [161](#)
- nouns
 - abstract [35](#)
 - plural of [55](#)
- one (pronoun) [62](#)
- one's [62](#)
- overal** [149](#)

- participial phrases, adjectival [148](#)
- participles, used as adjectives [148](#)
- passive [113](#)
- past participle, used as adjective
 - [148](#)
- personal pronouns [6](#)
- place, position of adverbs of [129](#)
- pluperfect [89](#)

- plural of nouns [55](#)
- possessive pronouns [10](#)
- prepositional objects [116](#)
- present participle, used as adjective
 - [148](#)
- pronouns
 - indefinite [96](#) (note), [144](#)
 - personal [6](#)
 - possessive [10](#)

- someone/anyone [144](#)
- something/anything [144](#)
- spelling [viii](#)
- STOMP rule [129](#)
- subordinate clause [106](#)
- subordinating conjunctions [106](#)
- superlative [23](#)

- tenses of the verb [13](#)
- time, manner, place, adverbs of
 - [129](#)
- time, position of adverbs of [129](#)
- TMP rule [129](#)
- toch** [161](#)
- trema [ix](#)

- unemphatic pronouns [6](#)

- verbs
 - conditional perfect [89](#)
 - conditional tense [84](#), [133](#)
 - followed by prep. objects [116](#)
 - future [133](#)
 - imperative [38](#), [161](#)
 - modal in perfect tenses [177](#)
 - passive [113](#)
 - pluperfect [89](#)
 - position of [72](#)
 - tenses of [13](#)
- vóór** versus **voor** [2](#)
- voorkeurspelling** [viii](#)

- waar** + preposition [150](#)
- was/were going to [133](#)
- wat** (= **iets**) [144](#)
- wat een** [71](#)

wat as an exclamation 70
word formation 87
word order
 after interrogatives 72
 position of adverbs [129](#)

 position of verbs 72
would 133

ze with imperatives 39
zou/zouden 133

Topic index

- Achterhoek [139](#)
allochtonen [116](#), [145](#)
ANWB 48
application for a job 58
area of Netherlands 80
autochtonen [116](#)
- bicycles 33
business [95](#)
- camera phones [119](#)
carnaval 15
cell phones [119](#)
cities 18, 31, 80, [125](#)
compound nouns ix
currency, pre-euro [110](#)
culture 166
- dam in place names [125](#)
dieresis ix
-drecht/-trecht in place names
[125](#)
Drenthe [139](#)
- Eighty Year War [152](#)
Elfstedentocht [153](#), 165
English loanwords [97](#)
envelope, addressing an 65
exclamations 19
- food 81
foreigners in Netherlands [116](#), [145](#)
Friesland 165
Frisian 165
- Ghent 24
giro 100
glasshouses [103](#)
- grandmas 78
guilder [110](#)
- health 81
horticulture under glass
[103](#)
House of Orange 52
housing 66
hyphens ix
- job application 58
job interview 51
- kings and queens 151
koninginnedag 8
- leisure time [126](#)
loanwords from English [97](#)
- monarchs 151
- new spelling viii
- omroepen 112
Orange, House of [152](#)
organs, street 172
Overijssel [139](#)
- pet passport [146](#)
place names [125](#)
politics [140](#)
population, ageing of [94](#)
population figures 80, [145](#)
postal codes 64
preferences, stating 20
provinces 31
- Queen Beatrix 8, [152](#)

Randstad 31
recreation [153](#)
Rijks- as a prefix 181
Rijksmuseum 166, 181
Rotterdam 31, [125](#)

Sinterklaas 1
size of Netherlands 80
skating [153](#)
society [140](#)
spelling viii
sport [153](#)
street organs 172
surnames 17

toilets 175
towns, names of [125](#)

traditions 1
traffic 33
travelling 33
trema ix

Utrecht 21

verzuiling [111](#)
voorkeurspelling viii
VVV 48

weather 43
William the Silent [152](#)
windmills [167](#)
work 49

zip codes 64

Do you know Dutch already and want to go a stage further? If you're planning a visit to Holland, need to brush up your Dutch for work, or are simply doing a course, **Colloquial Dutch 2** is the ideal way to refresh your knowledge of the language and to extend your skills.

Colloquial Dutch 2 is designed to help those involved in self-study. Structured to give you the opportunity to listen to and read lots of modern, everyday Dutch, it has also been developed to work systematically on reinforcing and extending your grasp of Dutch grammar and vocabulary.

Key features of **Colloquial Dutch 2** include:

- revision material to help consolidate and build up your basics
- a wide range of contemporary authentic documents
- lists of idioms and proverbs, as well as cultural information in each unit
- lots of spoken and written exercises for practice and consolidation
- introduction to more advanced grammar structures, a Grammar reference and detailed answer keys
- supplementary exercises and Dutch language web-links at www.routledge.com/colloquials/dutch.

140 minutes of audio material is available on both cassettes and CDs to accompany **Colloquial Dutch 2**. Recorded by native speakers, this material includes scripted dialogues and texts as well as interactive exercises, and will help you perfect your pronunciation and listening skills.

ISBN 0-415-31077-6

9 780415 310772